

31266

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 19-వ తేది గురువారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మాఘమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 271
సంచిక ౨౭౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవాకిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష. చీటి చూచి కొనిన మోరమాంగులగు.
అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

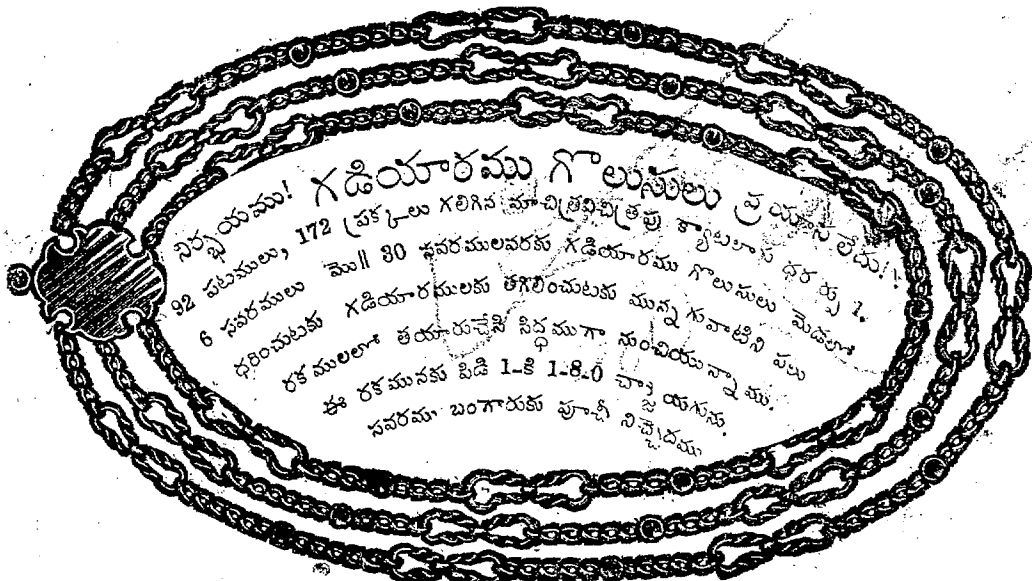
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

కృష్ణా రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి
నగరం రోడ్డు, 25, వై.వా.బా.రూ.కోడూ, మదరాసు.

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి 1804
గుఱపు పందెములు
1924-1925

ఈదిగవ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగు
8 వ ఎక్స్ప్రెస్ మోటార్
మొదటిదివము 18-2-25 తేది బుధవారము.
రెండవదివము 21-2-25 శనివారము.
ఎక్స్క్రెక్ టోటాలిటేటరు, బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:—
మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ 5. స్త్రీలు రూ 3.
రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.
వీచ్, పార్కు, ఎగ్గోరు మొదలగు స్థానముల
నుండి స్వేచ్ఛలుబండ్లు పోవును.
ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు
మా బుక్కునోనులను చూచుకోవలెను

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు
తెలిఫోను నెంబరు 143
ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారితో మోటారు బండిని
నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెనుగనవని నేర్పబడును.
మరియు మోటారుబండ్లు మరమరులు, రంగులుకేరములు
వగైరా అన్ని పనులుగ చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచివిప్రులైన ఆటో ఇంజీ
ర్స్ చే ఇయ్యబడును.
అన్ని విషయములైన ధరలు సరళముగా నుండును
మలు తెలియగోరువా రీ కిందివిలాసమునకు వ్రాసుటచేసి
మేనేజరు,
సిటీ టాక్సీ కంపెనీ, 1786
2/3 అంకర్స్ రోడ్, ఇ.టి. మదరాసు.
(చాబ్బెరు కడవటికి)

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా వెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

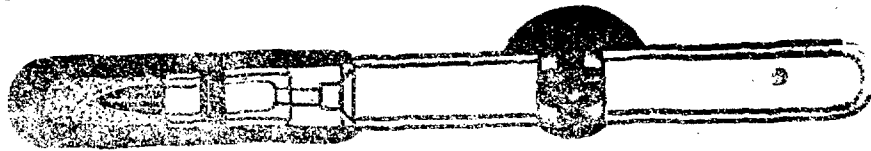
వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

1767

గ్లాసు పాళీలు

హాంట్స్ పేజీల బంగారపు పాళీలను యానాత్ గ్లాసు పాళీలు చేయించుకొనువానిని, గ్లాసు రూ 10. గ్లాసు పాళీల కలము ఒక రూ 10. గ్లాసు పాళీ ఫ్రంట్ పేజీ రూ 1. దిగు రూ 10.

గ్లాసు పాళీలు
అగేట్ కలములు

ఫిబ్రవరి నెలాఖరు వరకు
గ్లాసు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.
విక్టోరియా డి ఛా,
2957 మైలాపూరు మద్రాసు.

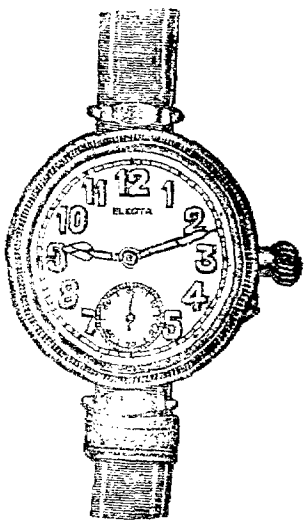
వత్సేక బేరములు

బంగారు ముంజేతి గడియారములు

ఈ సదుపాయము వడేసజే ఉండదు. గనుక తక్షణమే కొనుగోలు చేయండి.

ప్రస్తుతము కొన్ని మాత్రమే లభిస్తున్నవి.

ఎలక్ట్రా (స్ట్రా) కేసుది

18 లైనులు, 15 జ్యూయల్స్ గడిగిన మిక్సిడ్ మేలైన లీవరు మూవ్ మెంటు గల గడియారము. రెండు సంవత్సరముల వరకు పూర్తి యివ్వబడును. జీవిత పర్యంతము పనిచేయును. స్త్రీలకు గాని, పురుషులకు గాని తగినట్టి బహుమతి.

1-కి మామూలుధర. 1-కి ప్రత్యేకధర.

18 కార్ట్ 18 లైనులుగలది	రూ 150	రూ 105
14 కార్ట్ 18 లైనులుగలది	రూ 145	రూ 100
18 కార్ట్ 11 లైనులుగలది	రూ 150	రూ 110

మావద్దనుండి బయటికి పంపుటకు మునుపు ప్రతిగడియారము బాగుగా పరిశీలించబడును. తపాలు పాకింగు ఖర్చులు వేరు.

ఇది 18 లైనులది 50 సంవత్సరముల క్రితం కంపెనీచే ఈ సదుపాయము చేయబడినది. 11 లైనులది యంతకంటే చిన్నది. మిక్స్డ్ స్ట్రీకరుగా లేనిచో గడియారము చేరిన 5 దినములలోగా తిరిగి పంపిన మీదట మిక్స్డ్ స్ట్రీకరు వాపసేయబడును.

ADDISON & Co., Ltd.

Post Box No. 308.

::

MADRAS.

సమృద్ధిగా క్రొత్తమోదరి సగలువారకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. గ్రాండ్ 51, వైసాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమోదరి గాజులు, మెడగోలుగులు, కానుకలు అడ్డగ వైకాలు మొదలగు బంగారు నగలున్న సవరత్నములు వేసిన అనేకమోదరిల అడ్డగలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి చెండి రైలు కూజాలు, బంగారు, పేలగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులున్న అనేకరకములు కాళ్ళుగోలుగులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యొప్పుడుసిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార మునకున్న చాడివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

సచ్చినిని వాచను తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 19-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

బియ్యము రూ 1.5 ను 20.0-0

బియ్యము బజారు

బియ్యము	బజారు	రూ 1.5 ను 20.0-0	రూ 24.0-0
బియ్యము	బజారు	రూ 1.5 ను 20.0-0	రూ 24.0-0
బియ్యము	బజారు	రూ 1.5 ను 20.0-0	రూ 24.0-0
బియ్యము	బజారు	రూ 1.5 ను 20.0-0	రూ 24.0-0
బియ్యము	బజారు	రూ 1.5 ను 20.0-0	రూ 24.0-0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1.5 ర 205	రూ 11.0-0	రూ 12.0-0
పెసలు	బియ్యము	రూ 10.8-0	రూ 11.8-0
పెసలు	బియ్యము	రూ 11.8-0	రూ 12.4-0
పెసలు	బియ్యము	రూ 18.0-0	రూ 18.0-0
పెసలు	ర 164	రూ 9.4-0	రూ 11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నూనె	రూ 1.5	రూ 160.0-0	రూ 165.0-0
నూనె	రూ 1.5	రూ 14.0-0	రూ 22.0-0
నూనె	రూ 1.5	రూ 55.0-0	రూ 60.0-0
నూనె	రూ 1.5	రూ 50.0-0	రూ 52.0-0
నూనె	రూ 1.5	రూ 122	రూ 118
నూనె	రూ 1.5	రూ 186	రూ 187

(4) చిల్లర వస్తువులు

చిల్లర	రూ 1.5	రూ 155.0-0	రూ 160.0-0
చిల్లర	రూ 1.5	రూ 180.0-0	రూ 185.0-0
చిల్లర	రూ 1.5	రూ 100.0-0	రూ 126.0-0
చిల్లర	రూ 1.5	రూ 50.0-0	రూ 50.0-0
చిల్లర	రూ 1.5	రూ 70.0-0	రూ 75.0-0
చిల్లర	రూ 1.5	రూ 85.0-0	రూ 90.0-0
చిల్లర	రూ 1.5	రూ 80.0-0	రూ 85.0-0

(5) ఇనుము

ఇనుము	రూ 1.5	రూ 82.0-0	రూ 88.0-0
ఇనుము	రూ 1.5	రూ 82.0-0	రూ 85.0-0
ఇనుము	రూ 1.5	రూ 82.0-0	రూ 85.0-0

(6) లోహములు

లోహము	రూ 1.5	రూ 72.0-0	రూ 76.0-0
లోహము	రూ 1.5	రూ 21.8-0	రూ 22.8-0
లోహము	రూ 1.5	రూ 14.1-6	రూ 14.1-6
లోహము	రూ 1.5	రూ 275.0-0	రూ 280.0-0
లోహము	రూ 1.5	రూ 805.0-0	రూ 810.0-0
లోహము	రూ 1.5	రూ 84.8-0	రూ 85.0-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

రంగులు	రూ 1.5	రూ 70	రూ 72.0-0
రంగులు	రూ 1.5	రూ 70	రూ 72.0-0
రంగులు	రూ 1.5	రూ 70	రూ 72.0-0

(8) కూడి

కూడి	రూ 1.5	రూ 800.0-0	రూ 800.0-0
కూడి	రూ 1.5	రూ 240.0-0	రూ 240.0-0

(9) నూలు

నూలు	రూ 1.5	రూ 7.8-0	రూ 7.8-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 6.4-0	రూ 6.4-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 8.12-0	రూ 8.12-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 7.12-0	రూ 7.12-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 10.10-0	రూ 10.10-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 18.6-0	రూ 18.6-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 8.14-0	రూ 8.14-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 11.4-0	రూ 11.4-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 8.4-0	రూ 8.4-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 10.10-0	రూ 10.10-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 10.14-0	రూ 10.14-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 2.0-0	రూ 2.0-0
నూలు	రూ 1.5	రూ 9.4-0	రూ 9.4-0

బహు

శ్రీ దయానంద సరస్వతీ స్వామి

వారి సంక్షిప్త జీవన చరిత్ర

వలయువాడు మంగిళాడి పురుషోత్తమశర్మగారు సిప్పర తణుకు లోలాకా అని వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీరామ నాట్యలేఖలు

(9)

దొరస్వామి - దువ్యంతుడు

రామచంద్రా! తంజాపురి సరస్వతీ మహల్ లో తాటాకు కవిత్వంను పచారులుచేసి విసిగి నాము. ఉన్న సంగతులు కన్న పెనుకటి తెలుగునాటకాల్లోలేని విషయాలేవో తెలుసుకోదాని కే తంజాపురి మకాము సాయపడ్డది. మెల్లగా యింటిమొగం బెట్టి యన్. వి. ఆర్ బండ్లు కట్టిన నిర్దాక్షిణ్య యాంత్రికము తిట్టుమా, అల్లుగుతూ, మూలుగుతూ, చిత్రబోధనోదుతూ, చెన్న నగరము చేరినాము.

దక్షిణ ఇండియా రైలుమీద కొబ్బరిచెట్టు యేనుగ గుడిగోపురాలు బిరుదబిమ్మలుగ చిత్రిస్తారు. ఇంతకంటే నల్లనివేస్తే బాగుండేది. బృహదేశ్వరని పశుపతినామమును మృత్యుణ్ణికాలే సార్థక పరుస్తున్నది. మాగాని పెంపుతో విలువనెలపు, తిన్గడ్డియూ, దొరకక పశుబాహము సన్నగిలినది. భూసురవర్ణములు లెక్కకు మిక్కిలమై విదేశముల కెగ్రటాకి కాఫీపాముల నారాధించుచున్నారు. నల్లిమాక మాత్రము యింటిపట్టును వదలజాలక దివ్యక్షేత్రముల వాత్రయించి, శివకే శివారాధన మాతూహులై సంచరించెడి భక్తపాంథులకు నిర్దిష్టవిరాగ మాత్రముల నుపదేశించుచు, నిత్యసంభావన లాసంగు చున్నవి. ముఖ్యంగా, నీవు విచిత్రానేకవివ్యూహాద్రి సహులం కృతమైన నిండోలగంబున రత్నస్థగిత బాంబూనద దివ్యచాప మును కేబూని డంబుమీరెడి కొదండపాణివై సాక్షాత్కరించిన కంభకోణము నల్లదశముల పుట్టినిల్లు. దానవాసీకముల గుడియి లడరజేసిన నీ దివ్యకోదండము, అగాధసాగర గర్వాపహరణసమర్థుడు నీ మేటివిల్లు నల్లుల చెలగాట నుపనయించ జాలకున్నదే! దీనబాంధవుడవై యాపేక్షించుచుంటినా? లేక వల్లూరిజనముతో, నొంటిపూట దుంపాతుండితో, చెరుదు బద్దల మోటుంటితో వనవాసభైస్యపు హెచ్చరింపులతో జగన్మాన్యముగ నేలుండవీ! ప్రతాపప్రదీపకంబుగ మొగిందిన నీ తెలివిబలములు దచ్చినాది కేవలం యరగింపులలో సన్నగిలిన వా? కత మెరుంగముగాని నల్లగుంపులు నైసికదళంబులవలె చాడివచ్చుచు, పరుగెత్తుచు, దాగుచు, పూహక్రమంబుల నతి కయించుచు నిద్రావిభంగపాండిత్య మేపార జరిపెడి చర్యలు, చాటినడకలు, మెరుకువలు యెంతదీతంగా యెంతసరువ మగ్యాధసిద్ధంగా వున్నవి? నెపోలియన్ మున్నగు మహాసేనానుల కందరాని నడక తెలుపులు, మహామంత్రిలు నేరదలసిన పార్శ్వ హాసోపాయములు దాక్షిణాత్యవృత్తుల మహాపాధ్యాయుల నిత్యజీవనములో నశేషముగ దొరుకుచున్నవి. ప్రాచీనాంధ్ర నాటకవైద్యులకున్న నల్లిచదువులనే యెక్కువ బట్టించు కొని చెన్నపురికిరే నెల్లూరులో సమయాని కండికొంటిమి.

5.12-24 రాత్రి నెల్లూరు టౌనుహాలులో కాకుంజల ప్రదర్శనము— దొరస్వామి దువ్యంతుడు— పాతము చెంకట రాయకాస్త్రిగారిది! ఏనాటికోములో యీనాడు తలవని తలపుక కలసివచ్చినవి. చెన్నపట్నంలో కన్నయ్య దశావతారాన్ని, రాఘవాచారి యముడ్డి, వదలవచ్చినందులకు కాకుంజల ప్రదర్శనావలోకనమైనా సిద్ధించిన సంతసించాము.

చిన్నప్పడు యెప్పుడో ఎడ్వర్డు పట్టాభిషేక సమయాన బందరు బుట్టగట్టపేట కంపెనీవాళ్లు దాసు, నారాయణరావు గారి పాతంతో కాకుంజలమాడగా చూచాను. అప్పటినుంచి మళ్ళీ యీనాటకాన్ని చూడలేదు. తరువాత చదివినానే న్నాడది మళ్ళీరాయుడు, వీరేశలింగంపంతులు, వెంకటరాయ కాస్త్రి, నర్సయ్యకాస్త్రి మొదలైన సపండితకవులు సంతరించిన కాకుంజల పాతాలన్నిటికంటే దాసు నారాయణరావుగారిదే చక్కగా వున్నట్లుతోచింది. అంటే, పాకము, నడక, మార్దవము మాట చెప్పుతున్నా. అప్పటిలో పసుపులేటి, మళ్ళీ రావు శకుంతలవేషాన్ని రూపలావణ్య మేర్పడ మనోహరంబుగ నాడుచుండెను. ఇక పల్లెవాడివేషంలో భావరాజు నారాయణమూర్తిని మించిన స్వాభావికచైతన్యము దుర్లభము. మళ్ళీ యీనాటక నాడమని యెంతవేడినా బుట్టయ్యపేట వారు సాసాసించరు. నారాయణరావుగారి క్రాంతిప్రతిని. అన్నొత్తిం చుట. ఒక అమూల్యాంధ్రరూపకరత్నము మరుగుపడ నున్న దని నిచారింపక తీరదు. ఈమధ్య బెంగళూరులో మైసూరు రాచప్ప స్వర్ణప్రతకాల కాసులపేగులు తెగిలించుకొని ఫరంగీ వేటకాండ్ల పట్టినిక్కొనుషికాకోట్ల సౌరులో గవాయిపాట కుల గాత్రధుని విజృంభణానంతరం కాళంబున దువ్యంత పాత్ర మధినియిస్తా ననుకొంటూ, కొన్ని ముగ్గులు, వాడి చూపులు, పాటకచేరి పసందులు, నొలికింది పోయినాడు.

రాచప్పది పెద్దపేర. కాని, నాటకమంతా అపభ్రంశంగా తగలబడ్డది. కబ్బుదుమాత్రము, శకుంతలకంటే చెలికత్తెలు మాత్రము నాటకం కంటే హాస్యమాత్రము, కొంచెము బాగున్నవి.

మావైపుల చారిప్రసాదరావుగారు, అడవల్లి నూర్య నారాయణ, జొన్నవిల్లెల శేషగిరి, మొదలైన నటులు ప్రసిద్ధంగా దువ్యంతవేషాన్ని వేస్తున్నారు. కాని వాళ్లను చూచే అనభావము నాకు యేర్పడలేదు. ప్రస్తుతము నెల్లూరు ఆంధ్ర భాషాభిమానీసహజంలో కందాడై శ్రీనివాసయ్యంగారు (దొర స్వామి) దువ్యంతభూమికను, రామదాసుఅయ్యంగారు కబ్బు దుగను, సరస్వతి రంగస్వామిఅయ్యంగారు కాకుంజల, అభినయించారు. పల్లెవాని వేషంవేసినాయన బాగానే చేసారుగాని పేరు బాధకంలేదు. అనేక సమాజాలు దీని నాడగా చూడలేదు కనుక యిందలి నటప్రాశస్త్యమును అనువంగిక తిమిర్నవదశకు లతో నిర్ణయింపలేదు. నెల్లూరులో కాస్తూరుగారి ఆటలను వారి తర్ఫీదు, అనుమతి, లేకుండా ప్రదర్శించుచూడదు. పదార్థములను (కంకటరాయకాస్త్రి కృతివెంగళిమాక కెరుంగ కేక్కమే!) చక్కగ విరిచిచెప్పి, సందర్భానుకూలమైన అభినయ ములనడిచి దాక ప్రదర్శింపనియరు. అందుచేత నటులంతా సుశిక్షితులనే చెప్పవచ్చును.

లింఘేగాని రుచితెలియదు. నాట్యరంగాన ప్రదర్శించిన గాని నాటకాల నాట్యయోగ్యత లేటపడదు. కాకుంజలంలో వుండే అందము ముప్పాలు కాళిదాసు కవిత్వముందున్నది. అసాగుగు సంతరింపులో నెన్నటికిని కురురనేరదు. ఈ ఆటను చూడవచ్చేవాళ్లు చాలముటుకు విద్యాధికులు, విద్యార్థులు. దీని అభిమానులంతా సంస్కృతములయును గుర్రెరింగినవారయి యుండురు. కాళిదాసు రచించిన సరళిని సుగీర్వాహకము పుర్రెనపట్టి విశాచమువలె వెంటడించుతూ యెట్టిచక్కని యనుకరణమైనా అందగించనియరు. ఏదో లోపంకనబడుతున్నే యంంటుంది. తరువాత కాళిదాసు తెలివియంతా ముందురాబోయే కథాంశాలను యిటుకమీద యిటుకదెట్టి మేడకట్టినట్లుగ చక్కనిమాచన లతో, ధ్వజులతో నల్లుకొనిపోవుటయుండున్నది. ఈఅల్లికబిగిని పూర్వోత్తరసందర్భాలను వెతుక్కుంటూ చల్లగ మార్చుండి చదువుకు నేటపట్టుకు విశదమైనట్లుగా నాటకముచూచెడి హాడావి డిలో బోధపడదు! వ్యంగ్యార్థము, భాషాసౌకర్యము, చదువుటకుమా, వినుటకుమా, అందగించినట్లుగా ఆడుటకుపయోగించదు. రంగసలన మెప్పించే ఆటలందు రసముకన్న భావమెక్కువ గను, సూచనకన్న అభినయార్థము లెక్కువగను, అభిభావక ప్రాసంగికవృత్తులనేకములుచేరియు, నాయకప్రతినియముల విరోధప్రచారములతో, గలవరించియు పెక్కుపాత్రల ప్రవేశ దెట్టియు, అనభావకమును స్వభావానేకమును విసరించియు నుండవలెను. ఇది కాకుంజలలోలేదు. లేళ్లనుమై విలుసాచిదు మికడి మొదటిరాక మొదలు మరిచాత్రమంలో భరతునకు మంత్రకంకణము లొడిగేదాక కథాభారము దువ్యంతు డొక్కడి మీదనే నిలచియున్నది. కాకుంజలము యొకవ్యక్తి వివిధావస్థల నభినయించే వ్యవహారమైనది. ఎంతతెలివిగా ఆడినా కొంత విసుగు పుట్టకమానదు.

కాకుంజల ఋషిప్రాయులగు నాయకుల పరసజీవనమ ర్యాదలను చూపించునేగాని బహుస్కృతు బిగింపుల కెడమియ దు. చప్పన కొట్టవచ్చినట్లు రంగుమీరి ర క్కెట్టదు. అనభావైప రీత్యకల్పనమందు కన్న జీవితావస్థలకు సాధుసంస్కృత రస మున్నది నేర్పరచుటలో కాళిదాసు వన్నె కెక్కినాడు. కథాచమత్కారంలో కన్న అల్లికసాబులందుమా, పలుకుబందుము లందుమా, జాగతనమును చూపుకొన్నాడు. ఈ ఆటను అభినయించేవాళ్లు సంకెళ్లతోగిలింపకొని ఆడినట్లు కాళిదాస్ప్రయుక్తములైన సాధురసములన, లౌకిక రాజసాధనములకు భిన్నముగా మూసించి కడుంగడు నిగ్రహముతో నడుపవలెను. నదివి యానడింపవలసిన కావ్యరూపకమునకు పనిపడి, ప్రయోగ రామకోశక మేర్పరచవలసియుండును. కాకుంజలమాడి మెప్పించుట కష్టము. చూపరులు కదలబారి యొకింత కలవరించుచుండుట కేదీకారణము.

నటి శిశిరీ ఋతువుమధ్యలో గ్రీష్మఋతువును వర్షింప గీతకాపాడును. మామిడిపళ్లతో, మల్లెపూలతో, చల్లని తెల్లని వేవెలంకులతో, కమనీయమై తలపున కెంతయితికరంబుగనున్న ను నటిసంభాషణమందు అప్పట్ను గ్రీష్మఋతువర్ణనము కాతా చిత్త్యమెరుంగనే యుండెను. నాటకకవులు యెడో వొక ఋతువును వర్షింప విసుగుటకన్న అనుభవములో వద్రువువర్ణనములను రచించి నటుల కంగించినయెడల కథాసంబద్ధానికి, అభినయకాలానికి, అనుకూలమైనదానిని పాడగల్గుదురు.

కబ్బులవారివేషము ధరించిన రామదాసుఅయ్యంగారు పలుచగ సాడుగుగ వేషసౌష్ఠ్యముమీద 'ఉత్కృష్టతా మహాభాగో భగవాన్' లోకపూజితః, చలేద్ధి పృతాత్ ధర్మో వి మనవతే త్యంశితనతః' అను వారతపాక్యముల కనురూపముగ నుండెను.

శకుంతలను విడుముట కడుంగడు దుఃఖకరమైనను, ధర్మ విరతుడై "నారీణాం చిరవాసోహి బాంధవేషు సరోచలే, కీర్తిచారిత్ర ధర్మజ్ఞాః తస్మా న్నయత మాచిరం." అను తలపుతో, కాకుంజలప్రయాణమును పంకల్పించిన తెరంగున, తాను వలపు లేరపు లేరుగని ప్రహ్వచాకిశేషయును, యువతీజనంబులకు ముగ్ధులవచ్చిన ముద్దులమగనిపై నుండు న్యామోహమును గుర్తించిన వానివలెను, తన యాశ్రమగౌరవము నత్రవారింట్ల శకుంజల నిలుపవలెననెడి యాత్మకృమమున, రామదాసుయ్యంగారు రసవంతముగ చూపించిరి.

యాస్యత్కన్యశకుంతలేతి "పట్న" ప్రేక్షకులు తన్వయత్వ మొంది కన్నీళ్ల దాచుకొనుచుండిరి.

మొదటిప్రవేశములో శకుంజల (రంగస్వామి అయ్యం గారు.) నల్లూరిజనముతో నాతిమనోహరంబుగ నుండెను. చెట్లకు నీళ్లుపోయినపుడు, తుమ్మెదపోటుతో వెరగించి కలతవ డునపుడు, వీరి యభినయము, అంగవిన్యాసము, కొంచెము మోటుగనుండెను. తరువాత గౌతమి పిలవినదని యాశలకు వెళ్లు నపుడు, శకుంజలయొక్క కన్నీయడంబున, విశుభాశ్రమ పరిసరంబుల భూతనేనలో, నిర్మలపువ్వులతో వెరిగిన ఋషి. కన్య మానవీధిలో మనవనికారము తొలుదొల్ల బులరించిన తెరంగును అయ్యంగారు ప్రశంసార్థ మగ చూపించిరి. శకుంజల బూతుపాటలు వినలేదు నరముల గదిలించు నవలలు చునునలే దు. నాటకాలు బయస్కోపులు చూడలేదు. తోడినావల్ల ప్రణయగహస్యముల గతనలేదు. వయస్సంపన్న యుయ్యులు పూలమొక్కల చెంచుచు, లేడిపిల్లల నాడించుచు, విశుద్ధముని నతంబున కాలము గడపుచుండెడి ముగ్ధవనిత. తుమ్మెదడుడుకుటకు విజముగ భయపడ్డదిగాని, రాజు నాకర్షించుటకు మురిసిన నలపుటకులు గావు. అనఁగాయప్రియంబుల మాట లెల్లిపోటులని అనుకొనెనుగాని వాటిలోని యర్థమును అనుభవించినది కాదు. నాటక దేండ్ల ప్రాయంపు నీచబాబురు బూతుమాటల నుచ్చరించియు వానియర్థ మెరుంగనియట్లు శకుంజలకు ప్రణయవాచకముల అంతరార్థ మననుభూతమైయుండెను. దువ్యంతుని చూచినపుడు ముందుగా గౌరవము గల్గినది. తరువాత యెడో అని ర్వచయియమైన అభిమాన మేర్పడ్డది. లక్ష్యము కుదిరింది. మనస్సంతా గగ్గోలుపడుతున్నది. కాని యీ గౌరవము, లక్ష్యము, కలవరము, తాపము, పురుషసాంగత్య మాళింజెడి వనితాప్రవృత్తిగ ప్రణయలక్షణముగ యింకను శకుంజల తెలుసుకొనలేదు. తన అనర్థతనకే అర్థము కావన్నది. కాని శృంగారప్రసంగమున పరిణమించువలసిన యీ మనస్కాంచల్యము, భీతిని, కంపనమును, కల్పించుటకుమాత్ర ప్రీతికరముని నిర్మలసాధుత్వమును ప్రశాంతవీక్షణసంస్కరణమును ప్రబ్లిం చెను. ఓరుమొగమును బెట్టుకొని, రాజుపై కింగంటిమాపు నిలుపుచు మోమున చూచల్యమును, అర్థముకాని గందరగోళమును పూపుచు కాకుంజల నిష్క్రమించిన పోజు చిరస్మరణీయముగ నుండెను. తరువాత ప్రయాణసన్నద్ధమై వెడలువకే రంగస్వామి అయ్యంగారు దుస్తులమార్చి రవివర్మ జతించిన వాసవదత్త వలె మనోహరరూపసౌభాగ్యమున ననుపడిరి. పిమ్మటపట్టు లలో వీరి యభినయమును ప్రత్యేకముగా చెప్పవలసిన నాట్యోద్ధతి కనపడలేదు.

శకుంజలను వెన్నెంటివచ్చిన ఋషిసమాచారంలో నొకడు అంటిఅంటని నిర్వేణభావముతోను, మరియొకడు మునినైజ ముగు సులభకోపముతోను మునిజనులయం దగుపడు రెండువిధముల ప్రకృతులను చక్కగనపరచిరి.

దొరస్వామి

మొదటిప్రవేశంలో లేళ్లను తరుముచు మాశలి పురస్వరుడై యధిజ్యేశరాసనుడై దువ్యంతుడు సత్వరంబున బ్రవేశించును. పౌరపుడనంతసత్వరుడు. చతురుడధివేదానలయింబగు భూమండలమును భుజనీనుల దాబ్బాచాడు. లేళ్లను వెన్నెంటి దరుముచు ప్రూరసనేభముల మర్చించుచు భీకరకార్యముల జరిమాచ్చుచు నలసియు, నాటవికసంచారమున డన్సియు, బలోద్ధతిచే మోత్రపాచుచుచే ముందుపరికెడియాత్రతో నీయెడ ననుపడును.

దొరస్వామి నేలమంతుపట్టుకోవడకట్టి పార్శ్వతరహా యోధక కవచమును ధరించి, తలకొక పల్లవంబుగ రసపు క్రేష్ణా నాటక ముట్టి గల్లుచేగొని సహాభివంబుగ వేటుయెంటయు మూర్తిపి న్యాసములోదిపించునట్లుగ రంగమగ్ధమునవత్ససలచెను. దువ్యం

శ్రీమద్భగవద్గీతా పాద్య అమలం బ్రహ్మసమేతం. ఇది
విద్యాయనులు కావలసినవారు ముఖ్యవిషయం. ఈ గ్రంథం గానం
యోగశాస్త్రమును.
ముఖ్యవిషయం అర్థం
యోగము ౧-౧-౧౨
శ్రీమద్భగవద్గీతా

లోక సంచారము

II

మోటారు వింతలు

తాడేపల్లిగూడెం నుండి వచ్చిన ప్రతినిధులనుండి వినిపించిన, ఎక్కింపకొని మోటారు కారులు, మోటారు బస్సులు, భీమవరం పాలకొల్లు వగయిరా ప్రదేశములకు బోవును. ఈ కారులలో కొన్నిటికి ప్రయాణికుల శరీరములలో ఎముకలను గున్నచుచేయగల శక్తి కలిగి కలవు. ఈ కారులలో ఎక్కించారు పక్కనుకంపెనీలో ఎప్పుడైనను ఆరితేరినవారుగా నుండుట ప్రత్యేకము. ఈ కారులలో నిందలెక్కినవలెనను నియమముండు నుగాని ప్రవాగములతోనై కారు అధికారులు ప్రతి ప్రయాణికుని తొడమీద ఒకరిని, ఒడిలో ఒకరిని, నెత్తిమీద ఒకరిని, ప్రక్కల నిరువురిని, కాళ్లక్రింద నిద్దరిని ఈరీతిగా కూర్చుండ బెట్టి పక్కనులో మొగ్గులు వేయువారు ఒకరిమీద ఒకరిని ఎక్కించుకొని నృశిమకొమ్మలలోని గన్పించురీతి ప్రతి ప్రయాణికుని గావించుచున్నారు. ఎక్కడి కాలి అక్కడ ఎక్కడి నరము అక్కడ బిగియవలసిన కేకాని మామూలుగా ఆడుబయిం దవు. ఇట్లు కూర్చుండుటగాక మోటారుకు ఇరుప్రక్కల గాలి యాడకుండ ప్రయాణికులుగాని కారు యజమానులుగాని నొక ద్దగాని నిలబడి చూచుచుచేయుచుండురు. కొందరివద్ద మైలు 1 కి 0-1-0 చొ॥ కొందరివద్ద మైలు 1 కి 0-1-5 చొ॥ తమ యిచ్చ నచ్చిన చొప్పున గుంజుచుండురు. వారికి తెలియకుండా వీరివద్ద, వీరికి తెలియకుండా వారివద్ద యిచ్చనచ్చినరీతిని వసూలు చేయు చురు. బయలుదేరుచోట పిల్లలవలె నుండి తప్పు జవాబు వసూలు చేయుచు మార్గవ్యయమున తట్టస్థింపు ప్రయాణికులవద్ద దాదా యించి హెచ్చుతేలు మైలు 1 కి 0-1-5 చొ॥ వసూలు చేతురు. ద్రోవర్లు మంచివారైన మాటదక్కించుకొందురు. తమన్న పోయి చేరవలసినచోటకు చేరుదుమోలేదోయన్న భయమే. ఎచట జరిగి విరుగునో, యెచట ప్రయాణమునకు అడ్డంకి ఏర్పడునో యను భయమే. సాధారణముగా ఒక బండికి సురక్షిత బండికి పోటీ పడి బండ్ల ఇరుసులుబిరిగి బండి రోడ్డుమీద ఆగిపోయి ప్రయాణి కులు అల్లాడుటయు కలదు. ఈ అవస్థ ప్రయాణికులకు కష్టము వేరుకారులమీద పోవుచారికి వింత. పోటీదారుల కుల్లాపముగ నుండును. మదరాసు రోడ్డుమీద ఈ కారులు పడచుచున్నప్పుడు జూచిన నూజుబిడుసందలి గమిడిగేయె జ్ఞాపకమునకు వచ్చును. మదకానుంటి తాళరోడ్డుమీద నడువవలసినకారులు తాడేపల్లి గూడెం భీమవరంపాటి రోడ్డుమీద నడచుట దుర్మార్గముగానే తోచును. ఈ కారులు నడచుటకు లై సెన్సులు ఎట్లు ఇయ్యబడిన వా యనియు సందియము కలుగును.

ఈ కారులలోనుండి వైదరి ఈ యిరుగుకొద్దమై ఎన్ని యోబండ్లు వైదరి కల్లుచునట్లుకాదుటయు గలదు. ఈ దోర్లు బండ్లవాండ్లతిట్టుకు, ద్రోవరుల ఆనందమునకు ఆలవాటుగుచున్నది. తిన్నగా యోచించగా, ఏమిటగుకో చేరవలసిన ప్రదేశములు త్వరగ చేరుచున్నారని మొత్తమున ఈ కారులవలన ప్రాణములు బిగబట్టుకొని ప్రయాణము చేయవలసియున్న దనుటలో అసత్య మేమియును లేదు. ఈ కారులకు జరిమానాలు వేస్తూనే యుంటారట గాని, ఏవేంపై ఏమి? ఎక్కించుకొనునవారి కన్న ఎక్కినవారిని ఎక్కించుకొనుటను మానినవా? ఇచ్చిన చిన్నరీతి తేలు వసూలుచేయుటాని మానినవా? అదాయములు మానినవా? రైలులో అప్పుడప్పుడు టిక్కెట్లు చెక్కింప మాదిరిగా అకన్యాత్తుగా కుమార్తెలు నడవట్లు గ్రహించుటకై, లై సెన్సుల నొసంగు నధికారము గలవారు, కొందరు తిగిబిడాయి లనుగూడ నియమించినచో మోటారునడకలు సరియైనవారైనను నుండగలవని స్పష్టించుచున్నది. ఈ మోటారువింతలు వీక్షించు చు లోగడ తెలిపిన ప్రకారం తాడేపల్లిగూడెంనుండి భీమవరం చేరుసరికి జనాబుని వింతలు కంటబడినవి. ఆ జనాబుడి విం తలు, బందరు బండ్లపమ్మవంతలు ముందు దెల్పెదను.

(లోక సంచారి)

బర్మాగవర్షులకు సెలవు

రంగూను, ఫిబ్రవరి 18:—సర్ హ్యూమన్ బర్మలకుగారికి మార్చి 28 నుండి 4 మాసములు సెలవును బడినది. అధికారులు ఆర్థిక పథ్యమును సర్ విలియమ్స్ తో గారాక్రమింతురు. అభివృద్ధి కాఖానుంట్రియగు జె. మెకనాగా రాధిక పథ్యముగ నుండురు.

థామస్ సార్వస్వీయ గారి మరణము

కూనూరు, ఫిబ్రవరి 17:—హ్యూక్ ఆఫ్ యిల్లింగ్డమన్ సలో పనితీయుచున్న మేజరు థామస్ సార్వస్వీయ గారు రేవ ర్నపుద్గమం గారాలో పనిపోయిరి. వీరు కొలది కోశాలక్రింద డుటనే యాంగ్లేజీ మునుండి భార్యతో వచ్చిరి.

అఖిలాంధ్ర బ్రాహ్మణ ధర్మోద్ధారక మహాసభ

ఈనెల 27-వ తేదిన అహోబిలమున ప్రారంభ మగును

భాగవత సప్తమాము బ్రహ్మోత్సవము కూడ

ఈనెల 27-వ తేదీ మొదలు మార్చి నెల 5-వ తేదీ వరకు అహోబిలమున జరుగును

పోర్టు సెంటుజారి గెజెటు

ఫిబ్రవరి 17 మంగళవారము

పబ్లికేషన్ పోర్టు సెంటు

మచిలీపట్నం సబ్ పోస్టు సబ్ డివిజన్ లో జడ్జి గారు కృష్ణా నెవన్స్ డివిజన్ ఆఫీస్ లో సెవన్స్ డివిజన్ గవర్నరు గారిచే నియమింపబడిరి.

పోస్ట్ మెన్ కాబ

కందుకూరు సబ్ డివిజన్ పోస్ట్ మెన్ డివిజన్ నూపరికి పోస్ట్ మెన్ ఆఫ్ సెంటుజారి రిపోస్ట్ పోస్టు బహదరు గారు ఉప సెంటుజారి సబ్ డివిజన్ మాన్యువల్.

పోస్ట్ మెన్ ఇన్స్ పెక్టరు పి. కేశవరాజు పంతులు గారు కందుకూరు సబ్ డివిజన్ పోస్ట్ మెన్ డివిజన్ నూపరికి రిపోస్ట్ నియమింపబడిరి.

హాస్టల్ డివిజన్ కావము

బ్రహ్మాండం పంకజమ్మ వారాయణ రావు సి. ఎ. కొర్రా యానగారు త ప్లస్టుండు తొంచుబిల్డింగ్ నియ మింపబడిరి.

స్వదస్తూరియందు ఇంగ్లీషులో వాక్యాలములను పుచ్చు కొనుటకు డిప్యూటీ కలెక్టరు వారికి వారికి కేసుగిరిరావు పం తురుగారికి అధికారము వ్యవహరించెది.

కాపుల యస్. ఆర్. డోలాండు గారు జడ్జి కు ఆఫ్ డి ప్లికేషన్ నియమింపబడిరి.

మవుంటు రాజకర్మ మొదలి గారు డెప్యూటీ కలెక్టరు మెంటు బోర్డు సభ్యులు నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ డివిజన్ మెంటు

యం. నాగేశ్వర రావు గారు డెప్యూటీ ఆనంతపురం జిల్లా లో సెవన్స్ ఆఫీస్ లో సెంటుజారి ఆఫీసరుగ నియమింప బడిరి.

డిప్యూటీ కలెక్టరు పెద్దాడ నెంట్ కృష్ణారావు పంతులు గారు గుంటూరుకు మార్చబడిరి.

సి. యం. ఫేర్ ఫేర్ గారు గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల సెవన్స్ ఆఫీస్ లో సెంటుజారి ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

సారిక పుష్పపరిపాలకాఖ

సి. ఎ. కిరణుని యల్. యం. యస్ గారు చిత్రావతి జిల్లా మెడికల్ ఆఫీస్ గ నియమింపబడిరి.

ఇరుగంటి గోపాలరావు గారు కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ్యు లుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

విద్యా కాఖ

జె. డి. కామ్రాట్ యం. యల్. సి గారు కృష్ణా జిల్లా నెకంబరి ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

శిలం జగన్నాథ రావు నాయుడు కృష్ణా జిల్లా నెకంబరి ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

సి. హెచ్. మొహను గారు చెన్న పురి జిల్లా విద్యా సంస్థ సభ్యులుగ ప్రాటెస్టెంటు మిషన్ వారిచే ఎన్నుకొనబడిరి.

ఇతర ప్రాంతములు

జెజనాడ పట్నం ఇక్ కమిటీస్ పర్మెంటు యస్. సి. వరదాచారి గారు ఇక్ కమిటీస్ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

ఎ. శివరామస్వామి గారు చెన్న పురి ఉత్తరపు రేంజి ఇక్ కమిటీస్ ఆఫీస్ లో కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

గోదావరి జిల్లా ఇక్ కమిటీస్ డిప్యూటీ కలెక్టరు సి. హనుమయ్య పంతులు గారు చెన్న పురియందు ఇక్ కమిటీస్ ఆఫీ సరుగ నియమింపబడిరి.

వి. యస్. కేశవమ్మ గారు పత్తికొండ జిల్లా ఫా రెస్టు ఆఫీసరుగ మార్చబడిరి.

ఇంపీరియల్ కన్స్ట్రక్షన్ కమిటీ ఆఫీస్ లో కలెక్టరు పి. యల్. చంద్రావర్మ గారు బొంబాయి నుండి చెన్న పురికి మార్చబడిరి.

కె. రంగనాథ అయ్యంగారు కోరాపేట సబ్ డివిజన్ ఆఫీస్ లో ఇంజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

ఎ. యస్. రామలింగం గారు కోరాపేట సబ్ డివిజన్ ఎక్స్ క్యూటివ్ (ఆర్టింగ్) ఇంజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

బొంబాయి బావలా దారుణ హత్య

ఆనంద రావు గారిని రి సూండుచో

నుంచుట

బొంబాయి మాజి స్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ

మరికొన్ని వివరములు

ఈనెల 15 వ తేదీ ఉదయమున యన స్పెక్టరు స్మిథు గారు ఆనంద రావు గారిని బొంబాయికి తీసికొనివచ్చిరి. ఆనాడు మధ్యా హ్నము 3 గంటలకు మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు తీసికొని వెళ్లిరి. ఆనాడు ఆదివారమైనను మేజిస్ట్రేటు ప్రత్యేకముగా యాకేసు కోరకు కోర్టుకు వచ్చెను. న్యాయవాదులను పత్రికావిలేఖరులనుగూడ వచ్చిరి.

ఆనంద రావు గారి వయసు 35 ఏండ్లు. చామనచాయ. అతిథిక వికారమును మెడపటకాను (మఫ్టర్) మెడకు మట్టు కొనియేండును. అది క్రిందకు వ్రేలాడుచుండును. తెల్లనియిలా కను నల్లనికోటును నల్లనిబోవీని ముచ్చెలను ధరించియుండును. ఆదివారం జామీనుమీద వలవలెనని జయకరు గారు పిటిషను పెట్టిరి. ముద్దాయాని జామీనుమీద వలవలకుండుటకు తగిన నిదర్శనములు నాకు చూపబడెనుగాన నేను వలవలవని మేజి స్ట్రేటు తెలిపెను. అట్లులైన చెరసాలలో నుండును పోలీసు వారి లాకపులో నుంచగూడదని జయకరు గారు తెలిపిరి, అందు లకుగూడ వంగీకరింపనని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. ఇంకొక కేసుతోగూడ నీమద్దాయకి సంబంధముగలదుగా నితనిని జా మీనుమీద వలవగూడదని ప్రభుత్వ న్యాయవాది తెలిపెను. న్యాయవాదులు ముద్దాయాని చూచుచుండుట కనుమతి నీయ వలెనని జయకరు గారు కోరెను. ఇట్లుపైరి అట్టి అదను కలిగిన పు డనుమతినిచ్చెదను. ఇప్పుడే అవసరములేదు. విచారణ యిం కను కొంతకాలము పోయినగాని ప్రారంభముకాదు అని మేజి స్ట్రేటు తెలిపెను. మార్చి 2 వ తేదీవరకును ఆనంద రావు గారిని రి సూండుచో నుండుట కు తీర్మానమునకుండును (క్రానికలు)

భారతదేశమున

ప్రభుత్వ ఋణ పరిస్థితులు

జమ్నాదాసు మెహతా గారి తీర్మానము ప్రకారము

ఆర్థిక సభ్యు నిట్టేటు మెంటు

ఫిబ్రవరి 17:- భారతదేశముయొక్క ఋణపరిస్థితిని విచారించుటకు నొకతీర్మానము జమ్నాదాసు మెహతాగారిచే భారతదేశమున భయంకర ప్రతిపాదించబడినది. తీర్మానముపై రంగస్వామి అయ్యంగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఆర్థికసభ్యులు, సర్వోన్నత జైల్లోగారు తీర్మానము ప్రతిఘటించుచు దేశముయొక్క ఋణపరిస్థితిని గురించి వివరముగా అంకెలతో సహితము స్టేటుమెంటు నిర్మించి తుదకు సెలయందలి భారతదేశమున భాగము వేళమువరకును తీర్మానముపై చర్చనిలిపేయబడినది.

(నిర్మితప్రతిపాదనలకు జమ్నాదాసుగారి తీర్మానమును వ్యతిరేకించిన ప్రసంగమును ప్రకటింపబడినది. తీర్మానముపై మిగిలినవర్గము (ప్రతిపాదనలు) బహుమతినిచ్చినది.)

రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణ

ఆస్థానీయముల యేవియైన నిబంధనలు నూచించినచో ఆనూచనలు రాబోవు బడ్జెటునం దిమిదుపుటకు కమిటీవారు నివేదికమును దయచేయుననియు రంగ స్వామి అయ్యంగారు జమ్నాదాసు మెహతాగారి తీర్మానముపై సవరణ చేసిరి. భారతదేశముయొక్క ఋణపరిస్థితి సమస్యపై కమిటీవారు నివేదికను తయారుచేయుటకు సాధ్యముకాదుగాన వారు యీ సవరణను గావించిరి రంగస్వామి అయ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి. ఆసంబంధములతో ఆర్థికసభ్యుడు అప్పు దీర్చువిధానమును నిశ్చయించుటకు రంగస్వామి అయ్యంగారు విచారించిరి. భారతదేశముయొక్క నిజమైన నిష్కలమును ఋణము ఇదివరకే తీర్చివేయబడినది ననియు, భారతదేశము యింగ్లాండునకు కట్టముగ యుద్ధ సమయమున నిచ్చిన పదికోట్లరూపాయలను బడ్జెటులోను పూర్తియేయుటకు దీసికొనిన ఋణములను మాత్రమే ప్రస్తుతము భారతదేశమునకు గల నిష్కలమైన ఋణమునియు రంగస్వామి అయ్యంగారు పండిచినయెడ

వారు దృష్టిని తీసికొని ఆర్థిక యొక్క మిటిలను నియమించుకొనుటకు ఆసంబంధములతో జగత్తుకు కనీసము చోజును కావలసిన సభ్యులమొత్తము, కోరము, తిండిదు లేదా కమిటీలందు కోరముండవలయు. (నవ్య) ఆసంబంధములను దురభిప్రాయములను గావించుటకు జమ్నాదాసు మెహతాగారు గావించిన ఆగ్రహములకు ఆర్థికసభ్యుడు వగచెను. జమ్నాదాసు మెహతాగారి తీర్మానము ప్రతిఘటించి ఋణముల విషయమునను (కొత్త పెద్దలు) విషయమునను సభ్యులతో చర్చించుటకు తరుణము నుదీసికొనుటకు ఆర్థిక సభ్యుడుంగీకరించెను. 1914 సంవత్సరము మార్చి 31 వ తేదీయందు 851.29 కోట్లను, 1924 సంవత్సరము మార్చి 31 వ తేదీయందు 984.84 కోట్ల రూపాయలను భారతదేశమునకు ఋణముగలదని ఆర్థికసభ్యుడు చెల్లెను. ఆమొత్తమును రాష్ట్రము తీసువలసిన అప్పుగలదనియు, 1925 మార్చి 31 వ తేదీనాటికి 125.87 లక్షల రూపాయలు రాష్ట్రము తీసువలసిన అప్పు మొత్తమునియు సర్వే చేసి బల్లెను. మూడు తేదీలందును ఉత్పత్తికరమును సట్టియు, నిరాదాయక మగునట్టియు అప్పు ఒకదానితో నొకటి పోల్చెను. రాష్ట్రముల అప్పు అదాయకరమైనదని చెల్లి, దానిని తారతమ్యము నుండి తొలగించెను. 1914 సంవత్సరము మార్చి 31 వ తేదీయందు నిరాదాయక మగు అప్పు 295.24 కోట్ల రూపాయ లనియు, 1925 సంవత్సరము మార్చి 31 వ తేదీనాటికి 281.45 కోట్లరూపాయల అర్థిక సభ్యుడు చెల్లెను. 1914 సంవత్సరము నకును 1924 సంవత్సరము నకును మధ్య నిరాదాయకరముగ అప్పు 268.66 కోట్ల వరకును తగ్గెను. నిజముగ నిది వాంఛితము విషయము గాదు. కాని ప్రతిజాతివారి అనుభవముతోను పోల్చినప్పుడు, యుద్ధమునందు శాల్వాగినవారు గాని తలుపులు గాని స్వల్పమును నిరాదాయకరమును భారతదేశపు ఋణములకు ఆసంబంధపై కరమైనది గాదు. 1924-25 సంవత్సరముందు అదాయకరముగ అప్పు 45.18 కోట్లు మొత్తము అయ్యెను. ఈసాలను 12.79 కోట్ల రూపాయల నిరాదాయకరముగ అప్పు తగ్గెను. ఇంగ్లాండునందుల వీడుపెరసంబు కాకుల ఋణమును మూడుపెరసంబు స్థానముగ మార్చుటచే నిరాదాయకరముగ ఋణము తరగలేదు. లేనియెడ యింకను దిరుగవలసి నదియే.

భారతదేశముయొక్క ఋణము

1919, 1924, 1925, సంవత్సరములందు దేశీయులకును విదేశీయులకును, నీయవలసిన అప్పును ఆర్థిక సభ్యుడు పోల్చెను. 1919-వ సంవత్సరముందు 10780,371,50 కోట్లు. 1924-వ సంవత్సరముందు 885,43,485,84-1925 వ సంవత్సరముందు 890,85,511,81 కోట్లు. పాను రూ 15 ను చొప్పున యిది లెక్కచూడబడినది. 1914 వ సంవత్సరమునుండియు విదేశీయుల కీయవలసిన అప్పునలె గాక దేశీయుల కీయవలసిన అప్పు క్రమముగ తగ్గుచున్నది. రాష్ట్రీయఋణములు గలిపినచో దేశీయుల కీయవలసిన ఋణమును విదేశీయుల కీయవలసిన ఋణమును సరిగ నుండును. విదేశీయుల కీయవలసిన అప్పు స్వల్పముగ పెరిగినను 2 1/2 మిలియను పానుల యీసంవత్సరము విదేశీయుల అప్పు తీర్చుట కుపయోగింపబడినది. వడ్డీక్రింద నీయ సొమ్ము అధికముగ నున్నదని మెహతాగారు చెల్లిన విషయమును ఆర్థికసభ్యుడు చెల్లెను. అంత అప్పుపైసను తెల్లించవలసిన వడ్డీమొత్తము 1923-24 సంవత్సరముందు 41.06 కోట్లు తేలెను 1924-25 సంవత్సరముందు 40.54 కోట్లవరకును దిగెను. మొత్తము వడ్డీనిబట్టి పన్ను భారము అధికముగ నున్నదనరాదు.

నిరాదాయకరముగు రైల్వే ఋణము

రైల్వే ఋణము నిరాదాయకరమైనదనియు, రైల్వే టెల్లు ఆర్థికముగ హెచ్చుతేయబడుననియు మెహతాగారు గావించిన విమర్శనకు సమాధానముగ చెల్లెను. భారతదేశముందు రైల్వే సౌకర్యముగ నడుపబడుచున్నదని యందువలననే చెల్లియున్నదని ఆర్థికసభ్యుడు నుడిచెను. (నవ్యలు) రైల్వేవర్గాలము

ను జేర్చింతుటకు ప్రతిఘటించుటచే రైల్వే ఋణము నిరాదాయకరమైనదిగాన మెహతాగారి ఒప్పుకొనుచున్నాడు. 1923-1924 వ సంవత్సరముందు 1.486 కోట్లరూపాయలు పన్ను చెల్లించువారు నిరాదాయకరముగ ఋణముపై చెల్లించిన నికరముగ వడ్డీ 1924-1925 సంవత్సరముందు 1281 కోట్లు చెల్లించవలయును. ఇంగ్లాండు పరిమాణముమీదను పేపరుకరంసీ నిర్వహణను వడ్డీ తీసివేయుగా యీమొత్తము స్వల్పముగ అధికముగ నుండి పుగనన్నదని చలయచున్నాను. వీనివలన 1923-1924 సంవత్సరముందు 57 లక్షల రూపాయలను 1924-1925 సంవత్సరముందు 88 లక్షలరూపాయలను యిండియా కార్యదర్శి గారికి జేర్చింపెను. నిరుడు రైల్వేలవలన 6.44 కోట్లను ఈసంవత్సరమును మిరుగ రైల్వే కోట్లరూపాయలను పన్ను చెల్లించువానికి చేయుచున్నది. పన్ను మూలమున వడ్డీ చెల్లించుటకు నికరమైన అప్పు 1923-1924 సంవత్సరముందు 8,85 కోట్లను 1924-1925 సంవత్సరముందు 7.54 కోట్లను. ఈమొత్తముపై పన్ను మూలమున వడ్డీ చెల్లించుటకు భయపడవలసిన ఆవశ్యకత లేదు. ఋణమును తీర్చుటకు ప్రత్యేకింపబడిన నవ్యపూర్ణ (sinking fund) నిరాదాయకరముగ అప్పుపై యింగ్లాండునందు సాలనకు పన్ను నీయు వారును ముప్పదికోట్ల పానులను భరించుచున్నారు. కాబట్టి యాతేసందు పన్ను చెల్లించువారిలో బోల్చికొనిన యెడచాల అదృష్టములను సంతోషించవలయును. భారతదేశము విదేశమున కీయవలసిన ఋణముపై వడ్డీని చెల్లించుటకు సీమకు పంపు సమస్యను గురించి లోతునకు వారుబోవలసిన ఆవశ్యకతలేదని ఆర్థికసభ్యుడు నుడిచెను. మారకము, శేషము (surplus) ఎగుమతి సమవర్తకముమొదలగు విషయములై యీసమస్యలధారపడియున్నదిగాని అది పన్ను చెల్లించువారిపై భారముగలేదు. ఈ బరువ పన్ను చెల్లించువారిపై 1924-1925 సంవత్సరముందు 7.54 కోట్లవరకును మాత్రమెగలదు. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము ప్రకారముగ ఋణమును తీర్చుటకు గావించబడిన ప్రయత్నమును గురించి తెలుపుటకు సావకాశము లేదు.

నవ్యపూర్ణ నిధిపై ద్రోపుడు

ఋణములను దీర్చుటకు ప్రత్యేకించబడిన నిధిని ద్రోవి రాష్ట్రీయప్రభుత్వములను పన్ను చెల్లించువారలకును ఉపనయనము గావించవలయుననియు రంగస్వామి అయ్యంగారు గావించిన సలహాను వాదించవలసిన ఆర్థికసభ్యుడునుడిచెను. నిరాదాయకరముగ అప్పును తొలగించుట యీనిధియొక్క ఒక పనియని రంగస్వామి అయ్యంగారుతో యేకభవించుచున్నానని ఆర్థికసభ్యుడు నుడిచెను. ఇది ముప్పదిసంవత్సరములలో శేయనయ్యినది. జమ్నాదాసు మెహతాగారు ఆక్షేపించిన అప్పదీర్చుటకు గావించబడిన స్క్రీము కాస్త్రీయమైనదని ఆర్థికసభ్యుడు నుడిచెను. ఇంతకంటే అధికముగ చెల్లి, బడ్జెటు సేటుమెంటు విషయమున రాబోవు అంశములను నూచించవలచలేదు. బడ్జెటునువనలు గావించుటకు లెక్క ప్రకటనలు గావించబడినవి. అని సర్వే చేసి బడ్జెటు గారు నుడిచిరి. (నవ్యలు)

1921-22-వ సంవత్సరమువరకును విదేశ ఋణములను తీర్చుటకు వాయిదాదాదు. ఇదియొక సుగుణము కాని భారతదేశముయొక్క యీపరిస్థితి లేదు. ప్రతిసంవత్సరముందును 1923-1924-వ సంవత్సరమువరకును 175-76 కోట్ల విలువగల బాండులకు సొమ్ము చెల్లించవలసియున్నది. 1923-30వ సంవత్సరముందు మొత్తము చెల్లించవలసిన ఆవశ్యకతలేదు. ఈబాండుల వాయిదాదాగానే వానికి ప్రతిఫలమియుటయొక్క పన్ను చెల్లించువారి లాభముకొరకు తక్కువలేటు వడ్డీపై సొమ్మును బడులు చేయవలయును.

భారతదేశముయొక్క ముఖ్యసవరణము

ఇంతియగాదు. ప్రైవేటువారియు, గవర్నమెంటుయొక్కయు యత్నములకొరకు పెట్టుబడి ఖర్చు మిక్కిలి అవశ్యముగలదా? 1927వ సంవత్సరముందు పెద్ద పెట్టుబడిచే నిర్మింపబడుచున్న కార్యక్రమము సమాప్తియగును. ఇంతియకాక సుకూర్లు పెట్టబడుచులగు పెక్కు అభివృద్ధికరములకు ప్రాజెక్టుల ధన సాహాయ్యము చేయవలసియున్నది. భారతదేశముయొక్క ఆశయములను వికసించజేయుటకు ధనముయొక్క అవశ్యకత మొదలగుచు. విదేశవత్సరములవరకును, 1925-26 మొదలు 1929-30 వరకును, అభివృద్ధికరమును రాష్ట్రములకు బహువిధములను, సాలనకు పగలున యిరువదికోట్లరూపాయలు రాష్ట్రములకొరకును 25 కోట్లు రైల్వేకొరకును గావలసియున్నది. ఏటా బాండులకీయవలసిన సొమ్ములను 19 కోట్లయొక్క మొత్తమునకు తగ్గినయెడ విదేశవత్సరములలోను సాలనకు 60 కోట్లరూపాయలుగావలసియున్నది. ఇందులో కొంతభాగము రాష్ట్రీయములయొక్క సింకింగ నిధినుండియు శేంధ్రప్రభుత్వముయొక్క

మునివారణనిధినుండియు చెల్లించబడును. కాని విశేషముగ యీమొత్తముకొరకు అప్పుచేయవలయును.

సాధనసంపత్తిసమస్య

భారతదేశమును యెదుర్కొనిన సమస్యసాధన సంపత్తిసమస్యగాని, పన్నులందుండి వడ్డీగా నీయవలసియున్న మొత్తమొంత యను సమస్యగాదు. సాధనసంపత్తి విషయముగ మొత్తపు అంశము భయోత్పాతకముగ నుండునట్లును. కాని యిచ్చటను నంయుక్తరాజ్యమువలె సమ్మెకు ధైర్యముగ నొదుకొనవలయును. నూరు కోట్లవరకును బాండులయ జమానులవద్దనుండి తిరిగి అప్పుచేయవలయును. జామ్నాదాసుగారు ఆన్యాముగ విమర్శనము గావించినను నగదుపత్రములు యందు కొరకు తగరీతిని సామ్యు చెల్లుబడినవచ్చును. కాబట్టి యెట్లగుననుమారు 20 కోట్లు బహిరంగ బహుదనము అప్పుచేయవలయును. ఇది దానూపాయి మొత్తమనియు. యామాత్రము ఆప్పుయేల భారతదేశము దీనిని తెట్టుబడి పెట్టబాంబో తెలియకున్న దని సర్ జేసిర్ బ్లెక్లెబుగారు నుడివిరి. ఈ మాత్రము అప్పుపుట్టక పోయినచో అభివృద్ధి గమనమును మందముగావించవలయును. లేదా విదేశముదు భారతదేశము అప్పదీసికొనవలయును. అభివృద్ధిగమనమును దగ్గించుట మిక్కిలి సులభమైన విధానము. అదాయకరముగ బహుకొరకు విదేశములందు మితముగ అప్పదీసికొనటచే అపాయములేదు. భారతదేశమును అప్పచేసి కాల్యులద్రవియ్యవలయును, రైలుమార్గములు నిర్మించుటకును ప్రయత్నించుట బహుమంచిది.

విదేశపు పెట్టబడివిచారణసంఘము

ఈవిషయమై విదేశపు పెట్టబడి విచారణసంఘమువారు విచారించుచుండుటచే వారేమియు విశేషముగ జెల్లుదలచుకొనలేదని ఆర్థికమంత్రి చెప్పెను. వారి వసోరధము యీదేశము. తీర్మానము సరియగుఅభిప్రాయములపై నాధారపడియుండలేదనియు తీర్మానము అప్పుభారము అధికముగనున్నదని నిరూపించుచున్నదనియు ఆదిసత్యమునకు దూరమనియు సర్ జేసిర్ గారు చెప్పిరి. అప్పుబరువు భయోత్పాతకముగ లేదు. అప్పుతీర్చుటకు గావించబడిన నిశ్చలన యింగ్లండునందును భారతదేశమందు ప్రభుత్వముయొక్క ఆర్థికపై విశ్వాసమును ప్రబలచున్నదనియు ఆర్థికసభ్యుడు బత్సెను. తక్కువరేటువడ్డీ మీద వడ్డీకనులుబాటు విశేషముగ లేకుండ భారతదేశము భావియందుఅప్పదీసికొనవచ్చును. సింకింగు నిధి పెట్టుబడి స్వభావము గలదిగనున్నది. ఈనిధిదోమకొనుట దేశమునకు విపదాయకమునందును. సింకింగుపండును దోచుటకంటె భారతదేశపరతికి బోగొట్టుటకు శరణుకొరము చేయ నవసరములేదు.

రంగస్వామిఅయ్యంగారు:— దోచవలయునని నేను నూచింపలేదు. విచారణ గావించవలసిన దని మాత్రమే నేను చెప్పితిని.

కమిటీవలన లాభములేదు

అది నిజమేయని ఆర్థికసభ్యుడు అంగీకరించెను. కాని రంగస్వామిఅయ్యంగారు శేషమును రాష్ట్రముల కట్టభారమును దగ్గించుటకు ఆపయోగింపవలసినదని చెప్పిరిని సర్ జేసిర్ గారు చెప్పిరి. సింకింగు నిధియందు ఉంచవలసిన శేషమును రాష్ట్రీయ భారమును దగ్గించుటకు చెల్లించవలసినదని గోరుట యనగానేమి? నిధిని శేషముగ లేదు. నిరాదాయకరముగ అప్పుబడిర్చుట కింకను ముప్పది సంవత్సరములుబట్టును. వడ్డీకింగ్ల భర్త్యులేకుండుటకు బాలకాలముబట్టును. భారతదేశసభ్యుల నుండి యేర్పరుపబడిన కమిటీవలన లాభమేమియులేదు. అదాయముకంటె వ్యయ మధికముగగల బట్టుయొగము చాటినది. రాష్ట్రీయభావములును కేంద్రభావములును పెట్టుబడి కార్యక్రమమునకు అంగీకరింపవలయును. సమస్యయొక్క పరిమితిని మాతృవృద్ధితో పరికించ గలిగినను సమస్య పరిష్కారము అంతరములమీద గాబుదును. సాధనసంపత్తియే ముఖ్యమైన పనుస్య యని వారు చెప్పినదియు, ఈసమస్యను ఆర్థికశాఖవారి సులూదారులను పరిష్కారము చేయవలయుననియు యీవిషయముపై ప్రస్తావించి కొనరాదనియు సర్ జేసిర్ బ్లెక్లెబుగారు చెప్పిరి. భారతదేశము ప్రభుత్వముయొక్క లాభముకొరకు తీర్మానము ప్రతిపాదించి అంజులన దేశముయొక్క ఋణాభముల నిధివిషయముదేశముల దృష్టిపథము మార్గగొనినందులకు సూత సింకనను తీర్మానపై వోటుచేయవలయునని పట్టుబట్టవలసి, పట్టుబట్టినయెడ సభ్యులువారి ఆమోదనలను తీర్మానమున కనుసూలముగ నీయవలసియు ఆమోదమిచ్చినయెడ సింకింగు నిధిని కొల్లగొట్టుటకు అంగీకరించిట్లుననియు సర్ జేసిర్ బ్లెక్లెబుగారు బట్టిరి.

రైల్వే వర్గాశేషములను చెల్లించినయెడ ప్రెజిడెంటులకు సామ్యు చెల్లించవలసియున్నదని రామచంద్రరావు గారడిగిన ప్రశ్నను సర్ జేసిర్ బ్లెక్లెబుగారు సమాధానమిచ్చిరి. రైల్వేవర్గాశేషము చెల్లించినను, ప్రెజిడెంటులకు సామ్యు చెల్లించినను ఒక్కటియే అని ఆర్థికసభ్యుడు నుడిచెను.

మొట్టమొదట చెట్టిగారు

భారతదేశముయొక్క ఋణాభివృద్ధి తీర్మానము ప్రతిపాదించిన సభ్యుడు చెప్పినంత దుర్లభమందున్న యెడ నాల్గు గారు పండ్లెండు కోట్లరూపాయలు సాలిన నమపూర్ణనిధి క్రింద ప్రత్యేకింపవలయునని యు తేనియెడ ప్రభుత్వముయొక్క పరపతి చెకుననియు జమ్నాదాసుగారు తీర్మానమును బలపర్చుచు మన్నుభంగుగారు ప్రసంగించిరి. ప్రతిపాదకుడు చెప్పినంత పాడుగదేశముయొక్క ఋణాభివృద్ధిలేదనియు న్యూకెండు అన్వీలియా యింగ్లండుపంటి దేశములలో సరిగ భారతదేశము అదాయకరముగ ఋణము గలిగియున్నదనియు వక్త చెప్పెను. నచ్చపూర్ణనిధి నిర్మించుటకు తగినంత నిరుధృతముగ ఋణముగ లదాయని ముందుగ విచారించవలసియున్నది. ముప్పది సంవత్సరములలో నిరాదాయకరముగ అప్పుదీర్చినయెట్లు మంచిది. అప్పుచే భారతప్రభుత్వముయొక్క పరపతికి భంగము గలుగుచున్నదాయని చెట్టిగారు ప్రశ్నించిరి.

సర్. జేసిర్ బ్లెక్లెబుగారు:— అవును.

చెట్టియారు:— శేషని నాఅభిప్రాయము. భారతదేశముయొక్క ఋణాభివృద్ధిని యితరదేశములకుగల ఋణమొత్తములతో బోల్చినయెడ భారతదేశము భయమునొందవలసిన అవశ్యకతలేదు. భారతదేశముయొక్క నచ్చపూర్ణనిధిని యింగ్లండుయొక్క నచ్చపూర్ణనిధితో పోల్చుటచే సర్ జేసిర్ గారు సభ్యులు తప్పుదారిని బెట్టుచున్నారు. నూటికి 80 రూపాయలు యింగ్లండు అప్పు నిరాదాయకరమైనది. భారతదేశముయొక్క అప్పులో నూటికి 80 పండులు అదాయకరమైనది. నచ్చపూర్ణనిధిని దోచుకొనుటకు యీసభవారు పూనుకొనలేదు. తగినంత నచ్చపూర్ణనిధితో యీర్పాటుచేయుటకు సభ ప్రయత్నించుచున్నది కాని యిండియాపన్నులను కొల్లగొట్టుట సర్ జేసిర్ బ్లెక్లెబుగారు గావించుచున్న ప్రయత్నములను సభవారు ప్రతిఘటించకతప్పదు. దేశమువస్త్రములపై పన్నును రద్దుగావించుటయు, రాష్ట్రీయకట్టుముల భారమును దొంగించుటయు, పన్ను చెల్లించువారి భారము తొలగించుటకును నిరీక్షించుచుండ సర్ జేసిర్ బ్లెక్లెబుగారు యిండియా అదాయమును యిష్టముచచ్చినట్లు కొల్లగొట్టుటకు సభ్యులు యిచ్చగింపరు (అ. (పె.)

నేటి కార్యక్రమము

ఫిల్లి, ఫిబ్రవరి 19:— హిందూదేశములో మిలిటరీకాళును స్థాపించుట, బరిష్టాతీరమున లవణపరీక్షనును తిరిగిస్థాపనజేయుట, రాజకీయ వైదిలను విడుదలజేయుట, రాజకీయ శేరచులకు శిక్షపడినవారు నిరభ్యంతరముగా ఎన్నికలకు నిలుచుట మొదలైన ఆంధ్రకార తీర్మానములను చర్చించుటకు నేడు సభ సమావేశమయ్యెను. గ్యాలరీలన్నియు నిండిపోయెను. మిలిటరీకాళుల చచ్చుగా పాల్గొనుటకు వైవాధిపతించెను.

వచ్చేవారము రైల్వేబడ్డెలు కొరకు వినియోగింప బడవలెననియు 24 తేది మాత్రము స్థాయిసంఘము నెన్నుకొనుటకు పరిష్కరింపవలెననియు హోంమంతురు చెప్పెను.

తెయ్యి శాసనములయొక్కయు కాంటన్మెంటు శాసనములయొక్కయు సవరణ బిల్లును విచారించబడి ఆమోదింపబడును. కాంటన్మెంటు గృహశాసనముల చట్టము ప్రకాశపెట్టుచును. హైదరాబాద్విజ్ఞానాకాశాసనముపై సెలెక్షుమిటీ నివేదికను విచారించబడును.

అశ్వరు మార్గాలలో శాసనసభి నోక దానిని స్థాపించవలెనని నేడే హంబిలూన కార్పొరేషన్ తీర్మానము నుపపాదించురు. (అ. (పె.)

రత్నపురుష లేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలము గలుగజేయు అద్భుత లేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పూరదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేళమువల్ల వచ్చినదగ్గు. మూత్రరోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీరు 2-4-0 లు.

(మహాద్రాక్షాది మూర్తము)కు సమమొదలగుస్త్రీల సమస్త రోగములను పోగొట్టి సంతానము కలుగజేయును. నెల కొకల మందు య 4 లు. పట్టాభిరామ వైద్యశాల (రాయవరం) గోదావరిజిల్లా.

పోస్టాఫీసు సర్టిఫికేటులు
కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 18:— 1925 జనవరి నెలలో పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల శేష సర్టిఫికేటు లమ్మటవలన రు 51,34,000 లు వచ్చినవి. ఆదేశనెల 1924 లో రు 58,14,000 లున్న, 1923 లో 6,07,000 లున్న వచ్చినవి.

గమనింపుడు

నెల్లూరులో స్ఫోటకము విస్తారముగా నున్నందున యీగ్రామములో 1925 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 20, 21, 22, తేదీలలో మూలపేటలో జరుగబోవు శివరాత్రి వ్రత్యనమునకును మార్చి నెల 5 తేది వరకు రంగనాయకులపేటలో జరుగబోవు శ్రీరంగ శాయకులస్వామి తిరుణాళ్లకు బయటగ్రామాదుల నుండివచ్చువారికి హెచ్చరిక చేయవలెనని.

(Sd.) YAHYAALI,
Chairman Municipal Council
NELLORE

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్లాట్ 1924 సం॥ నె 663 రు
Between
వాది మాతపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
ఎదిరిలు
ప్రతివాది వేలూరు ముబహ్బూబ్ నగర్
ఇందువల్ల తెలియజేయవలసినగా యీ నెంబరున వాది ప్రతివాదిమీద అంతకం తాముకు బాకీకిన్న యింటి బాడుగ తాముకు బాకీకిన్న కుట్టురు 132-5-7 లాగు దావా తెచ్చినాడు. సదరు దావా 2-3-1925 తేది వాయిదా వేయబడియున్నది. ప్రతివాదికి యొన్నిమాదలు నోటికులు పంపినను బారీకానంతున యీ యిస్తిహాస ప్రయోగించవలయునని.
నెల్లూరు } ఓ. వెంకటరంగయ్య
17-2-25 } వాది తరపు ప్లేడరు

“కంటిలోని నలుసు” అండ్
“వ్రాచిన సాహిత్యము”

అచ్చుగునున్నది

కవిసార్వభౌమ డాక్టరు రవింద్రనాథ్ ఠాకూర్ గారి వంగ భాషయందలి “బోధేర బాలా,” “వ్రాచిన సాహిత్యము” లకు వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ., ఎల్. టి. పండిత టి. రామ శర్మగార లొనర్చిన యాంధ్రానువాదము మొదటిది సామాజిక నవల. పాత్రపోషణ మత్సర్యభూతము. గంభీర భావగర్భితము. వెల రు 1-8-0. రెండవది వ్రాచిన సాహిత్య విమర్శనము. ఇట్టి గ్రంథమాండ్రమున నది వెల రు 1-0-0. 31-8-1925 లోగా వార్డరపంపువారికి రు 1-2-0, రు 0-12-0 మాత్రమే కనుక మీ యార్డరకు త్వరగంపుడు.

వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ., ఎల్. టి.
ప్రెస్ బిరోండ్, కర్నూలుజిల్లా.

కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

M P No, 54 of 25
పిటిషనరు:— వెన్నపూస చెంచెరెడ్డివంగుళా
కవుంటురు పిటిషనరు:— పాత్రిమూరి కొండయ్యవగైరా
కందుకూరుతాలూకా మండ్రెగ్రామంలోని పెద్దచెరువు నీళ్లుదాసరిగండిమునుగుండా యర్రావెడ్డి పాళ్లం బంగంరెడ్డి కండ్రికలోడి మా గా నీ భూములకు నీరు పోయియోసే Prescriptive హక్కును స్థిరపర్చుకొనుటకున్న కవుంటురుపిటిషనరు సదరు హక్కుకు అతిభక్తుకలుగ చేయకుండునట్లు పర్యు నెంటు యింకాజక్కన్ ద్వారావారిని Restrain చేయుటకున్న సదరు గ్రామరయ్యకుల తీర్పున ప్రతినిధులుగా దావా దాఖలు చేయుటకు వాళ్లు కోర్టువారి పుర్రెయ్యకోరి పిటిషన్ దాఖలు చేసివున్నారు గనుక యీదావాలో వాడుగాచేయుటకు యిష్టపడువాడు 7-3-1925 తేదిలోగా ఖద్దునగాసి పీడరువారిద్వారాగాని కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో హాజరయి మనిని చేసికోవలసినదిగా యందువల్ల తెలుపవలయునని.
V. Chandrasekhara Aiyar, B.A.
Petitioner's pleader, Kanigiri,
17-2-1925

భారత కాశనపథ

టాప్రెజువెన్సరు సవరణ

సెలెక్షన్ కమిటీ నేర్పాటు చేయుట

శ్రీశ్రీ, ఫిబ్రవరి 18:—భారత టాప్రెజువెన్సరు సవరణ చట్టము ప్రకారము నోక దాని సెలెక్షన్ కమిటీ కంఠింపబడిన టాప్రెజువెన్సరు సవరణ చేయు విలువలను సెలెక్షన్ కమిటీ నోక దాని నేర్పాటు చేయుచు సర్ చాన్సలరు గారు ప్రతిపాదించిరి. ఆట్లుగా ఆర్టిక్యులు 4 ఆమలులో టాప్రెజువెన్సరు యొక్క ప్రాధికారము, కావున మూడు వారముల లోగా కమిటీ వారు నిశ్చయించు పరిమితముగా తాను కొనుగోలు చేయు, అలాగే యిందులకు నష్టములను పరిమితములను గురించిన ఆర్టిక్యులును విచారించు వచ్చుననియు సర్ చాన్సలరు గారు విల్లును గావించి గట్టిగా చెప్పిరి.

చక్రేంద్ర

ఈ విల్లులో నుపపాదించబడిన రెండు ముఖ్యమైన సూక్తులు చక్రేంద్రులకు సిగరెట్లను వేయవలసిన పన్ను యంతయును స్వప్రకారము చేయుచుండవలసింది. చక్రేంద్ర విషయమున గతేని మాన్యును గురించి ఆతడు చాలనేపు విశేషించి చెప్పెను. పన్ను నిర్ధారణ యంతయు గడవిన జూలై నాడే తీర్మానింపబడెనని ఆతడు చెప్పెను. ఈ ప్రశ్నను వాణిజ్య శాఖ వారును ఆ శాఖా దైర్ఘ్యము సవరణను విచారించి యుండిరి. దైర్ఘ్యము తేనరలు గారు స్వప్రకారము యొక పన్నును విధింపవలెనని శిఫారసు చేసియుండిరి. అధిక (సెల్ ఫ్టెంట్) కమిషను వారును స్వప్రకారము చేసి విధింపవలసినవి శిఫారసు చేసినట్లు వాణిజ్య సభ్యుడు జ్ఞాపకము చేసెను. దిగుమతి కాబడుచున్న చక్రేంద్ర వలన నుండు ముల రాబడిలో విశేషములన్నియు గలుగుటయే యిట్టి మార్పు చేయుటకు కారణమై యున్నది. 1921 సంవత్సరములో టాప్రెజువెన్సరు హిందూస్థాన్ లు రు 82/4 చొప్పున విలువగట్టిగా, అనిలవ 1923 లో రు 26/4 కను 1928 లో రు 15/4 కు తగ్గిపోయెను. 1924 లో ఆదర రు 17/12 కు హెచ్చి తిరిగి 1925 లో రు 17/8 కు తగ్గెను.

చక్రేంద్రులకు పన్నులను 1921-22 సంవత్సరములో ఆదాయము 6 1/2 కోట్లు. 1922-23 లో యీ ఆదాయము 2 కోట్లు తగ్గి తిరిగి 1928-24 సంవత్సరములో మరీ యొక కోటి తగ్గెను. దీని కంటకును విలువలో ఘనమైన మార్పులు గలుగుటకు కారణము ఇప్పుడు చక్రేంద్రులకు ధర్మిక్రమ తగ్గియున్నది గావున స్వప్రకారము యొక పన్ను వలన విశేష క్రమ తేరుండ ఆదాయము వచ్చెయెడల ప్రభుత్వము వారియచేయు మును పొగట్టుకొనకుండ నుండవలెనని భారత కాశనపథ వారంగీరంతురు. టాప్రెజువెన్సరు విలువగట్టుటలో ప్రతి నాలుగవ సంవత్సరమునకును 1928 లో 2 1/2 లక్షలు నష్టము వచ్చెను. కావున యీ రేటు ప్రకారము వారు 50, 60 లక్షల ఆదాయమును పొగట్టుకొనవలసి వచ్చుచున్నది.

సి గ రే ట్లు

నూటికి 25 చొప్పున విధింపబడుచున్న హెచ్చుకేటు పన్నులవలన సిగరెట్ల వర్తకమునకు చాలవత్తము వచ్చుచున్నట్లు తమ యనుభవముల నుండి తెలుచున్నదని ఆయన చెప్పెను. కొన్ని కొన్ని క్రొత్త మార్పుల సిగరెట్లను వచ్చుచున్నవి. వాటిని విలువ చేయుటకు సాధారణముగా తక్కువ ముద్రాపు చేయబడు ధరల పట్టికపై ఆధారపడి యుండవలసివచ్చును. వాటిని ధరలపట్టిక ప్రకారము కొనవచ్చును గాని అందువలన విశేష నష్టమువచ్చును గనుక అది సరియైన మార్గము కాదు. కావున సిగరెట్లపై పన్ను మొత్తమును నోక దానిని విధింపవలెనని యిప్పుడు పాదించబడుచున్నది. ఈ విషయమై సెలెక్షన్ కమిటీలో ప్రార్థన చేయుచు ననియు ఆచ్చుల కేటాడు విషయము లన్నింటిని గురించినను సమభావము కలిగియుండు ననియు ఆతడు సమర్థకము చెప్పెను.

విల్లును గాని యాదేశము

అస్సామీయలకు వాణిజ్య సంఘముల ప్రతినిధియగు విల్లును గాని వాణిజ్య సంఘము తీర్మానముపై తమ యాదేశమును తిరిగి సాగించిరి. టాప్రెజువెన్సరు సవరణకు మార్పుగలిగించు విల్లులు కాశనములుగా చేయబడుటకు పూర్వము ప్రభుత్వ ప్రాధికారమును కనుగొనబడు ప్రకటించబడవలెనని వాణిజ్య సంఘము వారి యభిప్రాయమునని అతడు చెప్పెను. ప్రస్తుతపు విల్లు మాత్రమునే మార్పు చేయవలసినదిగా ప్రకటించబడవలసినది. వాణిజ్య సంఘము మాడువాములవద్దకు యిచ్చినాడు గావున ప్రకటించబడవలసినదిగా ఆతడు పాదించు బోధించెను. ఈ కాలము చాల దిని విల్లును గాని తలంచి స్వప్రకారము పన్ను విషయమై జనశ్రవణము చే ఆంగీకరింపబడినట్లుగా, సాధ్యమైనంత త్వరలోనే విల్లును ప్రవేశపెట్టి ప్రజలకు తగినంతకాలము యియ్యలేదా యని ఆతడు దాఖ్యరపడెను. ఈ విల్లు జనశ్రవణము ప్రవేశపెట్టబడినట్టికి వారు దానిని విమర్శించు ఆలోచించుటకు 2 1/2 నెలలు కలముండెడిది. సిగరెట్ల విషయమై చేయు

బడుమార్పు చాక సిగరెట్లను కాల్చువారిని మిక్కిలి బాధించునని జిన్నా గారు తలచిరి. ఇప్పుడు సిగరెట్ల విలువను బట్టి పన్ను చెల్లింపబడుచున్నది. భాగ్యవంతులు ఖరీదుగల సిగరెట్లను బీదలు చాక సిగరెట్లను పన్నులను చెల్లింపుచున్నారు. కాని యిప్పుడు బీదలు భాగ్యవంతులు కూడ నోకే విధమున పన్ను చెల్లింపవలసియుండును.

సర్ పురుషోత్తమదాసు ధాకూరు దాసు

గారిట్లు చెప్పిరి. ఈ విల్లులో నోక ముఖ్యమైన సూక్తులు కలదు. ధరలు హెచ్చుగానున్నప్పుడు ఆదాయమును హెచ్చుగా రాబట్టుటకు విలువను బట్టి విధింపబడు పన్ను క్రమము దృఢపరచుచుండెను. తిరిగి యిప్పుడు ధరలు తగ్గి పలుకులన ప్రత్యేకముగా స్వప్రకారము పన్ను నోక దానిని విధింప జూచుచున్నాడు. విలువను బట్టి పన్ను విధించినప్పుడు ధరలు తగ్గినట్లయిన వ్యయవారునికి లాభకర మని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. కాని ధరలు తగ్గిపోవుచున్నప్పుడు ప్రభుత్వమువారు స్వప్రకారము పన్నును విధించుట కుపపాదించుచున్నాడు. ఒక వేళ ధరలు పెరిగినట్లయిన వాణిజ్య సంఘము సభకు వచ్చి విలువ ప్రకారము పన్ను విధింపవలెనని చెప్పి అధిక సభ్యునికి సాయము చేయవచ్చు? మార్పు కావలెనని చెప్పి గొప్ప వాదన లేవ్వి యీ రాలేదు. కావున విశేష వాదనయొద్దయేనే తేబడిన వేగాని లేవన్న విల్లు ఆలస్యము చేయబడునని వాణిజ్య సంఘము ఆతడు మందలించెను.

సర్ కాంపుల్లెగోడ్డు

అధిక కమిషను సభ్యులకు సర్ కాంపుల్లెగోడ్డు గారిట్లు చెప్పిరి ధరలు తగ్గిపోయినప్పుడు చాక రకముననుసరము దిగుమతి చేయబడుచుండ స్వప్రకారము విధింపబడిన యాపన్ను స్థానిక పరిశ్రమలకు రక్షణయొసంగును. కావునను, ధరలు హెచ్చినప్పుడు దక్షిణ రక్షణమునకు గావునను యిట్టి శిఫారసు చేయబడినది. సెలెక్షన్ కమిటీ సభ్యుల వీరయమును జ్ఞాపకము చేయవలసింది. ఎంత చెల్లింపవలెనో స్వప్రకారము తెలిసియుండును. కాన వర్తకుల కిది మిగుల లాభకరము. దీని ప్రకారము ప్రయోజనములే నష్టము ఏలదున. వస్తువులకు రీ నెలలు ముందుగానే క్రయము చేయు వర్తకులు సుకులు వచ్చినప్పుడు గలుగు మార్పులవలన తానిబ్బండి పడనని నిశ్చయపరచుకొనెను.

డాక్టరు గౌరుగారి ప్రతిపాదన

సెలెక్షన్ కమిటీ వారు కి వారములలోగా నిశ్చయించు పంప వలెనను విషయమును డాక్టరు గౌరుగారు ప్రతిపాదించిరి. దాని ఫలితము ప్రకటనతో సమానమైనది గావున సర్ చాన్సలరు యిప్పుడు దానిని అడ్డగించిరి. ఏలయన విలువ యాసమాన కేసులో పరిమళించుట కు ఏ అలేదు. వర్తకము విషయమై డాక్టరు గౌరుగారి కి కపట ప్రతిపాదనయొక్క తీవ్ర ఫలితములను గూర్చి బాగ్రత్తగా నుండవలసినదని ఆతడు మందలించెను. విల్లు ప్రకటించబడి నెట్టెంబరు వరకు జేతులలో నున్న యెడల వర్తకము మందగించును.

డాక్టరు గౌరుగారి సవరణ ఒడిపోయెను

సెలెక్షన్ కమిటీ ఏర్పాటు ఆమోదింపబడెను డాక్టరు గౌరుగారి సవరణ ఒడిపోయెను. సెలెక్షన్ కమిటీ నేర్పాటు చేయవలసిన వాణిజ్య సంఘము తీర్మాన ముమోదింపబడెను. రామచంద్రరావు, నియోగి, విల్లును, సర్ పురుషోత్తమ దాస్ ధామోదాస్, శేల్కర్, ముఖ్యగంచెట్టి, జమ్నూ దాస్ మెహతా గార్లును, రంగస్వామి అయ్యంగారును, అధిక సభ్యులకు మరీ కొందరును యాకమిటీలో సభ్యులుగా నుండిరి.

అధ్యక్షుని వేలనపు విల్లు

యొక్క రెండవ క్లాజులో యాదీరవ మాటలు చేర్చవలసినదని గ్రహముగాని తరువాత ప్రతిపాదించిరి. భారత కాశనపథ కన్యకుడుగా యెన్నుకొనబడు నరడు యెవ్వరిలోగాని తేక యెవ్వరి పారములోగాని యుండరాదు. అధ్యక్షుడుగా తనకున్న పనులను తప్ప లాభముకొరకు మరియే యితరపనికిని ఒప్పుకొనకూడదు.

సర్ కాంపుల్లెగోడ్డు గారు తెచ్చిన యొక విషయమై న్యాయ వివారు కొంత కలిగెను. జాయింట్ల పాతకం పెరిగి డైరెక్టు గా గాని అందులో భాగస్వామిగా గాని అధ్యక్షుడు ఉండవచ్చునని యని రంగస్వామి అయ్యంగారిడిరి. జిన్నా గారు ఉండవచ్చునని చెప్పిరి. పండిత హితోబలు సెహ్రా గారు జిన్నా గారికి ఫిన్సు ముగ అయ్యంగారిని ప్రార్థనా బలపరచిరి. డాక్టరు గౌరుగారు జిన్నా గారి తో ఏకీభవించిరి.

ఇది లాయర్ల పట్టుబడుని విల్లును గానిరి. (నవ్వు) డి. పి. నేంహా గారు, జిన్నా గారును, డాక్టరు గౌరుగారును ఏకీభవించుట మూవిన తల్లులన్నియు నోక వోల టాప్రెజువెన్సరు

యొక నోక వోల టాప్రెజువెన్సరు తాను మార్పుకొనవలసియున్నదని చెప్పెను. డాక్టరు గౌరుగారి పక్షమునకును చెంది యుండక పోవుటచే వారిని జూచి ఆనూయపడువారు లేకపోయిరి. (నవ్వు.)

ప్రత్యేక సభ్యులను గురించి యాయుబు యా యభిప్రాయములు క్రమభంగములు కావుగదా యని డాక్టరు గౌరు గారిడిరి.

ఉమ్మడిగోత్ర యామాటలు గౌరుగారికి చెందునని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. (తిరిగి నవ్వు.)

గ్రహముగారి అసలు సవరణయే ఆమోదింపబడెను

సభలో బాగ్రత్తగా మాట్లాడవలసినది. సలహా జేయుచు సర్ హేన్రీ స్టాన్లెయి గారు చిట్టచువరకు నింకను విచారించుచు మరియొక దినమునకు నిలిపివేయుచు ప్రతి పాదించెను. నిలిపి వేయవలసినదను యీ తీర్మానము రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణలతో సహా నిరాకరింపబడెను. గ్రహముగారి అసలు తీర్మాన ముమోదింపబడెను.

అధ్యక్షుని జేతనపు విల్లు ఆమోదింపబడిన పిమ్మట సెలెక్షన్ కమిటీ వారి నిజేక ననుసరించి అట్టిల ప్రకటన నిరోధనపట్టమును విచారించవలసినదని సర్ అల్లెగొండ ముద్దమహారాజు ప్రతిపాదించిరి. అట్టిల ప్రకటనలను ప్రకటింపకూడదనియు వ్యాపింపజేయకూడదనియు, వానిలో న్యాయపరమ చేయకూడదనియు యిందుమాలమున తెలియుచున్నది. మతివిషయమున యేలొ మృత్యుగాని రథములపై నను దేవాలయములపై నను చెక్కబడు బొమ్మలకు గాని పినబొమ్మలకు 292 సెక్సును చెందకూడదని యీ విల్లు చెప్పెను. విల్లుగా హోం శెంబరుగాక సెలెక్షన్ కమిటీలోని యితరయేడుగురు సభ్యులును కొన్ని దిలముల క్రిందట నిజేదించి యుండిరి. మత, కాస్త్ర, చిత్రకళలకు సంబంధించినవాని కన్నిటిని యిది చెందునట్లుగా చేయుటకు కమిటీ వారు తలచిరి; గాని ప్రమాణములేని కొన్ని వ్రాతలనుగూడ యిందు చేర్చుకుండ జేయుట దుర్లభమని విరుతలించిరి. మరియొక మత, కాస్త్ర, చిత్రకళలకు సంబంధించిన వన్నియు ప్రమాణముగలవైనవో పీన బొమ్మలకు ప్రకారము అట్టిలములు కావనిగూడ న్యాయ కాస్త్రమునందు గలదు. అయినను వారంటు లిచ్చుకొని జిల్లా రాజధాని, సబు డివిజనులు మేజిస్ట్రేటులకు తగ్గించునట్లుగా కమిటీ వారు కి వక్లాజును సవరణ జేసిరి. మరియొక క్రొత్త క్లాజును చేర్చిరి. దీనివలన 292, 293 సెక్సుల క్రింద ముద్దాయియగు వాడు సెవెన్సోర్ట్ లో జూరీ చే విచారించబడుటకు కోరవచ్చును. కాని ముద్దాయి అవ్రాతలు అట్టిలములు కావని వాదించే తక్షణమును మిక్కిలి సమర్థమైన న్యాయ సంఘమునకు తన నేరమును తెలుపుకొనవచ్చును.

సర్ అల్లెగొండ ముద్దమహారాజు యిట్టి ప్రాధుకుడున్నాడు. కమిటీ వారు భయపడకుండ యాకేసులను రాజధాని మేజిస్ట్రేటులను, మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటులను మాత్రమే విచారించునట్లు చేసి దీనిపై అప్పీలున్నయెడల చాలును. కావున జూరీ చే విచారించబడునట్లు ముద్దాయికి జేరొక మార్గముండవలెనని చెప్పి మెప్పునుగారి యభిప్రాయముతో ఏరేకే భవించుట లేదు. హైకోర్టు స్వప్రకారముగా తెలియజేయుచున్న లా విషయమై సెవెన్సోర్ట్ లో రాజధాని, మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు పారశాటుపడుచునని యనుకొనుటకు ఏలులేదు.

విల్లును విచారణ తీసుకొన గా కిల్చి చెక్కడములకును చిత్రపటములకే గాక మతవిషయమున ప్రమాణముగా నుపయోగింపబడు పుస్తకములు కరపత్రములు చిత్రపటములకు గూడ రక్షణయొసంగురీతిని కామయ్యంగారి నోక సవరణ నుపపాదించిరి. నియోగిరంగచార్యయరు, పొలుగార్లు సవరణను బలపరచిరి. ఒట్టుకు పెట్టగా 45 ఒట్టలను సవరణ ఆమోదింపబడెను 85 ఒట్టులను ప్రతిపాదించుచున్నది. విల్లు విషయమై యెన్ను యితరసవరణలు కుక్రవారము వాటికి నిలిపివేయబడెను.

భారత కాశనపథ రేపటివరకు నిలిపివేయబడెను.

సముద్రతీర న్యాయపరము

శ్రీశ్రీ, ఫిబ్రవరి 18:— ఇండియా సముద్రతీర న్యాయపరమునందు హిందూ దేశ నావికే యుండునట్లు ఒక విల్లును గూర్చి ప్రతిపాదించుటకు ఆనుమతిపొందుటకు భారత కాశనపథలోని 17 గురు సభ్యులు నోటిసిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రీశ్రీ, ఫిబ్రవరి 19:— హిందూ దేశమున మిలిటరీ కాశాల నోక దానిని స్థాపించవలసినదని 17 తేది సాయంకాలమున ఉపపాదించిన తమ తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడుటకు నేడు వెంకటపతిరాజుగారు సభలో లేచిరి. (అ. ప్రె.)

దామెర్ల రామారాయస్వత్రి

[అనుముల వేంకటేశ్వరవి (అష్టావధాని)]

గీ॥ అక్కటా! యేమివింటి? నన్యాయ మింత కల్గునే? — “బాంబెయ్యా కానికలు”న నుండి “యాంధ్రపత్రిక” వై చినయట్టిమాదు సోదరుని రామారాయని స్తుతిని కనులఁ గాంచి నిన్న నె తోవంబుఁ గంటి నింని లోననే యింత ముష్ట కలుగు నటంచు స్వప్నముననేనియును దలఁచు గనైతి;— “అర్జు” నశియించెనే? యింత కాంధ్రమాత కొంప గూలెనే?—యేమనఁగూడు నింక?— “మూలునక్కపయిం దాటిముట్టెలడిన వితమునను” — “గోరుచుట్టుపైఁ బెద్ద దైన రోకలియొకం డొడిసిపట్లు” — రూఢి మీఱు నట్టి చెలికాని లచ్చరాయాదిలాతి సోదరులమృతికై కడు స్రుక్కియొక్కుఁ దక్కి దుఃఖించు నాంధ్రమాత చనులఁ బడి కనులనుండి ప్రవాహముల్ కట్టు బాష్ప బిందువులతడి యాఱక ముందె యగడు వఱచితివె యితి రక్తాక్షి వత్సరంబు:— “వెంబి యెగిరియుక్” నందు వినుతిఁ గాంచి నట్టి మేధావి; దేశంబునందె గాక యట్టె సర్వప్రపంచంబునందుఁ గూడ పేరుగనినట్టి ధీశాలి; స్వీయనతిని తనసమానను జేసి మొన్న నె పితాపు రమున బహుమానమందించు ప్రాజ్ఞమాళి ఇంకఁ గొన్నాళ్లు మనియందు నేనియు, రవి వర్మనేక మించఁగల యతిప్రతిభుడహహ! యింతకును నిర్వదియు నొక్క యేండ్ల బాల కుండు రమారమి సమవయస్కుండు మాకు లేకపోయె; నిఁకేటికి లేనిబతుకు?— “మమ్మునుం గూడ వెనువెంటమాపరమ్ము! పొమ్ము! కొనిపొమ్ము! వై శంబ, స్ఫోటకంబ!” యనుచు దుఃఖించు మిత్రులైనఁ గనులఁ జూడవేల? పదాత్రేడు లీడు గల్గు భార్య నై నను నోదారుపంగ నెంచ వేల? రాజమహేంద్రంబు నిట్టెనిడిచి యామహేంద్రునిపురివంక కరుగ, మాయొ నర్చు పాఠం బదేమి? వినంగఁ జేయ రాదాకొ! యింత? దామెర్ల రామారాయ!— అకట! జీవచ్ఛవంబులయట్టులుస్వత్రి పద్యములఁ గాలముగ బుచ్చువారమెకద? మే మింకనుజేయునది యేమి? యెందు నీడు పేరుప్రఖ్యాతిమై నిల వెలయుఁగాక! శ్రీపరుఁడు నీకు దయసేయుఁ జిత్తశాంతి ఇంక పరలోకముననుభవించుటగాక! నీమహేశ క్తి యాంధ్రాభిని నిలుచుఁగాక!

పంజాబుగవర్నరు సంచారము

శీలం, ఫిబ్రవరి 19:—గవర్న రిచ్చటకువచ్చి దర్బారు జేసెను. పురపాలక సంఘము మొదలగు ననేకసంఘము లభివందనపత్రములను సమర్పించెను. వాటి కన్నిటికిని సమాధాన మిచ్చుచు శీలంబారు యధ్యక్షమయమునందు జేసిననేన ప్రశంస నీయమనియు, వారలలో చాలమందికి విలువయును ననేకబహు మానములు పన్నినవనియు, సామ్రాజ్యమునకు సందిగ్ధిలో మిరుతైన నేన నెవ్వరును మఱువరానిదనియు నుడివెను.

బర్తా వర్తక సంఘము

నర్ అలగొండరు యాండరునక గారు
భారతీయ పారిశ్రామికాభివృద్ధికి
విదేశీయపు పెట్టుబడి ముఖ్యావసరమని
వాదింతుట

రంగూను, ఫిబ్రవరి 17:—బర్తా వర్తకసంఘమువారి వార్షిక సభలో నవ్వత్తుండు నర్ అలగొండరు యాండరునక గారు వివిధాధిక విషయములంగూర్చి దీర్ఘపన్యాసము గావించిరి. వెనుక జేసినదర్బారులలో గవర్నరిచ్చిన యావన్యాసమున కెంతయు సంతసమును వెలిబుచ్చుచు గవర్నరు జెప్పినరీతిని నర్ బేసిలుజే కట్టుకారి యధ్యక్షతక్రింద నొక విచారణసంఘ మువిషయమున నియమించుట మంచిదేయనిరి. యధ్యక్షుగారువా రందఱును, భారతదేశమును బర్తావర్తకమును విదేశీయపు పెట్టుబడిలేనిదే యభివృద్ధిఁగాంచలేదు. స్వదేశీపు పెట్టుబడి కావలసినదానిలో చాల కొలఁదియంతయు మాత్రమే యయియున్నది. అప్పును బహులోని యితరవస్తువులవలెనే యిచ్చానుసారము దీసికొని తాగలిగినదని కొందఱు హింపించుచున్నారు. కాని యదియట్టిది గాదు. మరకమును బంధించినద్రమను బాణ్యద్రోలునట్టిక సంపూర్ణమును నిజేదిగను జేకట్టుకారు తయారుచేయుదురని నమ్ముచున్నాను. వీలన దానివలన భారతదేశముయొక్క పర పతికి భంగముగలిగినదను యూహలు ప్రబలుచున్నవి. దీనికి రంగూనునాకాశ్రయ స్థానమే యుదాహరణము. దానివలన యత్యంతావగతులగు పనులు పూర్తి గానుండ యడ్డుపడినవి. జేకట్టుకారి సంఘముయొక్క పూర్వోత్తరములం చెలుపుచు, భారతకాశ్రయసభలో నుక్కుపరిశ్రమ రక్షణనుగూర్చి జరిగినచర్చ ను విమర్శించిరి. ఈచట్టము బర్తాలో నమలునం దుంచగూడదని తెట్టినమొఱును వినరయిరి. ఆమొఱులో బర్తావారు జూపిన లెక్కలు తప్పు ని గూడ, కేంద్ర ప్రభుత్వ సభ్యు లాక్షేపించిరి. ఆతప్పులు బర్తావాది గావు, నిజ మునదాదు నుద్దేశ్యముతో కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు జేసిన పాఱ బాటుని నొక్కిజెప్పిరి. బర్తావారియోగములను నెఱవేర్చ నందులకు ప్రభుత్వమువారి నాక్షేపించిరి. వారికింతు రక్షణ సుంకమునైనను వారికిమ్మని గోరిరి. నెమెంటువర్తకమును గూర్చి మాట్లాడుచు, దానిపై వేయబడుపనులను బర్తావారికి లేకుండ జేయవలెను. లేదా విరాళములనొసగియైనను వర్తకాభి వృద్ధి గలుగజేయవలయుననిరి. రక్షణవిధానమునుగూర్చి జెప్పు చు వర్తకసంఘముల సమావేశమందు రాజప్రతినిధిమాటలు మఱు నిశ్చయముజేయుచున్నవి. రక్షణవిధాన మంతటను నొక రీతిని సమర్పించుటకుపీటలేమిగాని కార్యసానుకూలమును ముఖ్య ముగ నాలోచింపవలయును. ఈ యుద్దేశ్యమే ముఖ్యముగ మనసునందుండవలయును. మున్నుండు వర్తకపుటోడలనుగూర్చి యాలోచించునపుడే యాలోచనీయంతకొని. ఈ వర్తక మంత యొక రాష్ట్రముకంటెను బర్తా కెక్కువగలదు. కావున నొక్క హిందూదేశమునకే సౌకర్యము గలిగించుటవలన బర్తా వానులకు చాలనష్టము గలుగును. ప్రపంచకావ్వాన మేమాత్ర మున్న నట్టియూహల నెవరును యుంచుకొనరు.

బర్తాలోని వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునుగురించి జెప్పచు, ఏ కొలదిమందియొక్క లాభమునకొ దేశక్షేమమును విడదాడ మాడదని జెప్పిరి. కొలదిమందికే లాభముగలిగి సంఘమునకు, నష్టముగలుగకుండుటకై, ప్రభుత్వసహాయమున కంత ప్రాముఖ్య మియ్యగూడదు. దేశక్షేమమునకును, దేశజల సౌకర్యముల కును ప్రభుత్వమువారు పడుశ్రమల కెంతయు సంతసమును వెలి బుచ్చిరి. దీని కుదాహరణముగ రైల్వేలనుజేసియు, వీటిమీద ను, నేలమీదను నులువనుమార్గముల నేర్పఱచియు, జేసిన పనికి జ్ఞాపించిరి. వర్తకసంఘముగూడ వ్యవసాయదారుల కష్టనష్ట ములను గ్రహించుటయందును, వాటి నభివృద్ధిజేయుటకును శ్రద్ధతీసికొనమండెను.

కార్మికులనుగూర్చి జెప్పచు, బర్తావర్తకము విదేశము నుండినప్పు కులివారలపై నాధారపడియుండుట చాల పాఠ ముగ నున్నది. రాజకీయపరిజ్ఞానముతోగూడ నివిజ్ఞానముగూడ కొందఱిలో గలిగి, హిందూదేశమునుండి యసంఖ్యాకములగు కులివారలం దెచ్చికొనుట తప్పనుకొనుచుండిరి. బాగుగనాలో చించి ఏయేపనులందు బర్తావాసుల నే కులివాసులగు నియమిం చియెడల పరిశ్రమలు చెడవో యట్టివాటియందు వారి నే నియ మించుటయందుచి. కాని హిందూదేశమునుండి పూర్తిగా కులి వారలను మాన్పించినయెడల చాలయంత్రమును పనులను మాని

వేయవలసివచ్చును. దానివలన పంటలుపండించుట మొదలగునవి తగ్గి, తుదకు బర్తావాసులకే నష్టముగలుగును. ఈసంబంధము లను బాగుగనాలోచించినయెడల పైదేశములనుండి వచ్చు కులి వారలపై బన్న వేయబడుంబిలి తెలివితిక్కువ యాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. ఆభివృద్ధియే గావలసినయెడల నట్టియూహ లను వెంటనే మానివేయుటయందుచిది. కార్మికమాటములు రిజిస్టరు కాబడుట, వాటిపై ప్రభుత్వాధికార ముండుట గర్భవతులగు కార్మిక స్త్రీలకు మాతృసహాయనిధి నేర్పఱచుట మొదలగు నియమములంగూర్చి మాట్లాడుచు నిదివఱకే సంఘమువారి యభి ప్రాయములను వెలిబుచ్చెను. భారతకాశ్రయసభలో నావిష యములను విదేశీయులు వారిదేశములలో గ్రహించినట్లు హిందూ దేశములోను బర్తావర్తకములోను కూలీల యొక్క కష్ట నిష్ఠురములను సరిగ యారని జేయుటలేదు, కాన దానిలాభ మంతగ లేదని నుడివిరి. పైగ నష్టము తెక్కువ యగును. ఈ సందర్భమున కార్మికమాటముల విధులను గూర్చి ముచ్చ టించుచు, మాటములలోని విరోధములను తెంచుట కంటె సామ్యభావముల నభివృద్ధిజేయుట విధి యని చెలిపిరి. కానన నియమము జేయనపుడు నట్టి కావ్యకాందోళనయు, ననవసర మగ యొల్లిడి గలుగజేయుట మంచిది గాదని గ్రహించుట గాక. కాననములన్నియు హిందూదేశమున చేయబడున గాన, బర్తావాసుల యభిప్రాయములు గూడ విస్తరప్రచారము నంద వలెనుగాన, బర్తాసభ్యు లందఱు కేంద్రకాశ్రయసభయం దొక మాటముగ జేరుట ముఖ్య మని యుద్ఘోషించిరి.

పండిత

జవహరలాలు నెహ్రూగారు

అలహాబాదు మ్యూన్సిపలు సంఘాధ్యక్ష పదవికి
రాజీనామా నిచ్చిరి

పండిత జవహరలాలుగారిపుడు డిల్లీనగరమున నున్నా రు. తీరుబడిలేదను కారణమును తెలుపుచువారు రాజీనామాను పంపిరి. ఆక్టోబరునెలలో ఎన్నికలు జరుగునుగాన నంతవరకును రాజీనామాను రద్దుపరచవలెనని యాసభవారు కోరుచున్నా ను అను తీర్మానమును మ్యూన్సిపలు సంఘసభలో పండిత గౌ రీశంకర మిత్ర గారు రుపపాదించిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీనముగా ఆమోదింపబడెను.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

మంత్రులజీతముల తీర్మాన మామోదింపబడుట

ప్రతికాభిప్రాయములు

స్టేబులమను

ద్వంద్వపరిపాలన మంతరించినదని కొన్ని నెలల క్రితము స్వరాజ్యపక్షమువారు చాల యుద్ఘోషింపిరిగాని అతి మరల తాత్కాలికముగ నైన కలయెల్లినది.

అమృతబహదూ పత్రిక

దొరతనమువారు స్వతంత్రపక్షమువారి తీర్మానము నెది రించుటను బట్టిమాడ వారయంద్దేశము దేశహితముకాదని స్పష్ట మగుచున్నది.

భార్యుడు

నైతికవిజయము స్వరాజ్యపక్షమువారిదే. ప్రభుత్వ సభ్యులను నియమితసభ్యులను వశపరచుకొనుటచే దొరతనము వారితీర్మానము నెగ్గినదిగాని యాచారము అతిదుర్బలమునటచే చాలకాలము నిశావళుదు.

ఇంగ్లీషుమను

దొరతనమువారి కిప్పుడు విజయముగలిగినమాట నిజమే గాని అంతటిలో పని తీరిపోలేదు.

బెంగాలీ

ప్రస్తుత పరిస్థితులకును నిమిత్త పరిస్థితులకును చాలభేదము కలదను విషయమును దొరతనమువారును ప్రతికూల పక్షము రును గూడ బాగుగా గ్రహింపదగను. (అ.తె.)

ఆంధ్ర ప్రతిక

1925-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 19-వ తేది
గురువారము

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము
మరల తలయెత్తుట

చనిపోయిన దనుకొనిన ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము మరల తలయెత్తినందులకు, స్టేట్సు మేను మున్నగు ఆంగ్లో హైందవ ప్రతికలు మిగుల సంతసించుచున్నవి. సర్ అబ్దుల్ రహీం గారు, మంత్రుల పేత సముల కేర్పాటు జేయవలయునను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, విచిత్రోన్మాదము నొనంగిరి. సామదాన భేద దండోపాయ చతురతను చక్కగ గనుపరచిరి. బెంగాలు రాష్ట్రమునకు మంత్రుల ప సరమాగారా, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మవసరమాగాదా, సంస్కరణముల సంగీకరింపవలయునా లేక తిరస్కరింపవలయునా, యను ప్రశ్నలకు జవాబీయవలయునని వీరు ఖండితముగ గోరిరి. అబ్దుల్ రహీం గారిల ప్రశ్నించుటలో తొన మేమియు లేదు. ఇట్టి ప్రశ్న నడుగుటకు ప్రభుత్వము నవకాశము లేకున్నను, ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును శాసనసభ్యుల సంగీకరించినదియు, సంస్కరణములను వారామోదించినదియు ప్రపంచమునకు చాటుటకు వీలగుచున్నది. బెంగాలు ప్రభుత్వసభ్యు డిట్టి ప్రశ్నలను స్పష్టముగ నడిగినపుడు, మితవాదులేమి, స్వతంత్రవాదులేమి జెప్పదగిన జవాబొక్కటేగలదు. సంస్కరణములు దేశమున కక్కరలేదనియు, స్వపరిపాలనమే తాము వాంఛించుచున్నామనియు, వీరు స్పష్టపరుపవలసియుండెను. స్వరాజ్యపక్షముతోపాటు మిగిలిన వారుగూడ ఏకగ్రీవముగ నిట్టి యభిప్రాయమును వెల్లించుట ధర్మమైయుండెను.

స్వరాజ్యసంపాదన పద్ధతుల విషయమై వివిధ పక్షములకును ఈమదభిప్రాయ భేదమున్నను, గమ్యస్థానము విషయమై ఎట్టి భేదభావము లేదనుట తథ్యము. సంస్కరణ విచారణసంఘమువారి ఎదుట బాధ్యతగల మంత్రులు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ పద్ధతిని తీవ్రముగ ఖండించి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి యవసరమని సాక్ష్య మిచ్చిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును ప్రేమించెడి వారెవరును లేరని, విడిత మయ్యెను. ఇట్టి సీతిలో, బెంగాలు శాసనసభ్యులు పెరుగ ప్రవర్తింప నేల? ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మక్కర లేదని వీరు ధైర్యముగ జెప్పజాలరా? బెంగాలు శాసనసభ్యులకు సంస్కరణములు గావలయునని చాటుటకు, ప్రభుత్వమునకు చక్కని సందు జక్కినది. ఇట్టి తీర్మానమును చెప్పుటలో, బెంగాలు ప్రభుత్వోద్దేశ్య మేమియో గ్రహింపవచ్చును. అమెరికా ప్రతికా ప్రతినిధులొకరితో ముచ్చటించుచు సంస్కరణములను 1929 సంవత్సరము వరకు మార్చ నభిప్రాయములేదనియు, అప్పటికయినను సంస్కరణములను ప్రజలెటుల యాదయోగించెదరో అందునుబట్టి యే మాక్కు జరుగుననియు,

బర్మో హెడ్డు ప్రభువుగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి. కన్వేట్ టీపు ప్రభుత్వ నిపు యమిందును బట్టి గ్రహింపవచ్చును. బెంగాలు శాసనసభ్యుల ప్రవర్తనము, కన్వేట్ టీపు ప్రభుత్వమునకు మరింత చేయూత నొనగుట లేదా? బెంగాలు శాసనసభ్యులే సంస్కరణముల నామోదించుచుండ, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి నాశించెడివారు దేశమున చాలతక్కువ యని వాదించుటకు, వారికి వీ లేర్పడదా?

మంత్రులను నియమించినవిమ్మట, శాసనసభ వారియభిప్రాయమును గనుగొనుట సక్రమమైయుండును. అందుకుమారుగ, సంస్కరణములు గావలయునా, మంత్రులు గావలయునా యను నిర్ణయ ప్రశ్నల నడుగుటకు, ప్రభుత్వము వారి కెట్టి యధికారము గనుపించదు. మంత్రులను నియమించుటకు, గవర్నరుగారికి స్వతస్సిద్ధమగు హక్కుగలదు. ఆ హక్కును వినియోగించుటగాని వినియోగింపకుండుటగాని, శాసనసభ్యుల యిష్టా యిష్టములపై నాధారపడియుండదు. గవర్నరుగారి కీ విషయమై శాసనసభవారు సలహానీయవలయునా? తా మివిషయమై సలహానీయజాలమని, శాసనసభ్యులు ఖండితముగ చెలిపియుండినచో, ప్రస్తుత సందర్భాన్ని జనించియుండదు. ఆ సంగతిని, లిట్టను ప్రభువుగారితో జరిగిన సమావేశమునందే తెలిపియుండవలసినది. సంస్కరణములు కొనసాగనియెడల ఉన్నలాభములుగూడ పోవునని, భయపడుటచే యిట్టి దురవస్థజనించెను. సంస్కరణముల నుపయోగింపదలచిన స్వతంత్రులకును, సంస్కరణములను రూపుమాపదలచిన స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఖండిత మగు ఒడంబడిక లేకుండుటచే, పరీక్షాసమయ మకు దెంచినపుడు, ఎవరితోనో వారుద్రోక్కుట తటస్థమైయున్నది. స్వతంత్రపక్షమువారు దూరదృష్టిజావక, చలించుటచే అనరము వాటిల్లెను.

రహీం గారి బెదిరింపును గమనింపవచ్చును. తమ తీర్మానము సంగీకరింపనిచో, నేమి ముప్పు వాటిల్లునో వీరు వివరించిరి. ప్రభుత్వమునందు మంత్రులుండరట. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలు గవర్నరుగారి హస్తమునట. తీర్మానము సంగీకరించునెడల, బడ్జెటులో మంత్రుల పేతసముల కేర్పాటు జేయబడునట. గవర్నరుగారు మంత్రులను నియమించెదరట. మంత్రుల విషయమై విశ్వాసము గనుబటచుటకు, శాసనసభ్యులకు పిమ్మట నవకాశ మొనగెదరట. ఈ రెండువిషయములను తూచి జూచిన, మంత్రుల నియామకమే మేలని శాసనసభ్యులలో పలువురుకు దోచియుండును. నేను గుప్త గారు అబ్దుల్ రహీం గారి యక్తులను కడు సమర్థతతో ఖండించిరి. వీరడిగిన ప్రశ్నలకు బదులు జెప్పుట శాసనసభవారి పనిగాదనిరి. ప్రస్తుత తీర్మానము సదుద్దేశ్య పూరితముగాదనియు, జాతీయవాదులలో చీలిక గలిగించుట కిది ప్రతిపాదింపబడెననియు వీరు స్పష్టము గావించిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు జేశముసంతను కలవరపూరితము గావించియుండెను. స్వరాజ్యపక్షము సంతరింపజేయుట కిది ప్రయోగింపబడెనని, బాధ్యతగల నాయకులు ప్రకటించిరి. స్వరాజ్యపక్షమునకు కష్టపత ప్రాప్తమైనపుడు, స్వరాజ్య బహిష్కారపక్షములు రెండును ఏకముగావలయునని ఎంచి, గాంధీ మహాత్ముడు

సుప్రసిద్ధ మగు కలకత్తా ఒడంబడిక కంగీకరించెను. కాంగ్రెసు వారీయొడంబడిక సంగీకరించునటుల ప్రోత్సహించెను.

బెంగాలు రాష్ట్రమునకు గలిగిన యవమానము తమకు గలిగినటులనే మిగిలిన రాష్ట్రముల వారెల్లరును భావించిరి. సుప్రసిద్ధులగు స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖులు ఆర్డినెన్సు కింద నిర్బంధింపబడిరి. వీరిలో బెంగాలు శాసనసభ్యులు గూడ గలరు. ప్రజల మనములలో నీ సంగతు లింకను తాండవమాడుచున్నవి. ఇంత త్వరలో నివి మరుపునకు రాజాలవు. పంజాబు దుస్థితిని మరచినను, ఔనుకటినిర్బంధములను మరచినను, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రయోగమును మరచుటకు దేశమున కింకను వీలు గలుగలేదు. అట్టి సీతిలో బెంగాలు శాసనసభ్యు లీ సంగతిని గూడ మరచినటుల దోచుచున్నది. స్వరాజ్యము మాట యటుండ, బెంగాలు ఆర్డినెన్సునయినను రద్దు జేయకముందే, మరల సంస్కరణములను చేపట్ట నమ్మలించుట నేమనవలయునో తెలియకున్నది. తీర్మాన విచారణను నిలుపదల జేయవలయునని నేను గుప్తాగారు ప్రతిపాదించిన సవరణను, సభ్యులెల్ల రామోదించుట కెట్టి యభ్యంతరముండజాలదు. సర్ ను శీంధ్ర బెనర్జీ గారు ప్రభుత్వ తీర్మానమును బట్టువలె పొగడవచ్చును. కాని, నిజ పరిస్థితులను గ్రహించువా రెవరును మరల ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని చేపట్ట నెల్లరు.

స్వతంత్రపక్ష నాయకులగు చక్రవర్తిగారి యాహా ఏమియో తెలియకున్నది. సంస్కరణములను కొనసాగింపదలచినయెడల, వీరు రహీం గారి తీర్మానము నామోదించవలసి యుండురు. లేనిచో, నేను గుప్తాగారి సవరణ నామోదించి యుండవలసినది. అటునిటుగాకుండ చక్రవర్తిగారు తటస్థులుగనుండుట కడువిచిత్రము. వీరి ప్రవర్తనము, స్వతంత్రపక్షమువారిని కలవరపెట్టెను. కొందరు తటస్థులుగనుండ, మరికొందరు నేనుగుప్తాగారి సవరణకు ప్రతికూలముగ గూడ వోటుజేసినటుల చెలియుచున్నది. లేనియెడల, 75 వోటు సవరణకు ప్రతికూలముగను, అనుకూలముగ 41 వోటునుమాత్రమే వచ్చుటకు కారణము గనుపించదు. స్వరాజ్యపక్షము వారొక్కరే అనుకూలముగ వోటుజేసినటుల నిశ్చయము. బెంగాలు శాసనసభలో 42 గురు స్వరాజ్యపక్షమువారును, మితవాదులు 38 మందియు, స్వతంత్రపక్షమువారు 18 మందియు, యూరపీయనులును అధికారసభ్యులునుగలిసి 42 మందియు గలరని తెలియుచున్నది. రహీం గారి తీర్మానము నామోదించుటకు, అధికారులును ప్రభుత్వనియమితులును మితవాదులును చేతుల గలిపినటుల దోచుచు ఇండిపెండెంటు పక్షమువారి సవరణ, వివిధపక్ష నాయకుల అభిప్రాయములను కనుగొనువరకు ఆవకాశ మియవలయునని గోరెను. అనుకూల మంత్రి పర్గమును నిరముగ నేర్పరుచుటయే, సవరణయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. స్వరాజ్యపక్ష సవరణను స్వతంత్రపక్షమువా రంగీకరింపకున్నను, స్వతంత్రపక్షము వారి సవరణను స్వరాజ్యపక్షమువా రామోదించినటుల చెలియును. ఏదియో నొక రీతిని తీర్మాన విచారణ ప్రస్తుతము నిలిచిపోయిన జాలునని పరితపించుచున్న స్వరాజ్యపక్షమువా రిటుల ప్రవర్తించుటయందు వింత లేకున్నను, వీరు తమ ముఖ

దేశ్యమును మరచిరనుట నిశ్చయము. మంత్రుల నియామకమునకు తోడ్పడుట స్వతంత్ర యోజనా దేశ్యము. స్వరాజ్యపక్షమువారి యుద్దేశ్యమదిగాదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము కొనసాగకండ్ జేయుటయే, వీరి సంకల్పము. మంత్రుల లెవ్వరయినను, వీరి కొక్కటియే. అట్టితరీ, స్వతంత్రపక్షమువారి సవరణ సంగీకరించి, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ ప్రధానాశయములకు భిన్నము గ వ్రవర్తించిరి. మొత్తముమీద శాసనసభ్యులు కలవరమును తత్తర పాలును జూపుచుండ, ప్రభుత్వసభ్యులు కడునేర్పు తో వ్రవర్తించి తాత్కాలిక విజయము బడసిరి.

కాని, యిట్టి విజయములు ప్రజల మనములను చీకాకు పరువజాలవు. స్వాతంత్ర్య భావభరితులగు ప్రజల దృఢసంకల్పమునకు, తాత్కాలికమగు అవాంతరము లెన్నిగలగినను, అయ్యవి చిరకాలము నిలిచియుండజాలవు. ప్రస్తుత సంఘటనము ప్రజల కొక గుణపాతమును నేర్పుచున్నది. శాసనసభా రంగమునందు గలిగెడి విజయములు గాని అపజయములుగాని, జాతీయజీవితమును విశేషముగ ప్రోద్బల పరువజాలవు. జాతీయ జీవితము బలపడుటకు, స్వతంత్ర ప్రవర్తనమే మూలాధారము. స్వప్రయత్నబలము వలన చేకూరెడి ఫలితములే శాశ్వతముగ నిలచును. స్వరాజ్యనిర్మాణమున కీవియే ముఖ్యము. ఈ సంగతిని గ్రహించుటకు నేడు మహాదవకాశము గలుగుచున్నది. ఈయవకాశము నుపయోగించుటకు భారతీయులెల్లరును చేతుల గలుపుచో, ఎవరును హరించ జాలని ఫలము లభించును. ఈ ప్రయత్నమునందే మాత్రము విజయము గలిగినను, అయ్యది శాశ్వత లాభము నెనగును. నిరుత్సాహమున కవకాశము లేదు. జరుగవలసిన పని, ప్రభుత్వసభలకు వెలుపలనే గలదని, తేలుచున్నది. స్వరాజ్యనిర్మాణమున కప్ర మత్తులై పనిజేయవలసిన యవసరము ప్రజల కెంతేని గలదని, లిట్లును ప్రభువుగారి చర్యలు దెలుపుచున్నవి. లిట్లును ప్రభువుగారు అర్థి నెన్నును ప్రయోగించుటచే, ప్రజలలో నైకమత్యమును సంఘీభావమును ప్రబలిం గాని, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపదని దేశమునకు గోచ రించెను. అప్పటినుండియు వివిధసంఘములకును, వివిధ రాజకీయ పక్షములకును మధ్య నైకమత్యమును బలపరచుటకు గాఢప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అట్టిపాతమును గలపినందులకు లిట్లును ప్రభువుగారి వధీసంబంధపచ్చును. తమ రాజ్యాంగచతురతవలన, నేడు లిట్లును ప్రభువుగారు మంత్రవర్గమును పునరుద్ధ రించి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కడుగలిగింప దలపెట్టిరి. ఇదియు భారతీయుల కొక ముఖ్య పాతము నే జూఁగించుచున్నది. స్వరాజ్యనిర్మాణము ప్రజల హస్తములందే గలదనియు, స్వయంకృషివలననే ఇయ్యది సఫలమగుననియు, కిరతలామలకమగు చున్నది. బెంగాలు శాసనసభ కీమారు గలిగిన అప జయమువలన, ప్రజల స్వరాజ్యసంపాదనాభిలాష పెచ్చుపెరిగి, తదర్థమై సంతృప్తికృషి జరుగుచో, లిట్లును ప్రభువుగారి నిందుకును ఆభీనందింపవచ్చును. వైకి ఎటుల గనుపించినను, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము చిరకాలము నిలువనేరదని యూహింపవచ్చును. కృత్రిమమును, ఆచరణసాధ్యమునుగాని పద్ధతిని, లిట్లును ప్రభువుగారుయనను ఎంతకాలమని నిలుప బెట్టగలుగుదురు? స్వరాజ్యసిద్ధి సంతకాలమని నిరూ ధింపగలుగుదురు?

హిందూ దేశము : ప్రీవీకౌన్సిలు

హిందూ దేశమునందే ప్రీవీ కౌన్సిలును నెల కొనివలయునని, డాక్టరు గవర్నరు గారు చెచ్చిన తీర్మానము సామ్రాజ్య శాసనసభలో నోడి పోయెను. స్వరాజ్యముకొరకై పరితపించుచున్న ప్రజలు, ప్రీవీ కౌన్సిలు స్వదేశమున స్థాపింపబడి నను స్థాపింపబడుచున్నను, లక్ష్య పెట్టరు. కాని, డాక్టరు గవర్నరుగారి తీర్మానమును, పండిత మోతీ లాల్ నెహ్రూగారి రెడిరించుటకు కారణమేమియో యోహింపజాలకున్నారము. ప్రభుత్వమువారితో, స్వరాజ్యపక్షమువారు చేతుల గలుపవలసిన యవ సరము గనుపించదు. దేశము స్వరాజ్యము గోరు చున్నమాట నిజమే. అందుచే స్వల్పవరములతో సంతృప్తి జెందని మాటయు నిజమే. వీనికొరకు ప్రజలు తంటాలు పడనవసరము లేదని తలంచునెడల, నెహ్రూగారు తలసముగ నుండ వచ్చును. హిందూదేశాని తోచినచో, డాక్టరు గవర్నరు గారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడవచ్చును. అంతియ గాని ప్రతికూలముగ వోటుజేయవలసిన యవసరము ఏమాత్రము గనుపించదు. డాక్టరు గవర్నరు జోలు వారు స్వరాజ్యముతో బాటు స్వల్ప సౌకర్యములను గూడ యిప్పుడే గోరుచున్నారు. అవి సిద్ధించినచో వారు సంతసింతురు. ఇట్టి యభిప్రాయభేదమును తీవ్రవాదులు సయితము సహింపవచ్చును. సివిలు సర్వీసుపరీక్షలను హిందూ దేశమునందే జరు పవలయుననియు, ఇండియాఆఫీసును రద్దు జేయ వలయుననియు, పేపరు కర్రెన్సీ రిజర్వును హిందూ దేశమునందే నిలువయుంచవలెననియు, మున్నగు కోర్కెలను మితవాదు లిప్పటికిని కోరుచున్నారు. వీని విషయమై ఆతురము జూపవలసిన యవసరము లేదని స్వరాజ్యసంపాదనాభిలాషు లెంత దలచినను, పై సంస్కరణములు వాంఛనీయములుగావని ఎవ్వ రును తలంపరు. సాధ్యమగుసంతవరకు హైందవ ప్రతిష్ఠాపన లన్నియు, హిందూ దేశమునందే నిలిచి యుండి, భారతీయులే వానిని నిర్వహించుట మేలని, ఎల్లరును అంగీకరింపక మానరు. ఇంగ్లండు ఇండియాలకు విశేషమారము లేదనియు, ప్రీవీకౌన్సిలుకు పెడలు ధనికుల కిట్టి వ్యయ మొక లెక్క గాదనియు, ప్రీవీకౌన్సిలు ఇంగ్లండులో నుండుటచే న్యాయము చక్క గ జరుగుచున్న దనియు, శాదించుట అంగ్లోహైందవుల వాదమును బోలియున్నది. ధనికులు మాత్రము ఇంగ్లండుకు బోయి సామ్యునధికముగ వ్యయముజేయవలయునని గాని, హిందూ దేశమునకన్న ఇంగ్లండు ఎక్కుడు న్యాయముగ వ్రవర్తించునని గాని, అంగీకరించుట దుర్లభము. నెహ్రూగారి ప్రధాన సంకల్పముతో జాతీయ వాదులెల్ల రేకీ భవింప గల్గుదురు. స్వరా. జ్య సిద్ధి కి విముక్త, నిట్టి విషయముల గూర్చి యోచింప వచ్చునను సంగతి కాక్షేపణ యుండజాలదు. అంతకన్నను ముం దుకుబోయి ప్రభుత్వసభ్యుల వాదముతో నేకీ భవించుట పాడియనిదోచదు. సామ్రాజ్యశాసన సభలో సయితము స్వరాజ్యపక్షమునకును స్వతంత్ర పక్షమునకును గలుగుచున్న యెడబాటున కిది చిహ్నమేమో జెప్పజాలము. బడ్జెటు లిరస్కారము విషయమున ఉభయపక్షములును స్వతంత్రముగ

వ్రవర్తించ సంగీకరించుటబట్టి, వెనుకటి యైకమత్య మిమారు నిలచునో లేదో తెలియదు. బడ్జెటును వ్రవేళపెట్టినపిమ్మట, ఏ సంగతియు తేలగలదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

గా|| పర్ పాత్రో మంత్రుగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టమునుగూర్చి యోచించుటకు ఆంధ్రప్రభుభులను కొందరిని పోర్టునెంటు జార్జి కేక్రీటియంటు భవమునందు 21 వ లేటి కని వారమున సమావేశపరచెదరని తెలియుచున్నది. అందు విశ్వ విద్యాలయమును ఏవ్రదేశమునందు స్థాపింపవలెనో విచారింప బడునని కూడ తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయచట్టము ప్రకారము విశ్వవిద్యాల యము బోధనాలయముగ నుండును. కళాశాలలన్నియు అనుబం ధకళాశాలలుగ నుండగలవు. తెలుగుజిల్లాలకు మాత్రమే విశ్వ విద్యాలయము సంబంధించియుండును. తెలుగు జిల్లాలలో గం జాం, విశాఖపట్నం, గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, బల్లారి, అనంతపురం, కడప, కర్నూలు చేరియున్నవట. చిత్తూ రుచేరకుండుటకు కారణము తెలియదు. విశ్వవిద్యాలయమునకు ఛాన్సలరు, వైసుఛాన్సలరు, సెనేటు, సిండికేటు, అకడమికు కౌన్సిలుసభలుచేరియుండును. గవర్నరు జేసరలుగారు విశ్వ విద్యాలయమునకు విజిటరుగ నుండెదడు. మద్రాసు గవర్నరు గారు ఛాన్సలరుగ నుండెదరు. వైసు ఛాన్సలరుగారిని ఛాన్స లరుగారు నియమించెదడు.

విశ్వవిద్యాలయమునకు సెనేటు సభ ప్రధానపరిపాలక సభగ నుండును. సిండికేటు, అకడమికు కౌన్సిలు సభలచర్యలను సెనేటుసభ విమర్శించును.

దేశ వార్తలు

పెరిషియా పరిస్థితులు

నైనిక పరిపాలనము

ప్రధానామాత్యుని నిరంకుశాధికారము

లండన్, ఫిబ్రవరి 17:—ఇంతవరకు 'మ'గారి కిచ్చిన సర్వశక్తిశాసిత్యమును ప్రధానామాత్యునికి మార్పిరి. ఇతని కే నైనికపాలనము అప్పగించబడెను. ఇంకొకమారు మ'గారిని ఇంటికి రప్పించుట కిట్లు జేయుచున్నారట. దీనియర్థ మేమో తెలియకున్నది. మ'గారు రానిరాకరించినచో ఏమి జరుగునో యనుకొనుచున్నారు.

పాగారిని రమ్మనుట

బెహరన్, ఫిబ్రవరి 17:—పాగారిని దేశమునకు రమ్మ ని రంతి బంపిరి. త్వరగా రమ్మని మరల తాయబారములు ఇంపబడును.

సంతృప్తికవిధానము

పరిశ్రమలకు ప్రతిబంధకము

లండన్, ఫిబ్రవరి 16:—పరిశ్రమలకు ఎట్లు సహాయము చేసిన భాగులందఱో తెలియజేయుటకు నియమించబడిన సంఘము వారి నివేదిక ప్రకటింపబడువరకు ఆలోచించరనియు ఏపరిశ్రమలమీద నైన పన్నులను విధించుట పార్లమెంటుకు సిఫార్సుజేయుటకు ఈనివేదికకై వేచియుండు రని చాడ్విత్తుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సామ్రాజ్య పదార్థముల దిగుమతిపై పన్నులను తగ్గించి యితక దిగుమతులపై పన్నుల విధించెదరు.

సామ్రాజ్య పస్తువులపై క్రొత్తపన్నులను విధించుటలో అది ఇంగ్లీషులు ప్రీఫరెన్సులో ఒకభాగమని ప్రధానామాత్యు జాలోచించునా యనియడగ ఆవిషయమై చర్చించుటకు అవ కాశము నిచ్చెదరుని శార్జియసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సెంటుపాల్ దేశము

లండన్, ఫిబ్ర 16:—లోహపు పుష్పములతో దేశము ను మరమ్మత్తుజేయుటకు ప్రత్యేకసంఘమువారు విశ్వయింపి తెలియజేసిరి.

కలకత్తా వర్తకులదానము

త్రయదశ రాచపుండునివారక పరిశోధనాధ్యక్షము లండన్, ఫిబ్ర 18:— పూర్వము కలకత్తాలో వర్తక దుకానున్న కేమ్యు ప్రాపిటుగారు చనిపోయిరి. 219798 పాను అ ఆస్తిలోను 500 పానులను ఓరియంటల్ లండన్ క్లబ్బుకిచ్చు నట్లు ఏర్పరచిరి. మిగిలినదాని తనసోదరి అనంతరము ధర్మకర్త అ పేరనులచి రాచపుండుత్రయదశ నివారకపరిశోధనాధ్యక్షము వినియోగించువలెనని ఏర్పాటుజేసిరి. మరణనంతముల వలన 150000 పానులు ఈమొత్తములో తగ్గును.

పడమటి ఛేసులో తురుష్కలు

గ్రీకులు హింసించుచున్నారనుమాట నిజముగాదు ఏథెన్స్ ఫిబ్ర 19:—గ్రీకుమతగురువును కాపాడుట నోపించునట్టి పడమటి ఛేసులోనున్న ముస్లమానులను గ్రీకులు హింసించుచున్నారని కాపాడుట వారాప్రతి కలు ప్రకటించినవార్తలు సత్యముగానని పడమటి ఛేసులోనున్న ముఖ్య ముసల్మాను మతగురువులు నగరపాలకులు దెబ్బ పుచున్నారు. ఇచ్చటనున్న ముసల్మానులు సంపూర్ణ సత్యములను శాఖ్యమును జూచుచున్నారనిరి.

ఈజిప్టు నూలుసరకులు

ఎక్స్‌పోజుషన్‌ను తొలగించుట కెయిరో, ఫిబ్ర 18:—స్థానిక నూలుసరకులమీద ఎక్స్‌పోజుషన్‌ను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. దీనివలన మాండ్లెరు సరుకుతో పోటీ జేయుటకు ఏర్పడినది.

లండన్ తేయాకునిక్రయము

లండన్, ఫిబ్ర 18:—మిస్సింగుసందులో లండన్ తేయాకునిక్రయములో జేయనున్న మార్పులను ఎరుగుదురాయని కామన్స్‌సభలో ఆల్బర్ట్ అల్యూండరుగా రడుగ, ఏమి చర్యను దీనికొనవలెనో, తెలియజేయుడన ఆసంగ తే తనకు తెలియదనియు ఇటీవల జరిగిన సమాచారమును దెలిపినచో విచారించెదననియు సర్ ఫిలిప్‌కు కెపిల్‌వరుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

డిశంబరులో మిస్సింగుసందులో జరిగిన రహస్యపుసభలు లిస్టీగారికి తెలిసియుండవలసినదే యని అల్యూండరుగా రనిరి. ఇండియా, సింహళ తేయాకువర్తకులు సప్లయిజేయజాలనున్న సంగతులుగూడ తెలిసియుండవలె ననిరి.

తనకుదలిసినంతయు మార్పుటలో అన్ని కట్టుదిట్టములు జేయబడినవియు అందరకును ప్రతిబంధకము లేకుండ జేసి రక్షితప్రమే యనియు ప్రత్యుత్తరమును లిస్టీగా రిచ్చిరి.

తేయాకును తయారుచేయకంపెనీ పై నిర్బంధమును జొలగించుటకు పూనుకొనెనరాయనియుడుగ లిస్టీగారు ప్రత్యుత్తరము సేయలేదు.

వాయువార్తాప్రచారము

చాలదూరము బంపు

విషయములో అనుకొన్నదానికంటె ఎక్కువ జరిగెనని మార్క్సిస్టుకంపెనీవారు తెలియజేసిరి. రాత్రింబవలు ఆస్ట్రేలియాలో వాయువార్తాప్రచారమును సాగించుటకు పిలగుననిరి. 'నీయ' పత్రికిని ఆమలుజతువులకు గ్రేటుబ్రెటు, ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా, కనడా, టక్సికాన్, కానాలో ఒడంబడిక జేసికొనిరి. ఫిబ్రవరి ఆఖరున పనిప్రారంభమగును.

కనడా టక్సికాన్‌కాలలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుటకు కార్యాలయములను నిర్మించుచున్నారు. ఇండియా ఆస్ట్రేలియాలోగూడ ప్రచారము పట్టుటకు కార్యాలయముల ఏర్పాటుచేయుటకు ఫలములను జూచుచున్నారు.

సామ్రాజ్యములో వాయువార్తాప్రచారమును త్వరలోనే పూర్తిజేసెదనుచున్నారు. ఇది ఇండియా, డోమినియనులకు సంబంధించినది. 500000 వాటాలను విక్రయించెదరు. వాటా 18 27 1/2 పిల్లంగులు. పాను వాటాలను జేసెదరు.

సంరక్షకవర్తకవిధానము

స్వేచ్ఛావర్తక పద్ధతీయో?

కామన్స్‌సభలో చర్చ

లండన్, ఫిబ్ర 17:—చాలకాలమునుండి కామన్స్‌సభలో సంరక్షకపద్ధతి స్వేచ్ఛావర్తకపద్ధతి చర్చలేదు. మరల నేడు సెన్యురిగ ప్రారంభమైనది. రాంకేనుగ్గా నాల్గూరి ఆక్షేపణకు తనపక్షములో ఎవరును ఉత్సాహమును జూపలేదు. మామూలుసహాయము కన్పించలేదు. మొన్న ఎన్నికలలో వేన వేలు భయకంపితమైన వృద్ధస్త్రీలు ఓటుల నిచ్చిరన్నపుడు స్పీడరుగారు పక్కన నవ్విరి.

పార్లమెంటుఅధికారమును అనగా పరిశీలనము తగ్గించుటకు బయలుదేరించుచున్నారని చర్చప్రారంభమైనది. ఇవిన్యాయమా అనువిషయమును ఆలోచించిరి. వీపక్షమువారును తీవ్రముగ పోరాడవలెననెను. ఆర్థికపత్రమును ప్రవేశజెట్టువరకు పోరాడవలెననెను. అపుడు ప్రత్యేకముగ ఆయాపరిశ్రమలనుగూర్చి ఆక్షేపించెదరు.

లిబరలు తీర్మానమును వదలుకొనెనరు. దీనిని చర్చించరు.

ఆఫ్రికా ఒలింపిక్ ఆటలు ఆలగాండియాలో జరుగును. ఈజిప్టురాజు ఆర్థికసహాయ మొనర్చును. అపుడే కార్యక్రమము చుటుకుగ ఏర్పాటుజేయబడుచున్నది.

జరను ఆర్థిక గోల

రూరు పారిశ్రామికలకు సామ్యునిచ్చుట

ప్రభుత్వ ప్రకటన

లెడ్జి, ఫిబ్ర 17:—మార్కుధరపెరిగినపుడు జర్యను ప్రభుత్వమువారు రూరుపారిశ్రామికల కిచ్చిన సామ్యునుగూర్చి గోలజెట్టుచున్నారు.

సా త్విక నిశోధమును మానినపుడు రూరు పారిశ్రామికలు సరుకులు రూపముగ అంతర్మితమండలికి ఇచ్చినదానికి పరిహారముగ కొంత మొత్తమునిచ్చితిమని జర్యను ప్రభుత్వమువారు దెలియజేసిరి. డిశంబరులో 700000000 రీచిమార్కులను తిరిగిఇచ్చిరన్నమాట అసత్యమనిరి. మిగిలినసామ్యునుగూడ ఆర్థిక కారణములచే ఇచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందులకు రిచిస్తాగువారు ప్రభుత్వమువారి వరదలో ఇచ్చినమొత్తములకు సమ్యుతింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు.

యార్కు ప్రభుని సంచారమునకు

ప్రభుత్వసామ్యు సీయరు

రీఫీల్డ్, ఫిబ్ర 17:— యార్కుఆఫీకాసంచారము నిమిత్తము ప్రభుత్వసామ్యుకు యార్కుప్రభు సంచారమునిమిత్తము ఇచ్చించిరాముని యడుగ ప్రస్తుత మీవిషయమై ప్రభుత్వసామ్యుకు ఖర్చుజెట్టుదలంపలేదని తర్జిలుగారు కెన్సర్రిగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

అంతర్జాతీయతగవుల పరిష్కారపు

టొడంబడిక

ను ఆలోచించుచున్నారు. ఈపక్షిత్తు పూర్తియగుటకు కొంతకాలము పట్టుట. కాని కొన్ని తీర్మానముల నపుడే జేసిరి. కేపటిపథలో ఇది ముగిరివర్తమవారికి తెలియజేయబడును. క్లిష్టమవస్థలన్నియు పరిష్కారమైనగాని డోమినియను అతో ఆలోచించినగాని ప్రభుత్వైఖరిని దెలుపుటకు పిలువలేదు.

డోమినియనుమంత్రులు అంగీకరించిననే ఈఒడంబడికలో పవరలను ప్రవేశజెట్టుట కాలోచించెదరు. మార్చి 9 న తేదీని సమావేశమగు బారిసమితిసభలో ఆస్టికాంబల్లెనుగారు ముఖ్యప్రతినిధిగ ఏగి ఈఒడంబడికను కొంతకాలము ఆపుజేయవలెననెదరు.

యునైటెడ్ స్టేట్సుమంత్రి

లండనులో రాయబారిగనుండి విరామముజేందుమన్న యునైటెడ్ స్టేట్సుమంత్రి కల్లనుగారు లండనునుండి బయలుదేరిరి. సార్వభౌముడు ఆస్టికాంబల్లెనుగారు మున్నగువారు సాగనంపిరి.

కొత్త లిబరలు ప్రభువు

ఆస్టిక్రొత్తప్రభువు ప్రభువులసభలో స్థానము నలంకరించునపుడు సభ చాలవరకు నిండియున్నది.

బాల్ఫూర్ ప్రభువు ప్రభువులసభ నాయకుడు. హ్యూకాత్త ప్రభువు ఆస్టిక్రొత్త గారిని ఇతర సభ్యుల కెరుకజేసిరి. బాల్ఫూర్ ప్రభువు కాన్సర్వేటివు. ఇదివరలో ఒకే పక్షమునకు జేరిన వారే క్రొత్తసభ్యుని ఎటుకజేయవలెను. ఇది ఇప్పుడు మారుట చేయింశగనుండెను. 30 ఏండ్ల క్రితము ఆస్టిక్రొత్తగారి వివాహ కాలమందు గూడ బాల్ఫూర్ ప్రభువు ఇట్లే జేసిరట.

కర్జ్ ప్రభువుగూడ ఆస్టిక్రొత్తగారి నభినందించిరి సత్కరించిరి.

డాక్టరు గ్రెన్ వేలుగారు

రోగుల కుపచారము జేయుటకు పూనుకొనిరి. దూరమై ములందున్నవారికి అత్యవసరములకు వస్తువులను రోగులకు అంజేయుటకు ఒకనాక నేర్పాటుజేసిరి. ఇతడు చాలకాలమునుండి భూతదయతో ఇట్టి గొప్పకార్యములందు పనిజేయుచుండెను. ఇతడెన్నియో చైద్యాలయములను నెలకొల్పెను.

బ్రిటిషు వర్తకము

జర్యను పోటీ యువద్రవము

హ్యంబర్గ్, ఫిబ్ర 17:—బెర్లిన్‌లోనున్న బ్రిటిషురాయబారి ఇట్లు తెలియజేసెను:—ఇంగ్లండు వర్తకమునకు జర్యను పోటీ యువద్రవనకము. ఉభయులకును సమానముగ అదరణయుండవలెను. భేదమెంతమాత్రము ఉండరాదు. జర్యనీకి ఉదాకభావముతో గలుగజేసిన సుకుముల సదుపాయములను జర్యనీగూడ ఇంగ్లండుకు గలుగజేయవలెను. నిరంకుశముగ విధించు అంతులు లే సెన్సులకు రద్దుజేయవలెను. అంగ్లో జర్యను ఒడంబడికను త్రికరాసపద్ధిగ అమలుజరిపినచో అంగ్లో జర్యను వర్తక ముభయులకును ఎంతయోలాభకరముగ నుండును. ఈసందర్భములందే హ్యంబర్గ్‌లో బ్రిటిషు వర్తకసంఘముచేర్పాటుజేసిరి. ఈసంఘము రెండుదేశములకు శేవయొనర్చు గాక.

ఆరోగ్య భీమాచట్టము

నెవిల్లిచాంబల్లెనుగారి యభిప్రాయము

రీఫీల్డ్, ఫిబ్ర 17:—నేడనలు చాలు ఇనుపురెక్కు అట్లప్రకారము అంగీకరింపబడిన సంఘముల పనినిజాడ పోయిన సంవత్సరము 14000000 పానులకుతక్కువగానుండ రొక్కముగలాభములను ఈసంఘములో జేరిన రోగులకు బంచిపెట్టిరి. వైద్యవిషయములో లాభముక్రింద 10,000,000 పానులను బంచిపెట్టిరి. తీయదగ్గు నివారణార్థము జరిగిన మంచినీటి ఎంతయో విస్తారముగ సంతసమును వెల్లిబుచ్చిరి. గొప్పప్రయత్నములను జేయుటచే చాలవరకు తీయతగ్గినది. నే డారోగము తగ్గుముగ నునుబట్టిన దనవచ్చును.

గల్లిపోలీ వృత్తాంతము

టెక్సి టెనై బ్రిటిషుదాడి

లండన్, ఫిబ్ర 14:— పూర్వము గల్లిపోలీలో పనిజేసిన స్త్రీముఖందరుహింసాగ్రహుడు వాంకోవరులో నున్నారు. గల్లిపోలీవిషయమున వ్రాసినలేఖను ప్రానుఖ్యునుగ టైముస్ పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

పిల్లుగారన్నటుల టెక్సి టెనై బట్టుకొనియుండెడి వారము. కాని మానసిక నిబ్బంది వ్యర్థములకుచే పిలువలే పోయెను.

సార్వభౌముని అన్వేషణ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలవార్త)

లండను, ఫిబ్రవరి 18:—సార్వభౌముని మువ్వరు వైద్యులు నేటిదినము మధ్యాహ్నము సార్వభౌముని పరీక్షింపలేదు. ఇదియొక శుభవార్తగా గణింపబడుచున్నది. సాయంకాలము సార్వభౌముని వైద్యులు పరీక్షించెదరు. అధికారులు ఈవిషయమై క్రమముగ వార్తలను ప్రకటించెదరో లేదో తెలియకున్నది. మధ్యాహ్నము నర్ స్త్రీహ్యయెట్లు గారు సార్వభౌముని సందర్శించిరి. వారి ఆరోగ్యస్థితి మిగుల తృప్తికరముగనున్నదని రాత్రి 11 గంటలకు ప్రకటించబడెను.

సన్ యెట్ సేను మరణించలేదు

పీకింగు, ఫిబ్రవరి 18:—సన్ యెట్ సేనుగారు ఇంకను మరణించలేదు. లివరసందుకురుపువల్ల కృశించుచున్నారనియు వారికిరికవై వైద్యశాలకు తీసికొనిపోబడినదియు ప్రకటింపబడినది.

కామన్సుస్థలో ప్రశ్నలు

లండను, ఫిబ్రవరి 18:—కామన్సుస్థలో నేటిదినము యం.యస్. ఫారాయిగారిని ప్రాన్యమండి తరుచువలయునని ప్రతిపక్షభక్తులవారు ప్రాన్య ప్రభుత్వముకాకి విన్నపములంపి రాయని వాస్తవములగాను ప్రశ్నించిరి. అట్టివిన్నపములేవైనా పంపబడలేదని ఛేంబరు లేనగాను ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

పర్షియావారు రాజ్యమును నడుపు కొనెదరను, వార్త అసత్యమనియు ప్రజల రాజభక్తిపై మెగారికి నమ్మకముగల దనియు త్వరలో పర్షియావారు వచ్చెదరనియు మెగారి కార్యదర్శి ప్రకటించినట్లుగ వైసునగర మునుండి ఒక కంతి వార్త తెలుపుచున్నది.

నల్లమందునభ

చర్చ

లండన్, ఫిబ్రవరి 17:—మత్తు పదార్థముల వర్తకమును పరిశీలించుటకు ఏర్పరచబడు ఆంధ్రరాష్ట్ర కేంద్ర పరిశీలన సంఘమును గూర్చి జర్మింబుటకు మరల నేటిమధ్యాహ్నము సభ సమావేశమైనది. ఇట్టి సూచించినట్లు ఈసభ్యులను జాతిసమి తివారు ఎన్నుకొనుటకు ఆంగీకరించిరి. ఎన్నికపద్ధతులలో వ్యక్తులను పేర్కొనుటకు యానై టెడ్ స్టేట్స్, జర్మనీకి ఆశ్వాసము సంపెదరు. సభ్యులను ఎన్నుకొనునపుడు నల్లమందు నుత్పత్తికేయవారను, ఉపయోగించువారు ఆలోచించి వీరిని ఎన్నుకొనటపడదు. ఈసంఘములో 8 సభ సభ్యులందరైన, జర్మను ప్రతినిధి ఇట్లు తెలియజేసెను. మత్తుపదార్థములను తయారుచేయుటలో జర్మనీ ముఖ్యమైన దేశముగాన కేంద్రసంఘమునండి జర్మను ప్రత్యేక ప్రతినిధిని తేర్చినగాని ఒడంబడికను జర్మనీ సంతకము చేయదు. ఒడంబడికను ధ్రువపరచినగాని ఎన్నికలయందు పాల్గొనుటకు వీలులేదనిరి. ముందు జర్మనీ వానిని జేయజాలరు. కేంద్రసభ సభ్యులను ఎన్నుకొనుట అయిపోయినది. జర్మను ప్రతినిధిని ఎన్నుకొనిన పిదప వానహాయింపు ఉండదు. కేంద్రసంఘమును గూర్చి పూర్తిగ తయారుచేయుటకు రేపటివరకు సభ ఆపుజేయబడెను. నవంబరు సభకు వచ్చిన 89 రాజ్యములలోను నేడు 20 మాత్రమే ఓటులనిచ్చెను.

వైట్ కౌన్సిలు సభ

రామదాసుసంతులుగారి అభ్యర్థిత్యము

యస్. సత్యమూర్తిగారిట్లు వాయుమన్నార:—హిందూపత్రికా ధర్మి విలేజు 17 వ తేదిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇన్స్ట్రూమెంట్స్. వైట్ కౌన్సిలుసభయందు మార్కులిగి ప్రభుత్వమువారిచే క్లగ ప్రశ్నింపగలిగిన సభ్యులైన సామ్రాజ్యకాసనసభ ప్రయత్నములు విజయముగానుటకుసభ ఎంతయోసహకారము డగలను" ఈవిషయమును వైట్ కౌన్సిలుసభ వోల్టర్స్ వ్యస్థియందుంచుకొనవలయుననియు, ఇంతవరకు రామదాసుసంతులుగారికి వోల్టర్స్ వ్యస్థివారు ఇప్పడైన ఇవ్వవలయుననియు కోరుచున్నాను.

మదరాసు వార్తలు

నగరనిర్మాణ సంఘము:—చెన్నపురి కలెక్టరు గారు అధికారకర్తయై చెన్నపురి నగర నిర్మాణ సంఘపు బ్రస్టీగను అధ్యక్షులుగను యుండెదనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:—పట్టాభిషిక్షమునీపట కాన్సిలరు గిడుగు వెంకట సీతాపతి పంతులుగారు గంబాము జిల్లా మునిసిపాలిటీల ప్రతినిధిగ చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు సీటు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ఇంజనీర్స్ బోర్డు:—ఈ బోర్డు సభ్యులగు దినాను బహదరు టి సంతెయూరుకెట్టిగారి రాజీనామా ఇచ్చిరి. వారి స్థానమున కాసంభ్యులగు రావుబాచరు ఎ. యం. యం. ముగగప్పకెట్టిగారు బోర్డుసభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—మహాశివరాత్రి సందర్భమునను శ్రీహరి బన్ని బాయిగారు మైలాపూరు గోపాలనాయుగారు మృదులు భవనమునందు శనివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు నందవారు చరిత్రమును పారికథా కాలక్షేపమును జేయుదురు.

రాకపోకలు:—పర్ పార్వత్యవర్షానుగాను వారి సరి నిన్న రాత్రి కలకత్తావైకిరి. రానుజేమయ్య గారు నేటిదినము ఉదయం ఉదయంపండునుండి చెన్నపురికివచ్చిరి. ఇం పీరియట్ బాంకి అవ ఇండియాకుచేరె డబ్బు. ఆర్. టి. మా కేగారు నేటిదినము ఉదయము కలకత్తానుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

మదరాసు శాసనసభ:—రావుబాచరు సి. వి. రంగారెడ్డిగారు కర్నూలు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగ నియమింపబడిరి. వారు సోమవారమునాడు చార్జి పుచ్చుకొనెదరు. వారు కాసంభ్యుత్వమును నడుపుకొనెదరు గాన త్వరలో మరల ఆస్థానమునకు ఎన్నికల జరుగును.

ఎక్సిక్యూటివ్ కౌన్సిలరునియామకము

మదరాసు కాన్వేరేషను అధ్యక్షులగు ఖాకాబాదరు మహమ్మదు ఉస్మాను సామెబు బహదరు గారు, చెన్నపురి ప్రభుత్వపు ఎక్సిక్యూటివ్ కౌన్సిలరుగ నియమింపబడి రనియు, ఒకటి రెండుదినములలో ఈ నియామకము ప్రకటింపబడుననియు తెలియచున్నది.

గవర్నమెంటు ట్రయనింగు ఉపాధ్యాయుల సంఘము, నెల్లూరు:—ఈసంఘమువారి సాంవత్సరిక సమావేశము 18 వ తేదిన సాయంకాలము విషమహమ్మల్లు భవనమున రెవరెండు పిమ్మనుగారి ఆధ్యక్షతన జరిగెను. సాంవత్సరిక నివేదికము చదువబడెను. ఆసిస్టెంటు కలెక్టరు పి. యస్. రామస్వామి అయ్యంగారు ప్రాచ్యపాశ్చాత్య విశ్వవిద్యాలయములందలి విద్యార్థుల సాంఘిక నైతిక పరిస్థితులగురించి ముచ్చటించిరి. బాలభటోద్యమము వృద్ధిచెందుట ఆపరమనియు చెప్పిరి. పిమ్మట పారిశ్శుద్ధి ప్రతాపద్రుతి నాటకములందు కొన్నిరంగములు ప్రదర్శింపబడిన. అంతటితో సభముగిసెను.

మద్రాసు సర్వేసహస్రల చట్టము:—ఈచట్టము 1928 సంవత్సరమునకే గవర్నరు జేవరలుగారి ఆమోదమును బడసెను. ఈ చట్టమునందలి 11 వ క్షేత్రమునందు ఆర్థము సమముగనుండనందున ఒక సవరణచట్టము లేబడెను. మొదటి చట్టమున 9, 10, 11 వ క్షేత్రములకు సంబంధించిన ఆర్డయనకలు దరఖాస్తుపై ఇవ్వబడును అని యున్నది. ఆర్డయ, త గాదాపడిన భూమి సరహద్దు పటము దరఖాస్తుపై ఇవ్వబడునని చట్టమును సవరించుచు ఈ సవరణచట్టము లేబడెను.

ఈ చట్టమును గవర్నరు జేవరలుగారు ఆమోదించిరని యు మొదటి చట్టము ఆమోదించబడిన తేదీ మొదలు ఈ చట్టము అమలునందున్నట్లుగ పరిగణింపబడుననియు ప్రభుత్వము ప్రకటించుచున్నది.

డాక్టరు గౌరుగారి బిల్లు

భారత మహిళాసంఘమువారి లేఖ

భారతమహిళాసంఘపు ఉపాధ్యక్షురాలగు డొరలి జి నారాయణదాసుగారు డాక్టరు గౌరిబిల్లును పరిశీలించుటకై నియమింపబడిన సెలెక్టుకమిటీసభ్యుల కీ లేఖ లేఖ పంపిరి.

డాక్టరు గౌరిబిల్లునందు వివాహమునకు ఆంగీకరించువారు 14 సంవత్సరములనుండి 18 సంవత్సరములకు తక్కించుటకు విధుగానియ ప్రాత్యములను మేము తీవ్రముగ ఖండించుచున్నాము.

ప్రపంచమునందలి నాగరిక దేశములతోపాటు సమానముగనుండుటకు భారతదేశము స్వపరిపాలనముగోరుచున్నది. కాని, దేశము నుద్ధాయచట్టములను భారతదేశపు ప్రధానచట్టనిర్మాణ సభవారే ఆమోదింపవచ్చు ఎప్పటికీదేశేగలమో తెలియకున్నది. 12 సంవత్సరములు నిండిన బాలికలను తల్లులుగ చూపుట నైతికప్రవర్తనమునను మానవస్వభావమునకును విపరీతముగ నున్నది.

“వివాహమున్ను 16 సంవత్సరముల నిర్ణయించుట క్రేష్టమైనది” దేశమునందలి ప్రజాభిప్రాయముననుసరించి ఇప్పుడట్లు చేయుట అసాధ్యము. డాక్టరు గౌరుగారు తన బిల్లునందు 14 సంవత్సరములు సూచించిరి. అందున్నట్లే కాసంభవారు ఆమోదించి నాగరిక ప్రపంచము వారియెటుల భారతకాసనసభ వారి గౌరవమును కాపాడెదరని నమ్ముచున్నాము”

తెలుగుదేశవాద్యయనమితి, తిరువల్లి క్లెయి, మద్రాసు:—వైసమితి పక్షమున, ఈ నెల 20-2-25 తేదీ శుక్రవారమునాడు, 23-2-25 సోమవారమునాడు, సాయంకాలము గం 4-15 లకు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజియందు శ్రీ విద్యా శేఖర ఆక్స్ ఫోర్డు ఆచార్యులకును సభ్యులగు స్వవిద్యుత్ వ్యాకరణునందలి (ఆంధ్రభాషా విషయకమైనది) “సిద్ధాంతాధ్యయనము ప్రాచుర్యము చేయుదురు.

అర్ధసారిశ్చరపటము:—ఈపటమును చెన్నపురిలో చాకలిపేటలోనున్న పెస్సెర్స్ కే.వి. రామారావుగారు ఆంధ్ర సమస్యనాడు మాకు పంపిరి. కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఒక పటము వెల 4 అణాలు, 12 పటముల వెల 2-8-0 కాపలసిన వారు వైకంఠేశ్వరానికి చాకలిపేట పోస్టు మదరాసు అని వ్రాయవలెను. పటము మధ్యభాగమున చతుర్భుజాదను త్రికూల ధమకధారియను నాగాధరణుడు నగు యాశ్చర్యని పటము సగభాగము శ్రీమహావళగను సగభాగము పురుషరూపముగను చిత్రంపబడిన ఉపశిఖాగమున లింగమూర్తియను కుడి ఎడమ తల్లులను 20 దేవతామూర్తులను చిత్రంపబడిన. స్వామి మూర్తికి ఎడమతల్లున యాశ్చర్యరాకృతికి సమానమున దిగువభాగమున సందియును కుడితల్లున పార్వతి ఆకృతికి సమానమున దిగువభాగమున సింహమును చిత్రంపబడిన. వివరములు ద్రావిడాక్షరములలో వ్రాయబడిన.

ప్రపంచ యూత్రికులు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 18:—270 ఆమెరికా, ఆంగ్ల కనడావాసీయులతో గలసిన ప్రథమ ప్రపంచయూత్రికుల సంఘము, ఎంప్రెసు ఆఫ్-ప్రాంసు” ఓడపై వచ్చెను. జనవరి 14 వ తేదిన యమెరికాలో న్యూయార్కు పట్టణమునుండి బయలుదేరి, మెడిరా, ఆల్జీర్స్, మొరాకో, నెపల్స్, హెయిఫా, కెయిరోలను జాటివచ్చెను. బొంబాయిలో యారుదినములుం డెవరు. యూత్రికులు, డెల్లి, ఆగ్రా మొదలగునాటి రజాచి కొందఱు బొంబాయికివచ్చు. మిగినవారు కిబోయి యచట నుండి కొలంబోకుగూడ బోవుదురు.

కన్నాటు రాజదండతులు

రంగూను, ఫిబ్రవరి 18:—కన్నాటు ఆధ్వర్య రాజదండతులు ౧౧ ‘గో’గా యను నోడపై వచ్చిరి. వారి నోడమీదనే గవర్నరు మొదలగు రాహ్వానించిరి. ఓడదీగినపిమ్మట రంగూను యందలి ప్రభానోద్యోగులు నందతులకు బహుమతులు సేయబడిరి. వేసవేలు ప్రజలు రాజదండతులంజూచుటకు వచ్చిరి. వారిచట్టమున్న కాలముంతయు, ప్రభుత్వయంతిరుమందతిథులుగనుండును. వారి గౌరవాధ్వన కేటి సాముకాలము ప్రభుత్వమందెరవం నోకవిండు జేయబడును.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

తిరువళ్ళూరులో గొప్ప మాసిఅమావాస్య మహోత్సవము 22-2-25 తేదినండి 24-2-25 తేదివరకు. ముఖ్యదినములు 22, 23-2-1925 తేదులు.

ప్రతిత్సవమునకు పోవు ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ప్రత్యేకరైల్వే మద్రాసు తిరువళ్ళూరు ప్రేక్షకులమధ్య 21, 22, 23-2-25 తేదులందు ఏర్పాటుచేయబడినవి. పోవునప్పుడు టిక్కెట్లబ్బిట్టి, పెరంబూరు ప్రేక్షకులవద్దమాత్రమే ఈడిగవ తలుపుబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము ఆగును.

మద్రాసు నుండి తిరువళ్ళూరుకి

కనివారము 21-2-1925	ఆదివారము 22-2-1925
సాయంత్రము	సాయంత్రము
మద్రాసునుండి బయలుదేరుట	మద్రాసునుండి బయలుదేరుట
4—30	6—0
టిక్కెట్లబ్బిట్టి చేరుట	టిక్కెట్లబ్బిట్టి చేరుట
4—37	6—7
,, నుండి బయలుదేరుట	,, నుండి బయలుదేరుట
4—40	6—10
పెరంబూరు చేరుట	పెరంబూరు చేరుట
4—45	6—15
,, నుండి బయలుదేరుట	,, నుండి బయలుదేరుట
4—48	6—18
తిరువళ్ళూరు చేరుట	తిరువళ్ళూరు చేరుట
5—30	7—0

తిరువళ్ళూరు నుండి మద్రాసు

ఆదివారము 22-2-1925	సోమవారము 23-2-25
సాయంత్రము	సాయంత్రము
తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట	తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట సాయంత్రము
5—0	6—35
టిక్కెట్లబ్బిట్టి చేరుట	టిక్కెట్లబ్బిట్టి చేరుట రాత్రి
5—35	7—18
,, నుండి బయలుదేరుట	,, నుండి బయలుదేరుట ,,
5—37	7—15
పెరంబూరు చేరుట	పెరంబూరు చేరుట ,,
5—42	7—20
,, నుండి బయలుదేరుట	,, నుండి బయలుదేరుట ,,
5—45	7—23
టిక్కెట్లబ్బిట్టి చేరుట	టిక్కెట్లబ్బిట్టి చేరుట ,,
5—51	7—28
,, నుండి బయలుదేరుట	,, నుండి బయలుదేరుట ,,
5—54	7—32
మద్రాసు చేరుట	మద్రాసు చేరుట
6—0	7—40

మద్రాసునుండి తిరువళ్ళూరుకి పోవు బండ్ల కాలపరిమితి

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట	ఉదయము	తిరువళ్ళూరు చేరుట	ఉదయము
...	6—25	...	7—45
...	6—45	...	7—57
...	7—15	...	8—20
...	8—45	...	10—9
...	మధ్యాహ్నం 12—55	...	మధ్యాహ్నము 2—20
...	సాయంత్రం 4—45	...	సాయంత్రము 6—20
...	5—45	...	6—54
...	5—55	...	రాత్రి 7—20
...	6—35	...	7—57
...	రాత్రి 9—25	...	10—38

తిరువళ్ళూరునుండి మద్రాసుకు పోవు బండ్ల కాలపరిమితి

తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట	ఉదయము	మద్రాసు చేరుట	ఉదయము
...	5—25	...	6—50
...	6—40	...	8—20
...	8—10	...	9—35
...	8—40	...	9—45
...	10—20	...	మధ్యాహ్నము 12—0
...	మధ్యాహ్నము 12—36	...	2—15
...	2—47	...	సాయంత్రము 4—30
...	సాయంత్రము 6—56	...	రాత్రి 8—35
...	రాత్రి 7—10	...	8—30
...	7—52	...	8—10

గణక ప్రయాణీకులు మామూలుగా పోవు బండ్లందు ఈ మహోత్సవదినములందు అధికముగా నుండుటచే, వారికి యిబ్బడిలేకుండా ఈ ప్రత్యేక బండ్లను ప్రయాణీకులు ఉపయోగించుకొన ప్రార్థించుటలు.

మామూలు బండ్లు:—సులభముగా తెలియగలందులకై మామూలుగా పోవు బండ్ల కాలపరిమితికూడ యాడిగవ తలుపుబడియున్నది.

రిటరన్ టిక్కెట్లు:—ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై మాడకరగతి రిటరన్ టిక్కెట్లు ఈ మహోత్సవము జరుగు కి దిన ములందును యివ్వబడును.

పార్కు టౌను జి. టి. ఎమ్ ఆఫీసు }
మద్రాసు, 19-2-1925 }
ఎఫ్. బి. వాదన్,
జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:— యొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

తరిత్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8 0
నిండుక్యాలికొబైండు ధవర్ వైటుకాగితములు } పోస్టభర్తులు ప్రత్యేకము.
రికాలవెట్ట నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుకెట్టిపథి మద్రాసు.

శ్రీ శే సర్ లెస్లీమిల్లరుగారు

హైకోర్టు వాదనానుభూతి

నేను మదరాసు హైకోర్టునందు ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి సైన్యము, కుమారస్వామిశాస్త్రిగారి గార్ల సముత్తమున యివురు న్యాయవాదులు అడ్వొకేటు జనరలు గారను సమావేశమై చెన్నపురి ప్రధాన న్యాయస్థానముందు న్యాయమూర్తిగ పనిచేసిన స్టేటుకాన్సిలు సభ్యులగు సర్. లెస్లీమిల్లరుగారి మరణమునకు తమచిహ్నమును, వారి సతీమణిగారికి సానుభూతిని చెప్పిడించిరి.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి

ఈచెన్నపురి హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తిగ పనిచేసిన సర్. లెస్లీమిల్లరుగారి హతాన్వరణ వార్తను వినుట కెంతయు విచారించుచున్నాను. ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసునందు చాలకాలము పనిచేసినవిదవ మిల్లరుగారు ఈ న్యాయస్థానముందు న్యాయాధిపతిగ నుండిరి. వారిపరిశ్రమ, విషయపరిజ్ఞానము, కార్యతత్వతత్వ తన వన్నదగినవి. పిదప చాలసంవత్సరముల వరకు మైసూరు నందు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ పనిచేసిరి. తదుపరి ఉద్యోగము వీడి విక్రాంతిగొరకై ఉదకమండలమునకు పోయిరి. కాని అచ్చట నైనను ఉదక కాలమును వృథాపుచ్చక స్టేటుకాన్సిలునందు సభ్యులుగజేరి ప్రజాసేవ యొనర్చుచుండిరి. చివరకు ఢిల్లీయందే అస్తమించిరి. నేను వారిని నువ్వున్మిత్రులనగ నెరుంగుదును. వారి ఆదర్శ, పరిచయస్వభావములు, వారి సంభాషణయందలి హాస్యరసమును ప్రశంసార్హములు. వారు నుతికెక్కిన ప్రజాసేవ కలు. న్యాయమండలమునందు విప్రులు. ఉదారస్వభావులు, మదరాసు హైకోర్టువారు మిల్లరుగారి మరణమునకై ఐదుమం వారి సతీమణిగారికి సంపూర్ణ సానుభూతిని గనుపరచుచున్నాను" అని పత్రిక.

న్యాయమూర్తి సైన్యగురారు

శ్రీ శే మిల్లరుగారి మరణమునకై విచారించుచు మిల్లరుగారు ప్రథమున నేలం, ములబారు, తిరుచినాపల్లి జిల్లాలయందు జిల్లా న్యాయాధిపతిగ నుండిరియ్య, పిదప ప్రధాన న్యాయస్థానముందు న్యాయమూర్తిగ నుండుకాలములో చాలవన్నె కెక్కిరనియ్య, పిదప ఈకోర్టున వీడి మైసూరు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ చెల్లియుండిరి. అచ్చట చాల ప్రఖ్యాతిగాంచిరి. వారు దయార్థిహృదయులు. వారి గౌరవార్థము ఇచ్చట వింజొ సగినప్పుడు వారుగావించిన ఉపన్యాసములుగల హాస్యరసము నెవ్వరును మరువజాలరు. ఈ రాజధానియందును, ఇతరస్థలములందును, వారి మరణమునకై పలుపురు మిత్రులు చింతించు వారుగలరు. వారి భార్యగారికి ఈ విచారసమయమున సానుభూతిని చెబుచున్నామని పత్రిక.

అడ్వొకేటు జనరలుగారు:—న్యాయమూర్తుల అభిప్రాయములతో నేతీభవించుచు శ్రీ. శే. సర్. లెస్లీమిల్లరుగారితో 1906-1914 వరకు తమకు స్వయముగ పరిచయము గలవని తెల్పిరి. 1900 సం॥లో వారు న్యాయశాఖయందు ప్రవేశించి ప్రథమున జిల్లాకోర్టులందు న్యాయాధిపతిగ పనిచేసిరి. హైకోర్టునందు సర్. సుబ్రహ్మణ్యస్వామి భావ్యమయ్యగారి వద్ద న్యాయవాదు లెక్కుడు యుత్సాహముతో మొలగడివారు. అంతకంటె మిన్నయగు శ్రద్ధ, ఉత్సాహముల మిల్లరుగారియొడ గనుపరుచుచుండెడివారు. వారి న్యాయపరిశీలనము, వారి సహనము వారి న్యాయాన్వయనిర్ణయ విధానమున వారి ఉన్నతపదవికి తగినట్లుండెను. పిదప 17 సం॥లు పనిచేసి ఉద్యోగమువీడినప్పుడు వారికొసంగినవిందు అంతకుక్రితము అటులజరుపబడియుండలేదు. ఆసమయమున వారొసంగిన ఉపన్యాసమునందలి చాక్వాతుర్యము ఎల్లర హృదయములందు స్ఫూరించుచునే యుండును. వారి ఉద్యోగనిర్వహణకాల మందంతయు ప్రతిస్థలముందును ఉద్యోగులెల్లరచే ప్రేమింపబడుచుండెడివారు. వారు విక్రాంతిగొనిన విదవగూడ స్టేటుకాన్సిలు సభ్యులై ప్రజాసేవయొనర్చి ధన్యులైరి.

విచార సాగరమున మునిగియున్న వారి సతీమణిగారికి నాపరిపూర్ణ సానుభూతిని చెప్పటయందు న్యాయమూర్తులతో నే నేతీభవించుచున్నాను.

అభివృద్ధిశాఖామంత్రి

తిరువాపల్లి, ఫిబ్రవరి 18:— టి. యన్. కమలానం పిల్లగారు తిరుమనాపల్లిజిల్లా భూస్వాముల సంఘమువారునకు ద్వింపబోవు డెప్యూటీమను గ్రహించురు.

ప్రేటుకొన్నిలు

ఫోటా నాగపురమందలి ఖనిజపరిశ్రమలగూర్చి చర్చ వెస్టిమిల్లరు గారిని నభయందు బ్రకంశించుట.

హయాను బాధుగారి తీర్మానము

దెల్చి, ఫిబ్రవరి 18:—వేడు ప్రేటుకొన్నిలులో హయా మజాధుగారు, ఫోటా నాగపురములో ఖనిజపరిశ్రమయొక్క విక్లను గూర్చి యాలోచించుటకు, నొకపాతకాలను తత్పర్యము లను నేర్పుట కేర్పాటుచేయుటకు, తీర్మాన మొకటిచెప్పిరి. తీర్మానము నుపపాదించుచు, వట్టి విచారణసంఘమును దాను గోరుట లేదనెను. నాదాయవ్యయపట్టికయం దనవసరపు ఖర్చుజేసి నారని యాజ్ఞేపితురను సంశయ జేమాత్రము నొందకుండ, పూర్తిగ నవకాశములెంతవఱకుగలవో జరిక్షింపవలయుననియుఁ గోరిరి. హిందూదేశము మొత్తానొకప్పు డమూల్యమగు రత్నములతోను, లోహములతోను నిండిన రత్నగర్భయని యూహించెడివారు, ఇప్పుడట్టి వేవియుఁ దృప్తిబడ కుండెను. నేడుగూడ భరతఖండము, బంగారము, రాగి, యినుముమొదలగు ఖని దుగలలో హములతో నిండిన పూర్ణగర్భయే. ఇట్టిలోహము లమితముగనున్న ఫోటానాగపుర మందు ఖనిజపరిశ్రమ చేర్చుకొన గుతూహలలగు విద్యార్థులకొక పాతకాల నేర్పించుచో, లాభదాయకముగ నుండుటయే గాక యట్టి ప్రాంతపరిద్యార్థులకు తద్వృత్తి నవలంబించుటకు సౌకర్యములేర్పడును. ఇనుముదొలకు ఫలములు హిందూదేశములకును గలవు. సరిగ పనిజేసినయెడల హిందూదేశమున కంతకును సర ఫరాజేయుటయే గాక విదేశీయులకుఁగూడ బంపగల సమర్థత యుండును. రాగి చాలఫలములందు దొలకును. కాని దానికై యెట్టిప్రయత్నమును జరుపవలదులేదు. ఒక్కసింగుల్పామ్ జిల్లా లో మాత్రము పనిజరుగుచున్నది. గనులయొక్క పారిశ్రామిక సంస్థయందు పెట్రోలియం నూనెకై మంచిపని జేయవచ్చును. బెంగాలు, ఆస్సాము, అర్వాచలములందు తయారగుదానితో భరతదేశమున కంతకును సరఫరా జేయవచ్చును.

బెర్రాడు గారు

జనక కొంతకాలము ఫోటానాగపురమందు కమిషను తుద్యోగిగానున్న బెర్రాడుగారినుండి సాధారణసభ్యులకు) గారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారు బాధుగారియొద్దేళ్ళముల నూహించుచు ఫోటానాగపురములోనున్న ధనభాదలో నొక పాతకాలకొరకు పదిలక్షలరూపాయలు నొసగిరనియు, క్రిత నవంబరు మాసమున పాతకాలాధనముల నిర్మించుట కారంభించిరనియుఁ దెలిపిరి. పరిశ్రమముగూర్చి మాట్లాడుచు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములే యాశ్రయ దీసికొన వలయుననియు, బీహారు జరిసానా రట్టి క్రద్ధదీసికొనుమండి రనియుఁ దెలిపిరి. మాడు సంవత్సరములు క్రిందట తక్షణయ మాలోచించుట కారాష్ట్రీయందు ముగ్గురు గూడిన యుప సంఘము నొకదానిని నియమించిరనియు, వారు నివేదికను బంపి రనియు, నాపరిశ్రమన ర్దులే జేసిన బాగుండుననియు, ప్రభు త్వమువారు సహాయముమాత్రము జేయవలెనని నిశ్చయించినటు లను దెలిపిరి.

లిగారు

పారిశ్రామిక సభ్యుడు లిగారు బెర్రాడుగారి యూ హులనే బలపఱచిరి. భూగర్భతత్వపరిశోధకారి (డెరెక్టరు ఆఫ్ జియాలజీతో సర్వే) ఫోటానాగపుర మందలి పరిశ్రమను పూర్తిగా నెలకొల్పుటకుద్దేశించుకొనెననియుఁదెలిపెను. కావున ప్రస్తుత సహాయమున విచారణ యవసరములేదు. పాతకాల విషయమై ధనభాదలోని పాతకాలయం దాపరిశ్రమయంగు ప్రాథమిక పరిజ్ఞానము గలుగజేయుటకే నెట్టెంబరు ప్రాంత మున బ్రారంభింతుననియు ప్రభుత్వమువారి యార్థికపరిస్థితులు బాగువఱకు కొలదిని యభివృద్ధిజేయుటకు దగుప్రయత్నములు సలుపఱకు ననియు దెలిపిరి.

కరండికరుగారి నవరణ

లిగారి యుపన్యాస భోగజే ననుసరించి కరండికరుగారిక సమం నుపపాదించిరి. ఆసవరణను మొక్కిదాదాభాయిగారు బలపరచిరి. సవరణనుసరించి తీర్మానములోని మొదటిభాగము దీసివేయఁదెను. రెండవభాగమేక గ్రీవముగ నామోదించబడి నది. సభలేపు ముటల గూడును.

సర్ వెస్టిమిల్లరుగారు

దెల్చి, ఫిబ్రవరి 18:—సన్నిపాత జ్వరమువలన మరణించిన సర్ వెస్టిమిల్లరుగారి గౌరవార్థముసభ యాపుజేయబడినది.

అధ్యక్షుడగు, సభ్యులనేకులను వారి న్యాయవిమర్శనాశక్తిని, నిష్పక్షపాతబుద్ధికి, భారతదేశ సేవాపరతంత్రతకు, బొగడిరి. సభవారు, కీర్తిశేషులగువారివలన గలిగిన నష్టమును గ్రహించుచు, వెస్టిగారిభార్య, వారిబంధువులకు సానుభూతిని వెల్లడి జేసిరి.

అధ్యక్షుడగు సర్ మాస్కోస్కోస్కిత్తుగారు లిగారిని బ్రకంశించుచు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు చాలసార్లు సభకు తమ ప్రతినిధిగ నిర్ణయించుటయే వారి యున్నతన్యాయవిదత్తజా శీలమండలుపుచున్నదని నుడిపిరి. ఈదేశమందు 40 సంవత్సరముల ప్రభుత్వసేవజేసి తుదకు తనశాఖయం దత్యున్నతస్థానమున ప్రధాన న్యాయ స్థాన ముందలి న్యాయాధికారి పదవి నలంకరించిరి. తన జీవిత కాలమందు పదిసంవత్సరముల కాలము మైసూరు సంస్థాన ప్రధానన్యాయాధికారిగ నుండెను. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు విరిసే తమప్రతినిధిగ నిర్ణయించుటయందలి బలము నీసభవారు గ్రహించిరి. క్రొత్తయంత్రములను దేలబఱచవలసి వచ్చినపుడే, తనవసరమునట్టి మాటలాడెడివారు గాని, ఇతర సమయములందు, మాటలాడెడివారు గారు. గభలో రెండుపక్షములవారి విశ్వాసమును సంపాదించగ లగినవా రొక్క మిల్లరుగారు ఒక్క మరెవరును లేరని తెలిపిరి.

పిమ్మట సర్ నరసింహ శర్మగారు పరివేదనహృదయులై మాట్లాడుచు, గొప్ప న్యాయజేత్రయనియు, సమర్థతగల న్యాయవిదత్తుఁ ఁడనియు, ధర్మనిర్వహణమునం తెక్కుడు బుద్ధిగలవాడనియుఁ దెలిపిరి.

ఆనధికార సభ్యుల తరపున సర్ మెనకీగారు నాదా భాయిగా రధ్యక్షుడగును, సభానాయకుడగును జెప్పిన నుడువులతో నేకీభవించుచు, సభను కీర్తిశేషుని గౌరవార్థ మాపుతే యవలసినదిగా గోరెను.

పిమ్మట సర్ ఆర్థుల ప్రాము, శే. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, సర్ దివావాచా, సర్. డి. పి. సర్వాధికారి, కపర్ది సయ్యదు రజాఆలీ, పర్వారు ఖిరంజిలిసింగు, మారానాబాధు, రాజారాం పాలుసింగు గార్లు సభ నాపుజేయ కొరుటకు బల పఱచుచు, మిల్లరుగారిని బ్రకంశించిరి. నేటి సాయంకాలము వారిదేహమును సమాధిచేయుటకు దీసికొనిబడినప్పుడు తుగుమ మాల నుంచవలయునని తెలిపిరి.

సభ కుక్రవారమునాటికి జరుపఁబడెను. నాడు సర్వాధికారిచే రైల్వేస్టేషను భారతశాసనసభలో నియోగిగారు ముచ్చినటు లొప్పునటుకు (కొన్నికాతుల వారికి రైలునందు బండ్లు ప్రత్యేకింపఁ బడకుండునట్లు) చెచ్చిన తీర్మానమును బాదును బాపురుగారు నీటివసతులనుగూర్చి యాలోచించుటకొక యుపసంఘము నేర్పఱుపవలయునను తీర్మానమును గూర్చి యాలోచింతురు.

రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ

ఈనెల 24 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరమున జరుగును.

ఈనెల 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము రి గంటలకు రాజమహేంద్రవరమున తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యాలయమున సదరు కాంగ్రెసుసంఘసభ జరుగును. తాలూకాలోర్లు ఎన్నికలకు అభ్యర్థులను నిర్ణయించుటకే యీసభ జరుగును గాన కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు గా ఎన్నికలకు నిలవగోరువారు 24వ తేదీ లోగా కార్యదర్శికి తెలియజేయవలెనని కార్యదర్శి తంరివార నంపెను.

నోటీసు

కాకినాడ పురపాలకసంఘము, మాటరు వర్కు నుకు 1925-26 సం॥ రమునకు కావలసిన మేలైన బెంగాల్ స్టీము సీమబాగు దుమ్ములేకుండా 350 టన్నులను సరఫరాచేయుటకై తెండరులను పంపుకొనవలెను. ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన తెండరు ఛారములు పంపబడును. 15-3-1925 తేదీవరకు సీలుచేసిపంపబడిన తెండరులు అంగీకరింపబడును.

మునిసిపల్ ఆఫీసు } క. సూర్యనారాయణమూర్తి
కాకినాడ } చెర్మన్.
18-2-1925

వైకం నత్యాగ్రహము

మ హా త్మ ని వ్యా స ము

నేడు 19 వ తేదీని నెలవడిన ఎంగుయిండియాపత్రికలో మహాత్ముడు వ్రాసిన యీవ్యాసము (తకటింపబడెను.

“వైకంగాళి కాంతియంత సత్యాగ్రహమునై నిరసనభావ ముకలుగుచున్నది. దౌర్జన్యమునుమాపి ముందుకుపోవలెననిగూడ కొందరపుడే నూచింపవారంభించిరి. సత్యాగ్రహాతిరయన కొంకరి స్ఫోటకము సోకినది. వేసవిముడిగినకొందిని వ్యాధి ప్రబలననియే తలచుచున్నాడు. మినాయకత్వమునందును కాంతి సాధనమునందును గట్టి నమ్మకముతో మేము సత్యాగ్రహమును సాగించుచుంటిమి. కేరళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము వారెమి యును ప్రోత్సాహమును కలుగజేయుటలేదు. వారు న్యయం కృషివలన ధనము నేమియును కొన్ని నెలలకు యావల పను కూర్చి యుండలేదు. అన్నిటికిని మిన్నైనానే ఆధారపడియు న్నాము. మాకు ధనలోపము హెచ్చుగానున్నది. మిరిచటికి వచ్చినచో మాకు మహాపకారము కలుగునుగాన నెల్లవారును మిరాక కడురు చూచుచున్నార. అని యొకరు వైకంసుండి నాకు వ్రాసిరి.

“నాధ్యమైనంత త్వరలో వైకంవెళ్లవలె ననియే నేనును ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను. త్వరలోనే అది నెరవేరగలదని తలచెదను. ఈలోగా సత్యాగ్రహులు నిర్లక్ష్యాహమును చెందగూడదు. నిరాశకు వారనకాశ మియ్యజాలరు. వారి సత్యాగ్రహము కొంతకాలపరిమితివరకు మాత్రమే జరిపి తరువాత విరమింపజూనట్టిదికాదు. వారనుభవించవలసిన కష్టములకు గూడ మితి నేర్పరుపవలెదు.”

హిందూ మహామ్మదీయమైత్రి

అక్కి ఒడంబడికను విస్తరింపజేయుట మాట యటుండ దాని నటులే యుంచుటవలనగూడ చాలహాని కలుగగలదు. మహమ్మదీయుల కోరికలను తీరస్కరించుటగూడ హానికరమే యగును. మహమ్మదీయులకు శంకుస్థితి కలిగించునట్టిదియు స్వరాజ్యమునకు హానికరము కానట్టిదియు నగు సాధనమును కనిపెట్టుటత్యవసరము. అది ఆసాధ్యముకాదు. పంజాబు వంగ రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయుల అసంఖ్య హెచ్చుగానున్నది; గాన వారిప్రతినిధులసంఖ్యగూడ హెచ్చుగా నుండవలెనని మహమ్మదీయులు కోరుచున్నార. ఈవాదమును ప్రోసిజేయ వలెదు. ఈ తరసరివాదులలోని వారివలన ప్రమాదము కలుగవను సంశయముచే యాకొరికను తీరస్కరింపగూడదు. స్వరాజ్యమునుకోరు హిందువులు సాహసించక తప్పదు. ఇతరదేశముల వారినిగూర్చి మనము భయపడుచున్నంతకాలమును స్వరాజ్యము మనకు లభింపదు. మనకు స్వరాజ్యము లభింప టత్యవసరము గాన నీవిషయమున హిందువులు సంశయింపక న్యాయమగు మహమ్మదీయుల కోరిక కనుమతింపవలెను.

పిమ్మట నెటులై సరే యిపుడు న్యా యమును జరుపుట యే కర్తవ్యము. మహమ్మదీయులు ముఖ్యముగా కోరునది ప్రత్యేక నియోజకవర్గముకాదు. సరియైన మహమ్మదీయులను ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనవలెననియే వారు కోరుచున్నార. ఇది ఒడంబడికవలన నెరవేరగలదు గాన చట్టములో చేర్చబడనవసరము ఒడంబడిక జరిగినచో సమయానుగుణ్యముగ సవరించుట కుల భము. చట్టమైనచో సవరించుట చాలకష్టము. గాన ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లవసరము. మహమ్మదీయ ప్రతినిధుల పేర్లను ముందుగా మహమ్మదీయ సంఘములవారు నిర్ణయింపవలెను. వారిలోనే ఎవరినైన ఎన్నుకొనవలెనని ఓటరులను హిందువులను మహమ్మదీయులను కలసి కొరవలెను. ఒడంబడికకు అంగీకరించినచో అన్ని యిబ్బందులును తీరగలవు. ప్రతిపక్షము వారిలో ను వారి జనసంఖ్యనుబట్టి ఓటరులసంఖ్యను నిర్ణయించుటకు మాత్రము చట్టములో ఆవకాశ ముండవలెను. ఇపుడున్న ఓటరుల పట్టిక కేవలము నిరుపయోగముగా నున్నది.

బహుమానవ్యాసము

“నూలు పడుకుట ఖడ్గలను గూర్చిన బహుమానవ్యాసమును పంపుటకు ఏప్రిలునెల 30 వ తేదీ వరకును గడువియ్య బడెను” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

క్రిస్తు-భవిష్యత్పరిణామము

క్రిస్తునంటి మానవోత్తముడు గలుగబోడు

డా॥ గిల్గి-గారి అంత్యోపన్యాసము

ప్రభుత్వ వైఖరి గారు డా॥ గిల్గి-గారు గుర్రాను నందుగావించిన మహోపన్యాసములవలన భక్తుల పాప తొలగియు కృతజ్ఞతలై యున్నారనియు, ఈ ఉపన్యాసములవలన ప్రజలకు మహోపకారము గల్గినదనియు నుడువును ఉపన్యాసకులకు పొనియాడిరి.

డా॥ గిల్గి-గారు తమ ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుట కుముందు తమను గౌరవించుచుంట్లను తమసంతోషాతికాయమును, కృతజ్ఞతను తెలియిచ్చిరి. భారతదేశమునం వాసంగిన ఉపన్యాసములలో నది 40 వ ఉపన్యాసము. అందువలన కలకత్తాలోను తమ అంత్యోపన్యాసములందు అసంఖ్యాకులగు ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. వచరాననందు మీరు జూపిన క్రైస్తవ, దేవదాసానములు నే నెన్నటికి మరువజాలను. మీ యాశ్రయకరమహిమ నా హృదయమునందు నా జీవితవ్యవస్థలను న్యూనము చేయుచు నని పట్టిరి.

క్రిస్తు - భవిష్యత్తు

అమెరికాదేశమునకు భూతకాల జోన్సెట్టమేమియు లేదు. కాని భవిష్యత్తునందు గలను. భారతదేశము గొప్పభూతకాలమును అమెరికావలె భావికాలమును గూడ గలిగియున్నది. ఆభావికాలములను సమ్యక్విధానము అంగీకారములు గలిగి యుండుటచే నే నుడువచ్చితిని. సమకాలికులగు యువజనులెల్ల రకు అమెరికా దేశమునందు మేమును, భారతీయులను మీరును సర్వజనులను అన్వేషించుచుండిన జోన్సెట్టయాపమును గూర్చి తెలుప నుద్దేశించితిని. ముఖ్యము గ యువకులగు ను న మునెచ్చ వారల మెయి అ నంద ప్రకృతియందు మార్గముజేసికొని నడువ యత్నించు నపుడు మార్గదర్శి, వెలుగు ఉండుట అత్యవశ్యకము. 18 వ శతాబ్దపు అధ్యాత్మికానభవమునందు ఆలేజమును గాంచ నభిలషించుచున్నాను. ఈలేజము భావికాలమునందు ప్రసరించు నట్లానంది దానివలన గలగు ఫలితముల నీక్షించ గోరుచు న్నాను.

క్రిస్తునిర్వహణ. ఉత్తమోత్తముడు

క్రిస్తునిర్వహణ, ఉపాజనకుడు గాదు, కేవల ఆశయ ముగాదు. ప్రపంచచరిత్ర ప్రకరణములందు క్రిస్తు మూర్తిభవించియున్నాడు. ఏతరమందైనను జనులు తమ ఆభిప్రాయముల మార్పుకొని, నిజానముగ సమాలోచించిన క్రిస్తుజీవితమును గ్రహింపగల్గుదురు. మనుజుడు క్రిస్తును కనుగొన గల్గినపుడు గొప్పమాన్య ఆతనియందు గలిగితిరును. మిగిలిన మనుషి, కేవలభ్రమ, అజ్ఞానములందు తగల్గొనబడినవో మానవత్వము వహించిన ప్రభువగు క్రిస్తును స్మరించుడు. అచ్చట మతరహస్యము, బలము మీకు గోచరమగును. అని మార్చి నలూగరు తన జర్మను సోదరులకు 400 సం॥ క్రితము బోధించియుండెను ప్రస్తుతము మీరు క్రిస్తును తిరుగ గనుగొనిన, మీకు మిజాతికి గలుగబోవులాభమేమి? క్రిస్తునుమించిన మానవోత్తముడుకేరొక డు గలుగబోడు. ఇది చాలా ముఖ్యమగు సమస్య. ఇక్కడచేరిన వారిలో క్రిస్తుఉద్భవించిన జాతికిజీవనా రెవరైనగలరా? ఆకలి శామమూర్తాదగలవాడందెరా? ఒక్కరును లేదు. ఆతనికాలముందుండి రావోకాయసంస్థలు, అధికారములు నశించినవి. రోమనుసామ్రాజ్యము గలిచిపోయింది. ఆతని సమకాలికులు, వాగ్దేశ, న్యాయవేదాంత, క్రాస్త్రీయ విధానములు మారినవి. ప్రాపంచిక క్రాస్త్రీయ ఆతని కాలమునంచి నేటికి ఎవ్వరును గ్రహింప జాలని అద్భుతమార్పులకు లోనైనది. కాని పరిస్థితులన్నియు ఇట్టి సంప్రదానములను అజ్ఞానము 19 వ శతాబ్దముందు ఎల్లరమును ఆతనియందు మనకుగల ప్రేమాభిప్రాయముచే కట్టుబడి ఒక వో జేరితిమి. క్రిస్తుకంటె ఉత్తముడులేదు. ఈప్రేమపాశము నానాటికి అభివృద్ధిగాంచి, అసంఖ్యాకులగు జనులను కట్టివైచుచున్నది. మన వేదాంతముగాని, విద్యగాని క్రాస్త్రీయముగాని ఈ ప్రేమను పూర్వముకన్న నెక్కుడుగ తగ్గింపజాలవు. మానవులెంత విజ్ఞానయుతులై జ్ఞానస్ఫూర్తి గలిగినవారైనను, క్రిస్తుయొక్క హృత్తమను, ఉత్కృష్టమగు బోధనలవంటిది వేరుగ గలుగబోవు. ఇయ్యది మానవాభివృద్ధిమనుచు జెప్పగలము. క్రిస్తు నియమముల విధించక సిద్ధాంతములనె బోధించెనని జెప్పియుంటిని. నియమ మెల్లపుడును తాత్కాలిక పరిస్థితులందు జనించి దానితోడనే సమసిపోవును. కాని సిద్ధాంతము సత్య

మను శాశ్వతమునై యుండును. నియమములు పోయి మాత్రమ నియమములు రావచ్చునుగాని సిద్ధాంత మెప్పుడును మాన్యు కెందదు. శాశ్వత బ్రహ్మకల్పముగ నుండగలవు. ఆచారవ్యవహారములు అదర్శములు, రాజ్యాంగ, నైతిక, మత, క్రాస్త్రీయ విషయములు, మానవ, ప్రాకృత, వేదాంతసిద్ధిగతులును మార్పుకొంది, విడనాడబడి మాత్రమవిషయములు వాని స్థాన మాక్రమింపవచ్చును. ప్లాటో పెట్టియరులను మించిన వాడు ప్రపంచమునందు గలిగినాడా?

అశోకుడు-అకర్బరు

నేను ప్రథమమున సామ్రాజ్యచరిత్ర మూలకముగ మీ దేశ పరిస్థితుల చెల్లినకొంటిని. ప్రప్రథమమున అందునన్నాకర్ణించి విషయము క్రిస్తు 300 సం॥ క్రితము రాజ్యపాలనము గావించిన అశోకమహాదేవరాయుడు, క్రిస్తుకు అసంతరము పాలించిన అకర్బరు పాదుషాహీ వీర్ధుడును మహోత్కృష్ట పురుషులు. అశోకుని ప్రతిభా విశేషములు తరతరములనాగును ముద్రపాలను. 1900 సం॥ క్రింద అలెగ్జాండరు సెల్యూస్ మున్నగు మహామహులు జన్మించిరి. వీరెల్లరును ప్రపంచ చరిత్ర యందు సతీపులై యుండగలరు. క్రిస్తుకంటె మానవత్వప్రేరేపిత్రికరింపజేసి, అకర్ణించినవాడు కేరొకడు కలరా?

మాడవకారణమేమన క్రిస్తు తనసిద్ధాంతములవల్లను, తన ఉత్కృష్టగుణాతికయములవలననే గాక భగవంతునితో యాత నిగిల సంబంధముచేత, నాతని యశోక్తిరులు, బలవత్వము లినుచుండినెను. అప్రత్యక్ష సిద్ధాంతములపై నాధారపడువారు కొందరుగలరు. కాని అధికసంఖ్యాకులు లెట్లుగాదు. ఒక సిద్ధాంతమును కార్యరూపమున అనుభవమందు కనుపరుచుటకు బలహీనులగు మానవస్వభావమున కెంతయు కప్పి మేముచేసెను. మానవుడు ప్రాణమల్పముగ ప్రేమించు తన తల్లితండ్రులకు భార్య బిడ్డలకు, బంధుమిత్రులకొరకు పాలుబడునట్లు అప్రత్యక్ష సిద్ధాంతముకొరకు పాలుబడడు. క్రిస్తు తానొక గొప్పసామ్రాజ్యమును నిర్మించెను. అందులకు ప్రాణముల భారపోయినవారనేకులుగలరు. ప్రేమ, విశ్వాసము, భక్తి, కృతజ్ఞతాది మగుణ పుంజములగ్రహించి భగవంతుని ప్రేమామృతమును మనుజుల హృదయములందు ప్రవహింపజేయుటయే క్రిస్తుకు మానవుల దైవగు పలుకుబడికి కారణము ఇదియే వైబిలునందలి గొప్ప గొప్ప ఆదంబువాక్యములసారము. భగవంతునియొక్క ప్రేమ మానవులపై క్రిస్తుద్వారా ప్రసరించగనే జనులలో మాత్రమగు మార్పుగలిగెను. 19 వ శతాబ్ద ప్రజాపరిపాలనయును క్రిస్తు బోధనల నుంచి చాల నేర్చుకొనవలసియున్నది. చరిత్ర మూలముగ క్రిస్తు నుంచి వచ్చిన లేజము మీదేశము నందును నిండియున్నది. కాని పలువురు దానిని గ్రహింపనేరక క్రిస్తునుంచి ఈలేజము గలిగినదని తెలియజాలున్నారు. క్రిస్తుయొక్క మతము వ్యాపించుట కిదియొక మార్గము. క్రిస్తు మానవజీవితమున కొసంగినదెల్లను ద్వంద్వ మితమై యున్నది. దానిని మనుజుడు గ్రహింపజాలకున్నాడు. మానవజాతి నుద్ధరించి వారిని పవిత్రుల నొనర్చుటకు క్రిస్తు అవలంబించిన విధానము మాత్రమే. మతమునందయ్యది చాలముఖ్యము ఆశక్తిని మనుజుడెట్లు గ్రహించును?

గురుశిష్య సంబంధము

మీ భారతదేశమునందు గురుశిష్య సంబంధము హోవ్ త్కృష్టమైనది. శిష్యుడు ఎల్లపుడును విధేయత, అడవున, త్యాగము నమ్రత అదిగాగల గుణముదాయమును గలిగియుండి గురువును నేరించువలెనని మీరు తలంచెదరు. అట్టి సంబంధమే క్రిస్తునందును ఆతని శిష్యులచేలందు నుండవలెను. ప్రభువు పైనట్టి అతితీయభక్తి విశ్వాసములు గలిగి నిర్లభతలెను.

భావికాలపు అంతర్జాతీయసమస్యలు

20 వ శతాబ్ద సమస్యలన్నిటిలో ముఖ్యమును, క్లిష్టము ను నైనసమస్య అంతర్జాతీయ విషయము. వివిధజనుల సమస్య వివిధజనులములకు భిన్నభిన్న మతములుండిన ఈ సమస్యను మీరు పరిష్కరింపజాలరు. అట్టి అంతర్జాతీయ సంబంధమును బలపరచగల మతము ప్రపంచమున దధికసంఖ్యాకులచే నవలంబించబడి సార్వజనిక మైనదిగ నుండవలెను. మానవ హృదయములందు జాతి కుల విభేదముల దొంగజేసి ఐక్యము నొడగూర్చగల మతము నవలంబించుటచే నీసమస్య జేలను.

జాతీయోక్త్య

ఈవిషయమందు మన రెండుదేశము లిందుమించు సమానములే. అమెరికా, సామ్రాజ్యములందు లెంటియందునుభిన్న భిన్న కులములు, జాతుల నేకములు గలవు. మాత్రమే సాంఘిక, ఆర్థిక శాఖలయందు ననుసరించి నవీనజాతీయవాదుల ప్రభుత్వము

లన్నియు ప్రజలెల్లరును విభేదములేక సమానముగ నుండవలెనని వాంఛించుచున్నారు. అమెరికాయందు నివసించు, జర్మనులు, రష్యనులు, ఇటలీదేశీయులు తమతమ మార్గముల ననుసరించుచు అమెరికాజాతీయ జీవితమును భిన్నముగావించుచున్నారు. జాతి, మత, కులభేదముల నంగద్రోచి ఏకాశయమును ప్రబల జేయుటకు జాత్యైక్యత ముఖ్యము. క్రిస్తు అట్టి జాత్యైక్యత నొనగూర్చుటకు తగినవాడు. క్రిస్తు సర్వవా "మీరు విషయ నిర్వర్తించుటకేగాని, హక్కులగోరుటకు బాధ్యులుగారని" బోధించియుండెను. క్రిస్తు సామాన్యమానవులతో, నిష్కపటులతో ముచ్చటించుచుండెను. 20 వ శతాబ్ద ప్రజాపరిపాలనము గొప్పవాడు సామాన్యమానవునియందు మాత్రమే జము ద్దీపనగావించి వానినద్ధరింపవలెనని గోరుచున్నది క్రిస్తు సామాన్యముగ స్వల్పలతోడనే మెలంగెడివాడు. 20 వ శతాబ్ద ముదలి ప్రతిజాతీయ ఇట్టిక్రిస్తుజీవితమునే ఆదర్శముగ గొనవలెను. "క్రిస్తు జాతీయ, అంతర్జాతీయ సమస్యలన్నిటియందును సాయపడినాడు; సాయపడగలడు. ప్రభువునందు భక్తివిశ్వాసములు గలవారికి భగవంతుని యాదేశమును, ప్రేమను హృదయములందు పూరింపజేసి పాపములగ జేసెను.

ఉపసంహారము

అల్పబుద్ధులగు వ్రాసినటులు "మీరెల్లరును న్ను సరింపుడు! అని క్రిస్తు ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. క్రిస్తు పురుష భేదము, జాతి, మతకులభేదము, పిన్న పెద్ద భేదములు లేక ఎల్లరు నాతని ననుసరించిన వారి కమితభవమందు, వారిజీవితాను భవమందు ఆతని (క్రిస్తు) గనుగొనగలరు. ఇదియే 'వాక్' ఉపన్యాసముల సారము."

పిదప ఉపన్యాసముల సభ్యులెల్లరును వందనము లర్పించిరి. డా॥ గిల్గి-గారి యుపన్యాసములు నేటితో పూర్తియైనవి. గిల్గి-గారు రేపుడదయము పుగమును వీడి తమదేశమునకు ప్రయాణ మయ్యెదరు.

రవీంద్ర నాథ ఠాకూరు గారు

నే బోయినచోటులం దంతటరు చాలదయగా

జూచిరి.

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 18:— అసోసియేటెడు క్రైస్తు ప్రతినిధితో ఠాకూరుగారిట్లు చెప్పిరి: "గతించిన డిసెంబరులో వారి జాతీయస్వాతంత్ర్యముయొక్క శతవర్ష పూర్వత్వమును జరుగుసమయమునకు రమ్మిరి పెరూ (దక్షిణ అమెరికాలోనిది) వామలాహ్వనించిరి ప్రాంసునుండి నేనచ్చటకు బోప్రయత్నించుచుండగా, యాదృశం పైను రిఫుజిక్టుముఖ్యులట్లుచునుభవించెదరు. నన్న జబ్బుపడి యాగవలసి వచ్చెను. అచ్చటి జనులు నాయం దపరి మితమగు దయను జూపిరి. నాకు నెమ్మదిగ నుండునట్లు విశ్రాంతినిచ్చిరి. వైద్యులుమాత్రము పెరూకు బోవలదని వారించిరి. కావున యూరపుకు తిరిగివచ్చి, యిటలీదేశము పొలిసి, అచ్చట మరల జబ్బు చేసినది. ఇటలీవాసులు గూడ నాయం దపరిమిత కరుణాపూరితులుగా నుండిరి. కాని యవరోగ్యస్థితివలన యిటలీలోని వివిధపట్టణములందు నుపన్యాసముల నీయకును, నియమిత కార్యక్రమమును సాగింపకును తిరిగి రావలసివచ్చెను. ఒక్కమిలనుపట్టణమందు మాత్ర ముపన్యాస మిచ్చితి. వైదులు శ్రమ పడవద్దనియు, పూర్ణముగ విశ్రాంతి దీసికొను మనియు సలహా నిచ్చుటచే స్వదేశమునకు మలువలసి వచ్చెను.

"ఆరోగ్యవంతుడు కాగానే యిటలీబోయి నావాగ్దానమును నెఱవేర్చుకొందును. దక్షిణ అమెరికాలోను, ఇటలీలోను చాలకాలము లేవలేని బబ్బు నేపడితిని. ప్రస్తుత మెట్టి పనికిం బూనుకొనుటకు శక్తిలేదు. వైద్యులు పూర్ణముగ విశ్రాంతి దీసికొనిననేగాని యవరోగ్యము గలుగదని జెప్పుచున్నారు."

వాయువిమానగమనము

అలహాబాదు, ఫిబ్రవరి 18:— హైదరాబాదు వాయువిమాన గమన విచారణ సంఘము వారు, కరోబీయే వాయు విమాన విశ్రాంతి స్థలముగ నిర్ణయించి రని ప్రాతిపదిక జేయుచున్నది.

మద్రాసు కార్పరేషను:—

చెన్నపురి ఫేబరు ఆఫ్ కామర్సు ప్రతినిధిగ రాబర్టు లిగాను మద్రాసు కార్పరేషను సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

భారత శాసనసభ

ప్రధాన న్యాయస్థానము భారతదేశమున స్థాపింపవలయును

డాక్టరు గవరుగారి తీర్మానము త్రోసివేయబడెను

స్వరాజ్యవాదులు గవర్నమెంటుతోగలి వోటుచేయుట

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, డాక్టరు గవరుగార్ల పరస్పర హేళనలు

శీర్షి, ఫిబ్రవరి 17:— భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపింపవలయునని డాక్టరు గవరుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై నిన్నటి భారత శాసనసభయందు చురుకైన చర్చ జరిగెను. జిన్నాగారెంత బలముగ బలపర్చి అంత గట్టిగ పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. తుదకు తీర్మానము త్రోసివేయబడెను. తీర్మానమునకు ప్రతిఘటనముక 58 వోట్లును అనుకూలముగ 15 వోట్లును వేయబడెను. స్వరాజ్యవాదులును గవర్నమెంటునుగలిసి యితరవాదులను ఓడించుట కిదియే మొదటి శరణ్యము.

ప్రధాన న్యాయస్థానము

భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపింపవలయునని తీర్మానమును బ్రతిపాదించుచు సంగ్రహముగ యీ సారాంశము యొక్క బూర్గుచరిత్రను దెల్పి పాత భారత శాసనసభయందును యీ విషయము బహుబేరమున డాక్టరు గవరుగారు దెల్పిరి. ఆ మొరకా సంయుక్త రాష్ట్రమునంటి ఫెడరలు తాజీయవిధానమును సంస్కరణములు ప్రతిపాదించినప్పుడు భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థాన స్థాపనము అవశ్యకమని గవరుగారు నడిపిరి. బ్రిటిషు వలసరాజ్యమున ప్రధాన న్యాయస్థానములు గలవు. భారతదేశమునందు న్యాయశాస్త్రజ్ఞులు జాలగలరు. న్యాయజేతలు భారతదేశమునందుగలరని ప్రీవీకౌన్సిలు గుర్తించుచున్నది. అభిప్రాయభేదము లుదయించినప్పుడు ధర్మశాస్త్రమును వ్యాఖ్యిగావించుటకు ప్రధాన న్యాయస్థానము స్థాపించుట భారతదేశమునకు మిగుల లాభకరము. ప్రధాన న్యాయస్థానము స్థాపించుటచే సాలనకు ఆచలక్షల రూపాయలు మాత్రమే దేశమునకు వ్యయమైనను లాభములు మెండుగ దేశీయులకు గలవు.

సర్ హెచ్. స్టాన్ యన్ గారి ప్రతిఘటనము

డాక్టరు గవరుగారి తీర్మానమును బ్రతిఘటించి, భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానము స్థాపించుటకు సరియగు సమయము రాలేదని సర్ స్టాన్ గారు దెల్పిరి. రాజాగారికి గల అధికారములను వినియోగించుటకు వాడు నియమము లేదనియు, భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపించుటచే రాజాగారి హక్కులకు భంగము వాటిల్లును. ప్రధాన న్యాయస్థానము తీర్పు సామ్రాజ్యమునెల్ల స్వపరిపాలన నొందిన రాజ్యములందుండియు రాజాగారికి అపీలు బంపవచ్చును. కొన్ని ప్రత్యేక సమయములందు స్థానిక శాసనములచే నిరోధింపబడిన నిబంధనలు నిరసింపబడుచున్నవి. అపీలుచేసికొనుటకు అవకాశము బడుచున్నది. సివిల్ కోటులందు మాత్రమేగాక క్రిమినలు అభియోగములందును రాజాగారికి అపీలుచేయువచ్చును. భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపించుటచే రాజాగారి ప్రత్యేకపుహక్కును (prerogative) దొరికింపవచ్చునని డాక్టరు గవరుగారు దలచినచో వారు కేసులు పారబాటు బహుమన్నారు. స్వపరిపాలన అనుభవించుచున్న వలసరాజ్యములందు ప్రధానములుగలవు. కాని రాజాగారి అధికారము అసమానమైనది. స్వపరిపాలన సంపాదనాంతరమున ప్రధాన న్యాయస్థానములు వలసరాజ్యములందు స్థాపింపబడెను. స్వపరిపాలన నొందిన వలసరాజ్యమునందు ప్రధాన న్యాయస్థానము స్థాపింపబడినట్లుగ నిదర్శనములేదు. భారతదేశ మిప్పుడు వోపందు (transition) నందుగలదు. భారతదేశము యొక్క భావిపరిణామ మెట్లుండునో నెవ్వరు జోలివ్యము చెప్పజాలరు. ఒక స్వపరిపాలనరాజ్యముగ గాని, లేక స్వపరిపాలన అనుభవించుచున్న బెక్కు-రాజ్యముల సమ్మేళనముగ గాని భారతదేశము పరిణామము నొందవచ్చునని దలంపబడుచున్నది. ఈదశకు భారతదేశము వచ్చువరకును ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపింపవలయుననుటకు కాలము పరిపక్వము గావలయును.

ప్రజలమగు అంతరాయములు

ప్రస్తుతము భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము గాని, పార్లమెంటు గాని

అవసరము కావనమును నిర్బించునని దలచుట కెంతమాత్రమును ఆశలేదు. ఈ వ్యయమును జాలనయ్యననిదలచి, సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్డులోని నిబంధనలను రద్దుగావించినను, అధికార ఉత్తరవులు (Letters patent) తొలగింపబడవు. రాజాగారికి తన్నగ అపీలుచేసికొను అవకాశము అంతరింపదు.

వ్యయము, ప్రదేశము, వర్తము మొదలగు విషయములను గురించి చిట్కాలు గలవు. దర్జాకు తగినట్లుగ మంచితవనమును ప్రధాన న్యాయస్థాన ముండవలయును కాబట్టి అధికముగ సామ్యుల్రయముచేసి పెద్దభవనమును నిర్మించి సామగ్రులతో నింపవలయును. ఇందువలన వ్యయము అధికమగును. న్యాయమార్గులకు హెచ్చుతీతము లీయవలయును. భాండాగార స్థాపనకును మంత్రులయొక్క స్థాపనకును వ్యయము జాస్తిగ బెరుగును. సాలన కేయూసలులు మాత్రమే ఢిల్లీ భారతదేశమునకు ముఖ్యపట్టణముగ నుండుటచే ప్రధాన న్యాయస్థానము ఢిల్లీయందు స్థాపించుటకు ఆక్షేపణలుగలవు. అఖిలభారత దేశానుభవము గలవారలు న్యాయమార్గులుగ సమకూరుట బహుశ్యము. వన్ను యాయువారలెప్పుడేతరులకు ప్రసీద్ధిపడెనన న్యాయవాదులు రాష్ట్రములందుండిచుట్టు అసంభవము. వాణిజ్యమునకు పంబంధించిన వ్యాజ్యము లుండును. అట్టి వ్యాజ్యములను ప్రధాన న్యాయస్థానము పరిష్కారము చేయుటకు పెద్దపెద్దబట్టణములందలి వాణిజ్యసంఘము లిచ్చగించవు. ఇండియను బారుకమిటియందు సభ్యుడుగనుండి, అఖిలభారత న్యాయస్థానము స్థాపించుటకుగల యిబ్బందులను వారు బాగుగ దెలిసికొనినది సర్ స్టాన్ యన్ గారు నడిపిరి. భారతదేశము స్వరాజ్యమును బడసిన పిమ్మట ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపించుకొనుదినము వచ్చును. ఆదిన మింకను తాలేదు అని స్టాన్ యన్ గారు బల్పిరి. (పార్లమెంటు)

స్వరాజ్యవాదుల ప్రతిఘటనము

స్వరాజ్యవాదులగు ఖానుబహదూర్ సరఫరాజుహుస్సేన, మాలవిచహమ్మరు యాహుగార్లు యిరువురు గవరుగారి తీర్మానమును బ్రతిఘటించిరి. ఈవిషయమై ఉన్నత న్యాయస్థానములు, హైకోర్టులు, అభిప్రాయభేదములను జూపుచున్నవనియు, అఖిలభారత న్యాయస్థాన స్థాపనముచే న్యాయములు చెరుగుననియు, వ్యయమునకుదగిన లాభములుండవనియు పేరుదెల్పిరి. ఇంగ్లాండునందువలె నిచ్చట స్థానికపు దురభిప్రాయముల తేకుండిగ సరియగు వాతావరణము కలుగజేయుట సాధ్యముగాదని యాహుగారు దెల్పిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

డాక్టరు గవరుగారి తీర్మానమును వారుమాడ ఎదిరించుచున్నారని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు దెల్పిరి. (వినుడు, వినుడు) అనతికాలములో డాక్టరుగవరుగారి కోరిక నెరవేరుననియు, అంతవరకును డాక్టరుగవరుగారి తీర్మానమునకు కాలపరిపక్వముగ లేదనియు పండిత నెహ్రూగారు నడిపిరి. డాక్టరు గవరుగారు చెట్టుచేట్టను నీరుపోయటకు బదులుగ అగ్రమునందు నీరు పోయచున్నారు. నైనుండి క్రిందివరకును న్యాయపరిపాలన కాళిను పునర్విమర్శ చేయవలయును. కార్యనిర్వహణాధికారమును న్యాయ పరిపాలనాధికారమును సంయుక్తముగ గలట్టియు, క్రిమినలు అభియోగ విచారణలందు వర్ణభేదముల వివక్షణ విషయమై చాలకాలమందుండి వివాదము జరుగుచున్నట్టియు దేశమును ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపింపబూలుటకు ప్రయత్నించుట వాస్తవముగ ఉత్పన్నమైన ఆశయము. ఇప్పటివలె న్యాయపరిపాలనమును కార్యనిర్వహణమును సంయుక్తమైయున్నంతకాలము, వర్ణభేదములు జూపబడునంతవరకును, భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపించుటచే న్యాయము అభివృద్ధి నొందజాలదు.

ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పుల ఉత్కృష్టత

భారతదేశమునకును ఇంగ్లాండునకును గల దూర మత్వంత అధికమైనదిగాదు. (నల్పులు, పార్లమెంటు) భాగ్యవంతులగు

వాదులు మాత్రమే ప్రీవీకౌన్సిలునకు అపీలు చేయుచున్నారు. భారతదేశమునందును భవంతులగు వాదులుమాత్రమే అప్లికేషన్లు చేయుటకుబోవు ప్రధాన న్యాయస్థానము స్థాపనమునకును ఖర్చునడకు పన్నుచెల్లిండు బీదవారల నేల పీడించవలయునని పండిత మోతీలాలు గారు ప్రశ్నించిరి. “భారతదేశమునందును న్యాయస్థానములందు కుద్ర అన్యాయముగ తీర్పుచెప్పబడిన కేసులను నేను ఎఱుంగుదును. ప్రీవీకౌన్సిలునకి తీర్పులపై అపీలు చేయ తరుమాత్రపు ఖర్చును వాదులు బరించగ నా క్రింది కొద్ది తీర్పులను ప్రీవీకౌన్సిలు తారుమారు చేయుట నా యనుభవమున గలదు. భారతదేశమునందు గల మునసబు కొద్దిమొదలగు కొని హైకోర్టులకును గల న్యాయస్థానములందు విశ్వాసము భారతీయులకు పోగా, చిన్నచిన్న వ్యాజ్యములపై ప్రీవీకౌన్సిలునందు గావించిన అప్లికేషన్లు జయప్రదముగ నెగ్గెను. ఇట్టి చిన్నచిన్న న్యాయములందు ముఖ్యమైన నూత్రములను యేర్పాటు గావించబడినట్లు రిపోర్టులు గలవు. సీమకు వాదులు బోవుట కెట్టి చిక్కులున్నను, ప్రీవీకౌన్సిలునందు న్యాయమునొందుట కీ చిక్కులు ప్రబల నిరోధములే నా అభిప్రాయముగాదు. (పార్లమెంటు)

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు

అసంబ్ధియందు నేను గావించిన ప్రసంగములచే ప్రభుత్వవలంబించిన విధాన మెట్లు బలపడినదియు, సమస్యపై భేదాభిప్రాయము లెట్లు బయలుదేరుచున్నవి. పెక్కు హైకోర్టులు యీ విషయమై కాల మాసముకాలేదని దెల్పుచున్నవనియు దేశీయ సభ్యుడగు సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు బల్పిరి. భవంతులకు వాదుల అపీలుల పై నేగాక బీదవారలకుగూడ ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పులవలన న్యాయము చేకూరి, న్యాయమును ముఖ్యమాత్రములు చేయబడుచున్నవి. భారతదేశమునెల్ల భాగమునందును ప్రీవీకౌన్సిలు తుది అపీలు స్థానముగ మెప్పుడయుచున్నది. సీమయందలి భారతదేశమునకు సంబంధించిన ప్రీవీకౌన్సిలు, విస్తరింపబడవలయునని గోరినయెడ, ఈ విషయమై కొంతవరకును అంగీకరింపవచ్చును. అందుకు బదులుగా భేదాభిప్రాయములు గల అంతమున ప్రభువు న్యాయస్థానస్థాపనము విషయమై గవరుగారు తీర్మానము గావించిరి. భారతదేశమునకు వలసరాజ్యములకువలె స్వరాజ్యము ప్రసాదింపబడిన అనంతరమందు ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపించుటకు తగిన సమయముని బెక్కుండ్రు దెల్పిన అభిప్రాయంతో ప్రభుత్వము యేకీభవించుచున్నదని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు బల్పిరి. అంతవరకును భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయ స్థానస్థాపన గావించుటకు అదను రాలేదు.

ఎం. ఏ. జిన్నాగారు

డాక్టరు గవరుగారి తీర్మానమును యం. ఏ. జిన్నాగారు గట్టిగబలపర్చిరి. ప్రధాన న్యాయస్థానమును స్థాపించుటచే రాష్ట్రీయ హైకోర్టులయొక్క గౌరవమును బ్రతిష్ఠయు నశించుననియు వ్యాజ్యములధికమగుననియు దెల్పువాదమునకు జిన్నాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. పెక్కు వ్యాజ్యములందు హిందూ ధర్మశాస్త్రమునకు విరుద్ధముగ తీర్పులు చేయబడినవియు, అటులనే అనేక మహమ్మదీయ వ్యాజ్యములందు మహమ్మదీయ ధర్మశాస్త్ర సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధముగ ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పులు యిచ్చుట వారెవరుగదరనియు యం. ఏ. జిన్నాగారు బెల్పిరి. ప్రధాన న్యాయస్థానమునకు అధికవ్యయముగననియు పెద్దమంత్రికాఖ గావలయుననియు చాల న్యాయమార్గులు గావలయుననియు దెల్పువాదము నిర్లక్ష్యమైనదని జిన్నాగారు నడిపిరి. స్వరాజ్యము చేకూరివరకును భారతదేశము ప్రధాన న్యాయస్థానస్థాపనముకొరకు నిరీక్షించుచుండవలయునని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి అభిప్రాయముతో వారెంతమాత్ర మేకీభవించ జాలరని జిన్నాగారు దెల్పిరి. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారును యేకీభవించినప్పుడు పండిత నెహ్రూగారు పారి స్వరాజ్యవాదులును సరియగు మార్గములందుంచుచున్నారాయని రెండుమాడు పర్యాయములు ముందుగ నాలోచించి ప్రభుత్వమువారి లాచీలోనికి నెడలవలయునని జిన్నాగారు హెచ్చరించిరి (నల్పులు, పార్లమెంటు) భారతదేశమున ప్రధాన న్యాయస్థానము స్థాపింపవలయునని జిన్నాగారుగోరిరి. “అభిప్రాయభేదముగలదు గాన ప్రభుత్వ మేదియైననుచేయునా లేక చేయదా” అని ప్రభుత్వము దెల్పిన అభిప్రాయభేద విషయము సామనుగురించి జిన్నాగారు బల్పించిరి.

భారతదేశము ప్రస్తుతమున తీవ్రముగ వాంఛించుచున్నది ప్రధాన న్యాయస్థానము గావనియు, తన గృహమును జక్కపెట్టుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యాధికారమును, అనగా స్వరాజ్యమును, గోరుచున్నదిని రంగఅయ్యగారు స్పష్టముగ దెల్పిరి.

మనుటపడును. శాంతి విస్తరించును. ధర్మమునర్థిల్లును. మనకు ఈ లాభము కలిగినదనియు, ఆలాభము కలిగినదనియు, వీరిసిఫార్సుని యు, వారితో బాధనియు యావిధములగు కార్యములకు తాను గాక వోటునియ్యవలెను.

నారదుడు.

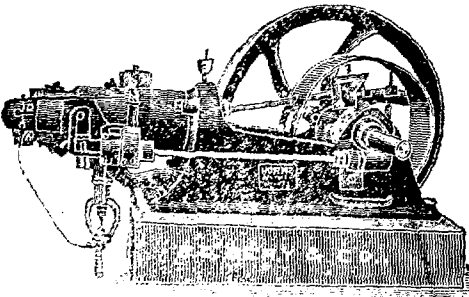
నిన్న 17వ లేదీని డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు విశాఖపట్టణముచేరి. వాల్తేరువద్ద పోయివారికి ప్యాక్షతముపగిరి. వారు మ్యూనిసిపలు ఆయుర్వైద్యశాలను పరిక్షించిరి. పురమంజిరమున నరసింహరాజు (ఎం. ఎల్. సి.) గారి ఆధ్వర్యతక్రింద జరిగిన పథులలో లాంతరు బొమ్మల సహజముతో వ్యాధినిరోధమునుగూర్చి ఉపన్యసించి నుశ్రుతావి ఆయుర్వైద్యగ్రంథములనుండి ప్రమాణములను చూపిరి. సభ్యులు వీరకాగ్రతతో నాలకించిరి. నాకిదివఱకు ఆయుర్వైద్యము నందంతగా నమృతము లేదనిగాని యిపుడు *ట్టి నమృతము కలిగినది. పారిశుధ్య నియమములు చాలప్రశంసనీయులు. నవీరపాణివద్ద విజ్ఞాతలు క్రొత్తగా కనుగొనిన అభివృద్ధి యేమియును లేదని ఆచార్య లక్ష్మీపతిగారి ఉపన్యాసములన స్పష్టమైనదని ఆధ్వర్యులు కడపలు నుడిచిరి

(ఒకవిలేజ్జిరి కందినార,

(ఒకవిలేజురి జరిగినా ర,

మా సహాయమును ఉపయోగించుకొనుడు

తక్షణమే ఇచ్చుటకు ఈదిగువ తెలుపబడిన సరకు మావద్దనున్నది

ఒక 32 బి. హెచ్. పి, రెండు 28 బి. హెచ్. పి, రెండు
20 బి. హెచ్. పి. హతమాది హరస్సెట్టిలయిత్ ఎంజినలు.
బాగుగా పనిచేయుచున్నవి.

ఒక 17 బి. హెచ్. పి. గ్రూప్ స్టాండ్లకు ఉయ్యి ఎంజిను.
రెండు 10 అడుగులది. ఒకటి 12 అడుగులది తేతీలుగలవు.

తద్య
అనేక పరమాణుములలో హార్టబుల్ స్త్రీముఎంజినలు,
వ్యాసనాయమునకుకావలసిన పంపింగుపొంతులు, ఐస్ ఫ్యాక్రీ

సాధాభాక్తరీ, మౌగోభాక్తరీ, ఆయోధ్యులు మొదలగు పరి
రక్షామైత్రు బాంధవులు; స్త్రీమహిమలు, బియ్యపుపాల్లకులు
ల బియ్యపుమరలు మొదలగునవికూడ గలవు.

సి. టెఫు కూడులయిల్ ఎంజిను.

కులానున్న శ్రేష్ఠమైన మేషినులవేల మిక్కిలి తక్కువయని

వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు (వాసిన బడయగలరు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras.
 HEAD OFFICE:—43, Ripon St, Calcutta.
 BRANCHES:—London, Bombay, Lahore,
 Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co., 1737
Engineers, Machinery Merchants &
Government Contractors,
3, Sembudoss Street, G. T. MADRAS

6-వ వాయిదానూలు పంపిన నభ్యేతరులు

ఆంధ్ర భద్రులబోధ

సంఖ్య	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	గలబంతులు	నూలు	ప్రకారము
579	గంగులపాటి రామయ్య	గంటాం	2596	2000	15	6 1/2
580	బాపయ్య శుభయ్య	పల్నాడు	2597	2000	8	14
581	అల్లం శివరాజు	గుంటూరు	2598	408	28	1/2
582	మారం శివరాజు	నెల్లూరు	2599	2000	19	5
583	యెర్రం శివరాజు	"	2600	2000	19	5
584	బద్దెల శివరాజు	"	2601	2000	20	4 1/2
585	నెల్లూరు శివరాజు	"	2602	2000	32	8
586	గంటాం శివరాజు	"	2603	8500	24	7
587	వాకాటి శివరాజు	"	2604	2000	24	4
588	కాగులూరు శివరాజు	"	2605	2000	21	5 1/2
589	చెన్నకంట శివరాజు	"	2606	300	14	1
590	శ్రీపుల శివరాజు	"	2607	2000	22	4 1/2
591	వేమిరెడ్డి శివరాజు	"	2608	2000	19	5
592	జంగం శివరాజు	"	2609	2000	20	4 1/2
593	వాడ శివరాజు	"	2610	3000	36	4
594	పట్నం శివరాజు	"	2611	6200	18	18 1/2
595	భీమరెడ్డి శివరాజు	"	2612	2000	28	4 1/2
596	పానకా శివరాజు	"	2613	2000	19	5
597	అడివి శివరాజు	"	2614	2000	34	2 1/2
598	చెముడిగంట శివరాజు	"	2615	2000	16	6
599	పట్నం శివరాజు	"	2616	8900	29,34	18 5/8
600	శేక్ ఖదర్	"	2617	2000	14	6 7/8
601	సంకటి శివరాజు	అనంతపురం	2618	2520	15	8
602	కొండ నాయకయ్య	చిత్తూరు	2619	2000	22	4 1/2
603	బొల్లారెడ్డి శివరాజు	గంటాం	2620	2000	15	8 1/2
604	మంతెన శివరాజు	గుంటూరు	2621	2000	10	9
605	కాతా అనందమూర్తి	తూ.కృష్ణ	2622	2000	32	3
606	కోలపాటి శివరాజు	"	2623	3000	18	10 1/2
607	కనుమూరి శివరాజు	గుంటూరు	2624	2000	19	5
608	తూమట శివరాజు	నెల్లూరు	2625	1201	12	5
609	పానకా శివరాజు	"	2626	2000	19	5
610	పామనూరు శివరాజు	తూ.కృష్ణ	2627	2000	19	5
611	టి. శేషయ్య	చిత్తూరు	2628	2000	22	4 1/2
612	పి. శివయ్య	గుంటూరు	2629	2000	14	7
613	పి. కృష్ణయ్య	చిత్తూరు	2630	2040	12	8
614	తురపాటి శివరాజు	గుంటూరు	2631	1000	12	4 1/2
615	నిమ్మల శివరాజు	గంటాం	2632	5525	40	6 1/2
616	గట్లపల్లి శివరాజు	"	2633	1350	18	5
617	యం. రాధాకృష్ణ	చిత్తూరు	2634	1920	30	3
618	యం. రాధాకృష్ణ	గంటాం	2635	260	8	1 1/2
619	పులిపాండ శివరాజు	"	2636	660	9	2
620	మల్లిరెడ్డి శివరాజు	తూ.కృష్ణ	2637	2000	22	4 8/8
621	శ్రీనివాసుల శివరాజు	గంటాం	2638	1400	11	6
622	రామారెడ్డి శివరాజు	తెలియదు	2639	1000	15	3 8/16
623	పి. వి. శివరాజు	గుంటూరు	2640	2000	11	8 1/2
624	జి. యం. (పూర్వపేరు తెలియదు)	తెలియదు	2641	2000	17	5 1/2
625	ప్రతాపరెడ్డి శివరాజు	విశాఖపట్నం	2642	2000	44	2 1/2
626	దాసరి శివరాజు	గుంటూరు	2643	2000	18	5 1/2
627	అచంట శివరాజు	నెల్లూరు	2644	2000	17	5 1/2
628	దగ్గి శివరాజు	"	2645	2000	22	4 8/8
629	యం. మహాలక్ష్మి	అనంతపురం	2646	2520	14	8 1/2
630	యం. యాశ్వరథ	"	2647	140	18	3
631	కలవరపు శివరాజు	"	2648	2520	18	9
632	మల్లె శివరాజు	"	2649	2520	24	5
633	బాపయ్య శివరాజు	"	2650	840	17	1 7/8
634	" శివరాజు	"	2651	840	18	1 18/16
635	" శివరాజు	"	2652	840	18	2 1/4
636	" శివరాజు	"	2653	840	17	1 18/16
637	" శివరాజు	"	2654	366	28	3/4
638	" శివరాజు	"	2655	840	20	1 7/8
639	" శివరాజు	"	2656	840	20	2
640	కామలూరు శివరాజు	నెల్లూరు	2657	2500	19	6 1/2
641	కుడితిలక శివరాజు	"	2658	2000	30	3 1/4
642	బొల్లారెడ్డి శివరాజు	గోదావరి	2659	5000	30	8
643	దువ్వారెడ్డి శివరాజు	నెల్లూరు	2660	2000	20	4 3/4
644	పి. శివరాజు	అనంతపురం	2661	2520	15	9
645	వేమిరెడ్డి శివరాజు	నెల్లూరు	2662	2000	16	6
646	దువ్వారెడ్డి శివరాజు	"	2663	2000	18	5 1/4
647	గంటాం శివరాజు	"	2664	2000	18	5 1/4
648	చెలియం శివరాజు	విశాఖపట్నం	2665	2000	18	6
649	లక్ష్మి శివరాజు	గుంటూరు	2666	2000	36	2 5/8
650	పెనుమెచ్చ శివరాజు	"	2667	2000	15	6 1/2

మరొక:

1. నూలు యొక్క నుండి యెవరును యొక్కదకు పంప

2. నాల్గవ నూలులకు సుబర్బురి పంపించబడినది.

3. యొక్కదకు సుబర్బురి నూలులకు సుబర్బురి పంపించబడినది.

ఆంధ్ర భద్రులబోధకు విమోచి

3 వ నెల క్రింద గాత్ర సంకీర్తనములు గాత్ర సంకీర్తనములు

సంఖ్యలు	ఇతరులు	మొత్తం
గోదావరి	25	25
గుంటూరు	33	33
గంటాం	35	35
నెల్లూరు	15	15
పశ్చిమగోదావరి	25	25
తూర్పుగోదావరి	25	25
అనంతపురం	15	15
చిత్తూరు	15	15
పశ్చిమకృష్ణ	15	15
కడప	15	15
విశాఖపట్నం	15	15
మద్రాసు	15	15
కర్నూలు	15	15

మొత్తం 250

మొత్తం 250

గోదావరి నీతారామశాస్త్రి

రెడ్డి రాణి

వారకాంత

మిథునానురాగము

నరసింహకారికావృత్తి

రెడ్డి బదర్లు

మానసాస్థి

30 మూలములు

మూలములు

మూలములు

మూలములు

మూలములు

మూలములు

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీది మదరాసు.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!

సాక్ష్యపు వెంకటాచలపండుల వారి లోకామయనార కర్మారామాలు:—ఈ దివ్యవధము మిక్కిలి అమృతమైనదని, కంటకుపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన కనకములతో తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ద్రవ్యమువీధివారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రము గల బుడ్డి 1-కి ధర 0.4-0 కే యివ్వబడుచున్నది, 6 బు 1.4-0. ప్యాకింగు, పోస్టాజున్నవేను. దిద్దులు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాసులన్నిటికి అనుసాధ్యమైనదిగా వాడవలెను. ఇంకా ఈ దిగున తెలుపబడినది అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

కృష్ణవర్ణసాయనము:—లహరి, రక్తిమలేనివారు, నిశ్చేతులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము లగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామదానమునాటికీ. వైద్యులను బదుర్చుటయేగాక మంచిర కృష్ణదీని, అమృత మైన ధాతువునికలిగియును. 2-0-0

మహాశృంగారములకలెము:—కంఠమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి మొదలు పనిచేయుచుండుట మొదలగు శిశో, నేత్రశోగములను తప్పక మద్యును. 0-8-0

క్షయపరిహారము:—ఎద్దిగము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-1
రాశికాంక్షనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకాయుట, మనకాయందుంటు, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మామగను 0-8-0
నూ కొవ్వములన్నియు భోగ్యులము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాత్రమే వధులు కొనినవారికే తెలియును.
సాక్ష్యపు వెంకటాచలపండులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

కామినియానానె

నెంట్ కలే అందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

మెట్లకలుని ద్వనపును ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ నెందులుచెట్టి పూర్తిగ పాడగుట బట్లుకాదు.

నేడే కామినియానానెను వాడే సత్వరముగా శిరోజు ముల గాపాడుకొనుదు. మెట్లకల కేజాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యవధము వానిని నెంట్లముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. కలపరిచవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజుముల నతిశుభ్రమగుచు బుట్టెల 1 రూపాయ. కి బుడ్లభరీదు రూ 2-10-0.

126

పీచిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

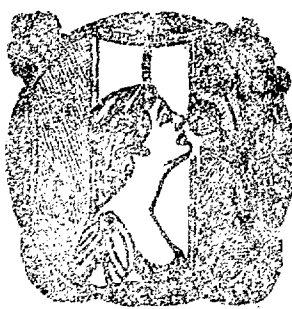
ఆటోదిల్ బహారు

రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏమవానన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కానుకనున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వాయుడు

కామినియానానె 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలనందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
పూ ముక్తి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
పూ ముక్తి 0-8-0 }

పై కామినియానానె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడుచును. తెలుస్తూ చాలుకేజెంట్లగు,

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

126 గుడ్లభరీదు, బొంబాయి అని ప్రాసిన బడెలగుట.

ముప్పనసామరాజు అండు వీరాజు.

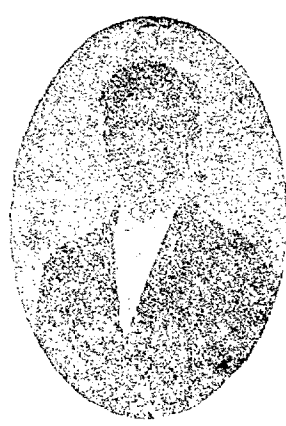
1477

పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

TRADE MARK.

REGISTERED

ప్రస్తుతము రంగుతో చిత్రవిచిత్రమైన జరిసాదా అందు లు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన కిరీట అఖిలభారత కాంగ్రెసువెనుప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినట్లులను అవి దేశములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోన ఎక్కువవాణ్ణమై నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూ.కాంతిభోషగారు అమృత బజారుపత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరెవరికర ప్రజలకూడ అన్నిరకములఖద్దనున్న ప్రదర్శించిరి ఇంకను ఎందరోకలరు. అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు ఆ సేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం రైతులు ముప్పనసామరాజు వీరాజుగారు పట్టుకై తీరయములును ధోవతులును వడ్డుగుడ్డలు కొలుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. తెంకూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అడ్రెస్సును రకములను విపులముగా వ్రాయుటవలన దేశము స్వదేశకస్తుపరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలో నే నాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములమీసా సపుచ్చుచున్నార గాన అందరియొక్క జాగ్రత్తగొరకు మాప్రతి బట్టయందు వుండేమాక్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

మోహానిలైలము

కతు! నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇదిమనోహరితము శేయు విద్యార్థులు, పీడియ, ఉద్యోగి గ్రంథులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. నుందరుల మోహాలనణ్యములకు ప్రాపగు మరులను మనోహరముగ తెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రమణీయగుగు నువాసన చెప్ప నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇతరు పొడగు కాలలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోచుండును పుట్టి నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమగు నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి కయారుచేయించి శలకొలిది సీసాల విశ్రాంతి మెప్పుబడని యాహ్లాదు. శేయలజకసారిపరికించిన నిజము తెలియగలదు అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.